

AKADEMIE MÚZICKÝCH UMĚNÍ V PRAZE

FILMOVÁ A TELEVIZNÍ FAKULTA

Katedra scenáristiky a dramaturgie

Obor scenáristika a dramaturgie

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Krvavá pomlázka

Magdaléna Bittnerová

Vedoucí práce : prof. Lubor Dohnal

Oponent práce: Mgr. Jiří Dufek

Datum obhajoby: 10. června 2010

Přidělovaný akademický titul: MgA.

Praha, 2010

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem magisterský scénář

Krvavá pomlázka

vypracovala samostatně pod odborným vedením vedoucího práce.

Praha, dne

.....
podpis diplomanta

Poděkování

Děkuji svému muži Janu Buštovi za každodenní podporu a inspiraci při psaní scénáře. Za to, že mi nedovolil polevit. Také děkuji všem ostatním, kdo v různých fázích vzniku tohoto scénáře pomohli radou či kritickým soudem.

Upozornění

Využití a společenské uplatnění výsledků diplomové práce nebo jakékoli nakládání s nimi je možné pouze na základě licenční smlouvy, tj. souhlasu autora a AMU v Praze.

Abstrakt

Pohraničí. Válka. Němci. Zbraně. Werwolfové. Kamarádi. Dobrodružství. Eliška. Sex. Všechno by bylo absolutně skvělé, kdyby to špatně nedopadlo.

Scénář na motivy skutečné události z roku 1946 vypráví o kraji, ve kterém válka neskončila. O předčasně ukončeném dětství. O neosudové souhře náhod. O zodpovědnosti a soucitu. O banalitě zla. Je volnou rekonstrukcí činu, který ve své době šokoval obyvatele malého horského městečka, i když měli spoustu důvodů na něj rychle zapomenout. Je to příběh Jirky Procházky a Ilse Jesenské.

Resumé

Borderland. War. Germans. Weapons. Wehrwolves. Friends. Adventure. Eliška. Sex. Everything would be great if it didn't end badly.

The script inspired by true events of 1946 takes place in a district where the war hasn't come to its end. It is about childhood finished prematurely. About a non-fatal series of coincidences. About responsibility and compassion. About banality of evil. A reconstruction of an act that shocked the inhabitants of a small mountain town even though they had plenty of reasons to forget it. A story of Jirka Procházka and Ilse Jesenská.

POSTAVY:

Jirka Procházka (13)

Honzík Žižka (13)

Míra Žižka (15), bratr Honzíka

Fery Kejzar (14)

Ilse Jesenská (18)

Doris Jesenská (15), její sestra

Hans-Jochen Gahr (20), Němec, dělník v přádelně a převaděč

Gerhard Wildner (16), Němec, tovární dělník a převaděč

František Procházka (38), Jirkův otec, mistr v přádelně

Hana Procházková (37), Jirkova maminka, žena Františka Procházky

Arnošt Jesenský (46), krejčí, otec Ilse a Doris

Anna Jesenská (42), matka Ilse a Doris, žena Arnošta Jesenského

Jan Žižka (50), železničář, otec Míry a Honzíka

Heinrich Augsten (60), Němec, bývalý mistr v přádelně

Konrad Augsten (30), jeho syn

Petr Venclovský (29), vůdce revolučních gardistů

Antonín Sejkora (45), předseda MSK

Ota Dosoudil (32), doktor

Ivan Anderle (35), učitel

Cyril Čechman (35), poručík československé armády

Václav Vášek (60), strážmistr SNB ve výslužbě

Havlát (50), národní správce přádelny

Walter Sikesch (17), pubertální Němec

...a další.

Děj se odehrává v Praze v květnu 1945 a v Hejnicích a Lázních Libverda v Jizerských horách v říjnu 1945 – dubnu 1946.

Tohle jsou české dialogy.

A tohle je němčina. Rozlišuje se, kdy rozumíme a kdy nikoli.

1. OBRAZ – pražský byt, květen 1945, den

Za okny činžáku se rozkládá Praha, která by se byla bezstarostně koupala ve slunečném dni, kdyby tu a tam nestoupal dým z domů zasažených ostřelováním a z hořících barikád. Po střeše naproti se plíží civilista s puškou a dává pokyn svým druhům. Dole vbíhají němečtí vojáci do domu, aby ulici zanechali opuštěnou, bez života, kdyby se tu pes nehonil za ocasem. Ze vzdálenějších míst zní střelba jako neškodné práskání, které sotva ohrozí hezký den. Sledujeme výhled zvědavýma očima a všímáme si detailů. Tím je i zalesknutí naproti, jak se v okně zrcadlí slunce. Za odleskem se skrývá německý voják se zbraní. Napřáhne. Náhle zašteká automat hrozivě blízko a sklo na několika místech provrtají kulky. „Pohled“ ustoupí, zavravorá a zatmí se mu před očima. Ozve se zvuk padajícího těla.

2. OBRAZ – titulková sekvence, květen 1945, den

Sled černobílých fotografií, amatérských momentek z Pražského povstání: Jen mrtví lidé - zabítí civilisté, hlavy rostřilené k nepoznání, kaluže krve na asfaltu, potřísněné deky zakrývající mrtvoly, těla německých vojáků oběšená na kandelábrech. Některá i hoří. To všechno zbytečné, kruté, ustrnuté v agonii konce.

Titulek filmu je:

Krvavá pomlázka

3. OBRAZ - pracovna primáře, květen 1945, den

Proti světlu se na černobílém rentgenovém snímku dobře vyjímají úzká, ještě dětská žebra i stín srdce pod nimi. Primář stojí u okna a pozorně si prohlíží snímek, zatímco dole na nádvoří nemocnice si na německém tanku hrají děti. Sedí obkročmo na hlavní. Výskot zaznívá až sem. Primář skloní snímek a schová ho do složky nadepsané: JIŘÍ PROCHÁZKA, * 1932. Na verdikt čekají chlapcovi rodiče, Procházkoví. On dělník, ona žena v domácnosti, dnes se oblékli trochu svátečněji. Primář mluví zvolna, unaveně a věcně.

PRIMÁŘ:

Měl vlastně docela štěstí. Lekl se těch výstřelů a utrpěl další křeč srdečního svalu. Lepší, než kdyby schytl tu kulku...

PROCHÁZKOVÁ:

Ale bylo to horší než minule. Neměl skoro puls.

PRIMÁŘ:

No, už jsem vám přece říkal... Dilatační kardiomyopatie se takhle bude projevovat... Měla byste si zvyknout, paní Procházková.

PROCHÁZKOVÁ:

Ale když jste se teď Jirky osobně ujal... Pane primáři...

Zní v tom naděje. Otevřou se dveře a nahlédne asi šestadvacetiletý mladík v bílém plášti. Oblečení má zašpiněné od čerstvé krve. Je trochu vyjukaný, neví si rady.

ZDRAVOTNÍK:

Tati, prosím tě... Poslali mě, že ten průstřel na čtyřce znova teče...

PRIMÁŘ:

Jo, už jdu. - Omluvte mě... Za pár dní máte chlapce zase doma.

Odchází.

PROCHÁZKOVÁ:

Ale...

PROCHÁZKA:

Doufali jsme... že nám řeknete, kdy přijde Jirka na řadu.

PRIMÁŘ:

Podívejte... To srdíčko se vážně operovat nedá. Můžu mu napsat léky, ale vy musíte především zařídit, aby se vyhýbal rozrušení a fyzický námaze. Je mi líto.

Zvenku doléhá dětské výskání. Pohlédne na svého syna a řekne Procházkovým už mírněji.

PRIMÁŘ:

Dá se s tím přece žít...

Spěchá za synem, zatímco sestra drží dveře Procházkovým a uspěchaným úsměvem je vybízí k odchodu.

4. OBRAZ - byt Procházkových, pokoj, květen, noc

Je už tma. Procházková pohladí hlavu třináctiletého chlapce, Jirky. Zbytek těla je zachumlaný do peřin, oči zavřené a rty pootevřené - oddechuje slyšitelně v klidném spánku.

5. OBRAZ - byt Procházkových, kuchyň, květen, noc

Procházková přešla k manželovi. Je to velmi nuzná, stísněná domácnost: Manželská postel hned vedle sporáku. Od kamen ke dveřím na šňůře visí prádlo. Ona sedí tiše, on ji neruší, cítí

její neklid. Na oknech jsou díry po kulkách vyspraveny lepenkou. Procházková promluví věcně.

PROCHÁZKOVÁ:

Co budeme dělat?

Odpovědí je jí mlčení.

6. OBRAZ - pražský pavlačák, říjen, den

Oprýskaný, šedivý dvůr pražského pavlačového domu. Drobně prší a je zima. Na ochozech i dole na dlažbě je živo, protože Procházkovi se stěhují a sousedé se přišli podívat a rozloučit se. Nakládají na koňský povoz poslední svoje věci, peřiny, kufr. Jirka tam s lhostejným výrazem pokládá pár klučičích knih svázaných do komínku: zřejmě May, Verne a pár jejich napodobitelů. Starší sousedka dá Procházkové pár lahví kompotu a pohladí ji po ruce, odmítne poděkování. Pak přistoupí k Jirkovi, usměje se a soucitně ho pohladí po hlavě. Tři, čtyři kluci opření o pavlačové zábradlí se ušklíbají. Jejich šéf si přiloží pravici na srdce a gestem naznačí, jak mu tluče: buch buch. Vysmívají se mu. Jirka se od nich odvrátí – nelituje, že odjíždí. Nasedá na kozlík vedle vozky.

Vůz odjíždí. Jirka a Procházková se vezou, otec je doprovází pěšky.

7. OBRAZ - vlak, říjen, den

Jirka sedí u okýnka ve vlaku III. třídy a vyhlíží ven, kde se míhá jehličnatý či bukový les, rychlostí vlaku rozmazaný v barevné skvrny.

Naproti němu sedí jeho otec mezi kufry, na sklápěcím stolečku má papíry a vyplňuje je. Vlak je plný, je tu spousta zavazadel na policích i na zemi, cestují celé rodiny i s dětmi. Procházková v chodbičce oslovila průvodčího, domlouvá se s ním, ale pravidelný lomoz vlaku to přehlušuje. Vlak vjede do tunelu. Za okny se na pár vteřin rozprostře tma.

Když se opět rozjasní, usedá už Procházková vedle nich.

PROCHÁZKOVÁ:

V Raspenavě musíme přestupovat. Vede tam jenom slepá kolej.

Všimne si, jak je Procházka daleko s vyplňováním.

PROCHÁZKOVÁ:

Napiš tam, že jsi mistr.

PROCHÁZKA:

To bych musel mít praxi. Nebo aspoň zámečnickou zkoušku.

PROCHÁZKOVÁ:

Prosím tě. Nikdo lepší tam nebude a kdo by to kontroloval...

Je neoblomná a muž to ví. Procházka tedy údaj vepíše do kolonky. Jirka sleduje výhled, který se právě otevřel do krajiny na úpatí hor. Živě se otočí, když vidí skupinu zajíců na poli.

8. OBRAZ – nádraží v Hejnicích, říjen, den

Procházkovi z vagónu vykládají skrovný majetek. Kolem hluk a křik, vystupuje tu více rodin i jednotlivců.

Jirka stojí na peróně venkovského nádraží: HEJNICE. Pod nekvalitní malbou prosvítá starý název: HAINDORF. Kolem prstenec oblých kopců s nejvyšším skalnatým Ořešníkem. Je odpoledne, sychravý neuvěřitelně barevný podzim – okolní kopce hrají odstíny hnědé, rudé, žluté a temně zelené. Vzduch jako by jiskřil chladem a vlhkostí a nebe nad tím je modré.

Na okamžik jako by Jirka vůbec neslyšel malicherný křik lidí na nádraží.

Vnímá jen velikost a krásu těch hor a jejich temné, nezřetelné hučení.

9. OBRAZ – starostova vila, říjen, den

To bzučely včely. Na konci zahrady honosné venkovské vily stojí úly a nespokojený hukot včel doléhá až sem, kde Procházkovi sedí u jednoho stolu s předsedou Místní správní komise. Piknikují u stolu z leštěného třešňového dřeva a v čalouněných křesílech, která tmavnou vlhkem. Pijí pravý čaj z elegantních porcelánových hrníčků a on si k tomu maže chleba medem z otevřené sklenice. A směje se.

SEJKORA:

Lázně?!?! – Ale ty jsou přece zavřené! Takhle barák, to není problém, krávu nebo slepice... I auto by se dalo zařídit...

PROCHÁZKOVÁ:

Dům máme taky slíbený...

SEJKORA:

Jo, to klidně, ale lázně? Na ty si budete muset počkat. No, nemám pravdu, Petře? Co v tom ty svině měli za války, no řekni?

Osloví šviháckého třicetiletého muže s páskou RG na rukávu. Rajtky Afrikakorpsu, důstojnická čepice s kšiltem. Puška přehozená přes rameno, perleťová rukojeť pistole za pasem. Začíná plešatět.

VENCLOVSKÝ:

Lazaret. Choroby lásky. Lieb werde, pane předsedo.

SEJKORA:

Tak vidíte. Mazali jim tam árijský pind'oury vazelínou. Teda, pardon.

Přisune Procházkové pravý cukr. On se baví, Procházkovi nikoli.

PROCHÁZKOVÁ:

Ale... kdy?

SEJKORA:

Vím já? Na Vánoce, v létě... Až tady ten chlív trochu vymeteme. Jestli mě ovšem zvolí za starostu, tak se můžete spolehnout.

Rodiče vypadají hodně zaskočení.

SEJKORA:

No, neříkejte, že jste se sem trmáceli jenom kvůli tomu... Sem se jezdí z úplně jiných důvodů. Všichni si myslejte, že celý tohle podělaný pohraničí je jedna velká Aladinova jeskyně...

Jirka se proplétá mezi muži s automaty, kteří hlídají hlouběji v zahradě. Na rukávech pásky RG. A spolu s nimi sleduje úly a lidi, kteří se kolem nich pohybují. V oblacích vylekaných včel vyndávají z úlů plástve. Od hlavy k patě zakrytí včelařským úborem a přilbou. Není z nich vidět jediný kus lidského těla, pohybují se pomaličku a mátožně, aby ještě víc nevydráždili včely, ale působí to, jako by to byly víc přízraky, monstra než lidé. Na rukávech mají bílé pásky. Jsou to Němci.

10. OBRAZ – Hejnice, říjen, den

Najali si nákladní auto k další cestě. Všichni tři sedí mezi věcmi na korbě auta. Projíždějí ulicemi s omšelými obchůdky a nízkými domky, některé jsou opuštěné. Městečku vévodí masivní barokní chrám na skalním ostrohu. Vůz se musí vyhýbat vyházenému nábytku a kupám uhlí, ledabyle naskládaným u stěn baráků. Opuštěný hrázděný domek ve stráni, ke kterému se blíží, je ten jejich.

11. OBRAZ – domek Procházkových, říjen, den

Vykopnou dveře, odletí židle, která zevnitř jistila kliku. Uvnitř je spoušť. Dům je vyrabovaný.

12. OBRAZ – Jirkův pokoj, říjen, noc

Jirka leží v podkroví v posteli, která ještě nedávno patřila jinému dítěti. Nepořádek je provizorně smetený na hromadu, jeho knížky ve štůskách vyrovnané u postele. Nespí, protože slyší zvenku divné zvuky. Může to být vítr... Snad je.

Ale pak se za oknem mihne stín. Jirka to víc cítí než vidí.

13. OBRAZ - dům Procházkových, říjen, noc

Jirka v pyžamu prochází setmělým domem. Otcovo chrápání se jen málo liší od praskání nábytku. Pod nohama mu vrže dřevěná podlaha a křupou neuklizené trosky. Před ním se černají dveře ven.

14. OBRAZ – před domem Procházkových, říjen, noc

Jirka vyjde ven. Opatrně, nechá pootevřeno, jako by mu kdokoli mohl zevnitř pomoci. Pátrá ve tmě, v klidné noci, ve stínech na zahradě a za plotem na přístupové cestě. A přitom neopustí zápraží. Konečně si uvědomí, že drží baterku. Zvedne ji a rozsvítí. A když její matný světelný kotouč přeletí zahradu, oni tam stojí.

Jsou dva. Podle úzkých ramen a štíhlých údů jsou sotva o trochu starší než on. A přesto pohled na ně děsí. Místo tváří mají plynové masky bez „chobotů“, místo očí zasklené otvory. Prohlížejí si ho asi stejně pozorně jako on je. A jeden z nich, ale který, to není poznat, zasyčí a jeho hlas deformuje maska.

NĚMECKÝ CHLAPEC:

Verschwinde...

Jirka uskočí ke dveřím a skloní baterku. Ale i kdyby ne, oni by stejně zmizeli. A Jirkovi buší srdce jako zběsilé.

15. OBRAZ – školní šatna, listopad, den

Kluci ze zatím spíš prořídlé třídy se převlékají na hodinu tělocviku. Jediný Jirka sedí na lavici a čte si – on na tělocvik nepůjde. Snaží se si nových spolužáků moc nevšímat, aby si ani oni nevšímalí jeho. Svrchu mu doprostřed stránky přistaně plivanec. Jirka polekaně vzhledne. Kluk nad ním, Míra - největší hromotluk ve třídě, se nosově směje a pár kluků s ním. Sklapne mu knížku, v níž se nepochybně plivanec vpíjí do stránek, ale pak se na něj podívá docela přátelsky.

MÍRA:

To byla sranda, ty vole. Klid... Co to je?

Jirka mu chce knížku vzít, Míra se nedá. Je to Tarzan. Míra to ale složitě luští. Kdosi se mu posmívá.

SPOLUŽÁK:

Neumíš číst, ty vole, tak se nesnaž.

Míra se po něm ze zvyku ožene, ale spolužáka za to uhodí jiný chlapec, docela drobný Honzík, Mírův brácha. Nikdo si z toho nic nedělá. Míra se usměje na Jirku.

MÍRA:

Ty vole, seš dobrej.

Jirka se dívá pořád ještě ostražitě. Ale Míra vypadá, že je na něj vážně hodný.

MÍRA:

Fakt. Hele... Ani nevypadáš jako kripl. - Akorát škoda, že se ti nikdy nepostaví.

Jirka v první chvíli nepochopí.

JIRKA:

Co?

MÍRA:

Pind'our, ne? Vocas, vole, bombardér.

Předvede, jak „střílí od boku“. Dva či tři spolužáci se zasmějí. Zvoní, kluci se klidí ven na hodinu a knížka skončí na zemi. Jirka tu osamí.

16. OBRAZ – školní dvůr, listopad, den

Kluci hrají vybíjenou. Tvrdé rány. Jirka sedí na kládě vedle hřiště a snaží se od sebe odlepit plivancem spleené stránky. Přistoupí k němu učitel Anderle, bývalý třídní šprt, který by rád zasvětil život výchově další generace premiantů. Usměje se na čtenáře Jirku.

ANDERLE:

Hezká... Taky jsem ji měl, v tvém věku. Matka mi říkala, že hodně čteš.

JIRKA:

Dost musím ležet v posteli, tak...

ANDERLE:

Můžu ti knížky půjčit, když budeš chtít... Četbou si člověk tříbí cit a myšlenky.

JIRKA:

To já spíš, abych se nenudil. Pane učiteli... Myslíte, že nás ty Němci pořád chtějí zabít?

Učitel k němu přisedne. Zpovzdálí to sledují chlapci, kteří jsou ze hry, tady za rohem potají kouří.

SPOLUŽÁK 1:

Ty, vole, Koumes si s ním povídá. Vo čem?

Cigarety má štíhlý, šlachovitý Fery. Vypadá to, že kluci ho respektují – komu dá a komu ne.

SPOLUŽÁK 2:

Dej mi taky... Prosím...

Jeden z kluků Feryho zatahá za rukáv. Oba teď vidí, že se Anderle zvedl a jde k nim. Klejí a rychle tápají cigarety. Fery kouří dál. Ví, že už stejně nemá co ztratit. Dívá se na Jirku, který rychle sklopí pohled.

17. OBRAZ – ulice Hejnic, listopad, den

Na zahradě jednoho domku hoří oheň živený kusy nábytku, jakýsi Čech přikládá do plamenů. Kolem běží banda kluků. Je to lov. Jirka se jim marně snaží uniknout.

18. OBRAZ – před galanterií Jesenských, listopad, den

Dohnali Jirku, povalili ho na zem před obchodem s galanterií, dostal pár ran.

SPOLUŽÁCI:

Bonzáku! Tohle si vypiješ!

SPOLUŽÁK:

Počkejte! Fery už jde!

Obstoupí ho, jsou tam kluci z kuřácké skupinky, ale i další včetně Míry. Polovina třídy. Drží Jirkovi ruce. Nechají doprostřed vejít Feryho. Ten přemílá slova v ústech jako stéblo trávy.

FERY:

Víš, že práskat se nemá?

Jirka mlčí. Má strach, a právem, a z nosu mu už teď teče krev.

JIRKA:

Já jsem nic neudělal! Von si sám všimnul!

Nelže jim, ale oni mu nevěří. Fery je neúprosný.

FERY:

Lidi jako ty se prej koupou v bahně. Říkali jsme si, že ti v tom nebudeme bránit, když je to tak léčivý. Jako ty nám nebudeš bránit dát si cígo, když máme zrovna chuť.

Kluci Jirku pustí a popostrčí ho k Ferymu. Fery k němu ležérně přistoupí a uhodí ho pěstí do břicha. Dá mu další ránu. Je to jeden na jednoho, ale Jirka nemá šanci.

19. OBRAZ – krejčovská dílna Jesenských, listopad, den

Přesně a rytmicky tu pracují dva šicí stroje. Sedí u nich patnáctiletá Doris a osmnáctiletá Ilse. Sestry. Jejich otec krejčí Jesenský, statný čtyřicátník, dovyspravuje hotový oblek. Doris zastaví stroj, přetrhne nit. Chce rukáv košile, kterou přešívá, pootočít, ale zarazí se. Jak stroj utichl, slyší odvedle zvuky. I Ilse a Jesenský vzhlednou. Ilse první vstane a projde vedle do krámu. Zřetelně kulhá na levou nohu.

20. OBRAZ – galanterie Jesenských, listopad, den

Přes výlohu s nápisem „KREJČOVSTVÍ A GALANTERIE JESENSKÝ“ Ilse vidí, co se děje venku: Kluci válejí Jirku v louži, strkají mu bláto pod bundu, do kalhot, do obličejů.

21. OBRAZ – ulice s galanterií Jesenských, listopad, den

Fery už se jen dívá se skupinkou nejuznávanějších kluků. Ilse vyběhne na ulici. Kluci strkají Jirkovi břečku do pusy. Pár dospělých rvačků už pozoruje - ale Němci, co ti by se vměšovali.

ILSE:

Co to děláte! Necháte ho! - Slyšíte!

Kluci ho pustí, rozutečou se, jen Fery do Jirky ještě zlehka kopne.

FERY:

Příště zas něco vymyslíme. Však ty se uzdravíš.

Odejde. Ostatní se u něj postupně shlukují a doprovázejí ho, nadšení z „bitky“. Těch už si Ilse nevšimá, jen zbitého kluka. Jirka se sbírá, oblečení má potřhané, krvácí a tečou mu soply, celý od bahna. Brečí z nenávisti, bolesti a vzdoru, srdce mu bije jako o závod, bolí to, vrávorá. Nedaleko leží podupané sešity. Sbírá je. Ilse mu pomůže. Pousměje se.

ILSE:

Kde bydlíš?

Jirka fňuká.

JIRKA:

Ve Ferdinandově. U pily.

ILSE:

Pěkně promrzneš, než dojdeš domů.

Jirka jí zle vytrhne sešity, které pomáhala sbírat, vezme aktovku a jde pryč. O pomoc se neprosí. Je mokrý, je mu zima. Zaváhá. Zastaví se. Ilse to čekala - nechala dveře otevřené.

22. OBRAZ – galanterie Jesenských, listopad, den

Jirka sedí na židli a mokrým hadrem si staví krváčení z nosu. Rodina Jesenských zavírá krám. Tiše a naučeně. Jesenský vidí, jak Jirkovi kape krev na košili i na podlahu. Přistoupí k němu.

JESENSKÝ:

Ukaž. No, pořádně.

Tvrdě mu víc zakloní hlavu, do zbytku látky si utře jeho krev. Ilse a baculatá Doris uklízají štučky látek do regálů, pomáhají si.

ILSE:

Já to pak uklidím, tatínku...

JESENSKÝ:

Jenom ať mi nezasviní celej krám. Mělas ho vzít rovnou domů a netahat ho sem.

Jde uklízet do dílny. Ilse koukne na Jirku, kluk si u nosu drží hadr a celý se chvěje, oblečení má mokré.

ILSE:

Shoď ty kalhoty. A sedni si ke kamnům.

Jirka zaváhá, ona zatím podá sestře další štuček. Jirka se neodváží svléknout – stydí se. Ilse si všimne, popožene Doris, aby pomohla otci, a když odejde, zatáhne přes výlohu záclony. Jirka vidí, že kulhá, ale to už dívka zmizí vedle – proniká sem jen světlo z dílny a hlasy. Jirka si rychle sundá kalhoty a zůstane jen v košili. Je na ní krev, ale z nosu mu už neteče, odloží hadr tak, aby nic neušpinil. Rozhlédne se. Přistoupí k pultu, za ním je stěna ze šuplíků s nitěmi, jehlami, knoflíky - vše roztríděné podle velikosti, barev. Otvírá šuplíky. Ilse se vrátí, rozsvítí, Jirka rychle šuplík zavře, jako by ho přistihla při krádeži.

ILSE:

Co tam hledáš? Já sama.

Vidí, že je polonahý, ale nekomentuje to. Vezme kalhoty, vytáhne ze zásuvky jehlu, vybere nit a zašívá natržený šev. Chvilí je ticho.

ILSE:

Jsem tě tu ještě neviděla. Seš tady asi nověj, co?

JIRKA:

To je váš krám?

ILSE:

Jo, mýho táty. A nevykej mi. Jsem Eliška.

JIRKA:

Jirka. My přijeli z Prahy. Před tejdnem.

ILSE:

Řekni to vašim, Jirko.

JIRKA:

Nechci. Já to zvládnou.

Ilse kývne, nenaléhá. Jirka dodá, aby bylo jasno.

JIRKA:

Nepotřebuju, abys... abyste mi radila.

ILSE:

Podej mi i tu košili.

Vidí jeho rozpaky a hodí mu deku. Jirka si sundá košili a zároveň se zabalí do deky. Čouhá mu z ní hubený hrudníček. Až po chvíli promluví.

JIRKA:

Se o žádnéj soucit neprosím. Houby tomu rozumíte.

Ilse se na něj podívá, usměje se.

ILSE:

Ty stehy budou vidět. A fleky od krve. Doma to neutajíš.

Jirka jen stiskne rty. Dovede si představit, co ho čeká.

23. OBRAZ, školní chodba, listopad, večer

Už se setmělo. Procházka si přišel stěžovat a vzal s sebou Jirku. Tomu už natekly na obličej modřiny. Anderlemu už všechno řekli. Fery stojí u vchodu do školy a učitelův pohled k němu čas od času sklouzne, když mluví s Procházkou.

ANDERLE:

Samozřejmě, že vám věřím. Ale zrovna Ferdinand... Víte, žije jen s matkou. Jeho otec byl hrdina... Položil život za nás za všechny, velitel partyzánské skupiny...

PROCHÁZKA:

Ano, ale on prej ty kluky naváděl -

ANDERLE:

Podívejte, já to nepopírám. Ale... Řekl mi, že váš syn o jeho otci říkal sprosté věci.

Pohlédne na Feryho, ten se opírá o zeď a očekává výsledek jednání. Jirka tu zdánlivou lhostejnost dobře zná. Je jasné, že Anderle straní Ferymu a nijak ho nepotrestá. Protože tady stojí Jirka se svým otcem a tam stojí Fery – sám.

24. OBRAZ - Jirkův pokoj, listopad, noc

Už je úplná tma. Jirka leží v posteli, Procházka ho přišel uložit.

PROCHÁZKA:

Máma si myslí, že bys měl tejdén zůstat v posteli.

Jirka skloní hlavu.

JIRKA:

Budou říkat, že jsem srab.

PROCHÁZKA:

Spíš ti budou závidět, že se flákáš. – No tak... pan učitel má pravdu...

JIRKA:

Nic zlého jsem o jeho tátovi neříkal!

PROCHÁZKA:

Zkus si najít kamarády... Pozveme je k nám, máma upeče...?

Jirka se zavrtává do peřin před tou neodvratnou zbabělostí.

JIRKA:

Voni nepřijdou. Věděj, že jsem kripl.

Otec se odmlčí, moc dobře ho chápe, ale je bezmocný. Podá mu balíček zabalený do novin.

PROCHÁZKA:

Aby ti to lebedění líp uteklo.

Jirka dárek rozbalí. Jsou to knížky. Oba svazky Tří mušketýrů v modré vazbě.

PROCHÁZKA:

Původně byly až k Vánocům. – Líbí?

JIRKA:

Ne.

Tohle tátu vždycky zabolí a Jirka to ví. Podívá se mu přímo do očí.

JIRKA:

Tati, já chci pryč.

PROCHÁZKA:

Jirko, přece...

JIRKA:

Proč nemůžeme odjet? Tobě se tady taky nelíbí. Proč se nemůžeme vrátit do Prahy?

Procházka tvrdě.

PROCHÁZKA:

Tam ti snad bylo líp?

JIRKA:

Tak někam jinam! Řekni to mámě! Řekni jí, že chceme odjet! Tady nás zabijou!

Procházka ho přeruší. Vážně a tak, aby to nepřipouštělo námitky.

PROCHÁZKA:

Jirko... – My zůstat musíme. Právě kvůli tobě. Budou tady ty lázně a... Maminka věří... oba věříme, že ti to pomůže, jo?

Jirka nasupeně zmlkne. Procházka vstane, uloží knihy do Jirkovy dobrodružné knihovničky.

PROCHÁZKA:

A nesviť dlouho.

Odchází. Jirka mu vmete do zad.

JIRKA:

Stejně na to přijdou, že jsi jenom truhlář a že to neumíš! - A budeš mít ostudu! A vyhodí tě! A budeme muset odjet! Budeme! Já jim to řeknu!

Procházka se už neohlédne. I dveře zavře celkem tiše. Slyší, že se Jirka za nimi rozvzlyká. Je mu to líto.

25. OBRAZ – tovární hala přádelny, listopad, den

Procházka prochází s vrátným Baxou velkou halou přádelny, naplněnou řevem strojů. Obsluhují je dělníci, muži i ženy. Baxa křičí, aby Procházka přes ten hluk slyšel.

BAXA:

Jakože mistr máte nárok na vlastní kancel! Pojd'te!

Dvě třetiny dělníků jsou Němci s bílými páskami s „P“ a razítkem pracovního úřadu. Procházka vidí, že jich je mnoho... Často starší muži nebo naopak velmi mladí kluci. A velký provizorní nápis na stěně: SABOTAGE WIRD MIT DEM TODE BESTRAFT! Baxa klíčem z velkého svazku odemyká dveře do proskleného „přístěnku“.

26. OBRAZ – kancelář mistra směny, listopad, den

Uvnitř je stůl, na něm směnový deník, telefon. V rohu srolované plány zařízení.

BAXA:

Mám linku šest, kdybyste cokoli. Jich...

Myslí Němce za sklem.

BAXA:

...se nemá cenu na nic ptát. Zlomte vaz.

Podá mu ruku. Procházka osamí. Na stole je vzorně srovnaná hromádka hlavičkového papíru. Znak firmy „SCHOLZE & SOHN – GROBSPINNEREI, HAINDORF“ je přeškrtnutý a opatřený červeným přetiskem „ŠETŘÍME PAPIREM“. Ozve se zaklepání. Vejde postarší německý dělník Heinrich Augsten. Otevřel si ramenem, nese těžkou bedýnku, kterou postaví na stůl. Vrhne na Procházku krátký pohled, kterým ho okamžitě odhadne, a odejde. Procházka odklopí víko. Bedýnka je plná náradí, které on stejně neovládá.

27. OBRAZ – před školou, listopad, ráno

Pošmourný den, nad údolím se kupí mraky, prší. Před školou se hloučkují děti a čekají na zvonění. Maličký prostor na schodech, kde je díky stříšce sucho, okupují starší chlapci kolem Feryho. Kouří a nemilosrdně vytlačují na déšť každého, kdo by se pokusil dostat do sucha. Jirka to vidí a do školy se neodvází.

28. OBRAZ – před galanterií Jesenských, listopad, ráno

Prší. Obchod je zavřený, rolety stažené, ale Ilse venku vybírá smetí a bláto, které ucpalo mřížku pod okapem. Snaží se nahnat vodu do kanálu, aby zákazníci nemuseli překračovat louži. Kryje se deštníkem. Všimne si opodál Jirky, který mokne na dešti. Zvedne se a belhavě popoběhne k němu, aby ho schovala pod deštník.

29. OBRAZ – galanterie Jesenských, listopad, den

Za okny prší. Obchod už je otevřený, Ilse před zrcadlem zákazníkovi kontroluje kabát, který si nechal šít. Vzadu v dílně Jesenský a Doris sedí u šicího stroje a rytmický zvuk doléhá až sem. Jirka sedí na židli, u nohou školní brašnu. Pozoruje Ilse při práci – její jemné a pečlivé, jakoby důvěrné a něžné dotyky, když zkouší na zákazníkovi papírové stříhy a dává pokyny.

ILSE:

Teď zvedněte ruce... Ještě... Sedí dobře, děkuju.

Usměje se přitom na Jirku. Má hezký, bezprostřední úsměv. On jí ho oplatí. Jirka přes výlohu vidí, jak se Ilse loučí se zákazníkem. Ona zkontroluje pohledem mraky a vrátí se do obchodu. Po tváři jí tečou kapky vody, odhrne si z čela zvlhlý pramen vlasů. Sluší jí to, i když kulhá. Zaváhá, zvažní.

ILSE:

Přestává... Jednou tam budeš muset jít.

Oba vědí, že není zbytlí, ale taky je jim jasné, co to znamená.

30. OBRAZ – školní dvůr, listopad, jiný den

Neprší, ale nebe je zatažené šedými mraky a je zima. Fery a dalších pět kluků - mezi nimi agilní a silný Míra - vlečou Jirku k latrínám. Do pusy mu strčili kapesník. Jirka se zmítá. Křičí, ale roubík ho dusí, nemůže si ho vyndat, neboť mu kluci ruce drží a dělají „oheň“. Srdce mu tluče, až to bodá. Nikde nikdo, aby pomohl.

FERY:

Držte ho.

Kluci přimknou Jirku ke stěně latríny, zatímco Fery otvírá jedny dveře.

SPOLUŽÁK:

Tohle ti zachutná, uvidíš.

Tlačí Jirku dovnitř. On se brání, ale oni ho tam dostanou. Nakloní ho nad zející jámu a její žlutorezavý obsah. Míra mu tlačí na zátylek, aby mu sklonil hlavu, kdosi si rozepíná poklopec, aby ho pomohl. Tehdy se otevřou dvířka jiné kabinky a vyjde Anderle, ještě si zapíná poklopec. Vidí kluky, kteří se cpou do kabinky.

SPOLUŽÁK 2:

Bacha!

Anderle s autoritou víc nucenou než opravdovou zavelí.

ANDERLE:

Pozor!

Kluci ho nečekali. Povolí stisk. Jirkovi se povede vyplivnout do latríny roubík.

ANDERLE:

Máte tu spoustu volného místa, pánové...

Kluci vycouvají z kabinky. Jirka zůstane skryt za nimi. Anderle natahuje krk.

ANDERLE:

Nuže?

Oni mlčí a bezděky mu brání ve výhledu, a tak je odstrčí. Jirka se na latríně sesul na bobek. Anderle pochopí. Podívá se na Feryho skoro s lítostí. A vlepí mu facku. Na zbylé už vrhne jen rozzlobený pohled. První výmluva napadne Feryho.

FERY:

My... mu jen chtěli pomoci. - Jsme mysleli, že je mu zle, tak jsme mu chtěli ukázat, kam má -

Anderle mu vlepí další facku. Jirka to sleduje, zvedá se, aby líp viděl své trapiče.

ANDERLE:

Ještě si ze mě budeš dělat legraci! Vy tak jste jeho kamarádi!

FERY:

To ne, ale -

Schytá třetí facku za kluky, kteří ustrašeně mlčí. Fery drží, je příliš hrdý, než aby se rozbřečel.

ANDERLE:

Půjdete se mnou, všichni.

Jirka je pozoruje, jak mají strach. Teď jsou mu rovni, i když brzy ho zase budou trápit a on se neubrání... Pocit uspokojení střídá něco jiného... Chytne se rukou za krajinu srdeční. Učiní to jako ve snách a bez bolesti a pak teprve zkriví tvář. Vždyť to hraje, aby potvrdil Feryho slova.

JIRKA:

Au...

Všechny tím překvapí. Anderle nechápavě koukne na Feryho.

ANDERLE:

Procházka...?

JIRKA:

Mně je vopravdu zle, pane učiteli... Promiňte...

Zaskuhrá docela přesvědčivě a vrávoravě se obrátí do kabinky, jako by měl zvracet.

31. OBRAZ – před školou, listopad, den

Před školou stojí auto s logem místní porcelánky. Anderle a Fery podpírají Jirku. Jirka se zesláble drží tam, kde je srdce. Fery jim otevře dvířka auta, Anderle to gesto ocení.

ANDERLE:

Děkuji. Kejzar... Jsem rád, že jsem se mýlil. Zrovna u tebe by mě to mrzelo.

Fery kývne, že je to OK. Auto odjíždí. Jirka na zadním sedadle se živě otočí a okýnkem vidí, jak Anderle už jemně a s důvěrou pobízí Feryho, aby se vrátil za ostatními do školy.

32. OBRAZ – lázně, listopad, den

Klasicistní budova s nápisem BAD LIEBWERDA a kdysi malebnou maličkou kolonádou. Dnes jsou mnohá okna vytlučená, na dveřích nápis: Lázně uzavřeny. Ale přece jen se tu ordinuje.

33. OBRAZ – ordinace v lázních, listopad, den

Asi pětatřicetiletý doktor Dosoudil ho prohlédl, poslechl si ho fonendoskopem. Jirka se obléká. Dosoudil se usměje. Kolem očí už příjemné, přátelské vrásky.

DOKTOR DOSOUDIL:

První dobrá zpráva je, že zatím neumíráš.

Jirka se zarazí, neví, jestli je to vtip.

DOKTOR DOSOUDIL:

Druhá dobrá zpráva, že to ani nevypadá, že bys nějak náramně trpěl. A třetí, tentokrát špatná zpráva je, že znám tvůj chorobopis. Takže to nebudeme podceňovat.

JIRKA:

Mně už je ale dobře. Nemusím tady ležet.

DOSOUDIL:

To bys ani neměl kde. Ale napíšu mamince zprávu a zvýšíme lékové dávky. Vyležet se můžeš i doma.

Založí si papír do psacího stroje. Vyťuká prvních pár slov, když ho Jirka zarazí.

JIRKA:

Pane doktore...? - Je to pravda, že se mi nikdy nepostaví?

Dosoudil překvapeně vzhledne, vymění si pohled se sestřičkou. Usměje se. Sestřička se zardí, asi spolu něco mají.

DOSOUDIL:

Klid. Až potkáš tu pravou, tak to poznáš. A ON nepochybně taky.

Jirkovi to stačí.

34. OBRAZ – před školou, listopad, den

Z šedivých mraků začalo hustě sněžit. Skončila škola a kluci se houfují ve známé skupince, tentokrát je jich tu asi deset, bez Feryho. Kolem projede džíp zrekvírovaný gardisty. Jirka ho nechá projet a přidá se ke klukům. Kdosi ho odstrčí.

SPOLUŽÁK:

Odprejskni.

JIRKA:

Pořád ještě můžu říct, že jste mě chtěli zedřít.

Kluk si to s ním chce vyřídit, ale zadrží ho Honzík, Mírův brácha, asi nejdrobnější kluk v partě. Cosi mu tiše vysvětluje a jsou to dobré argumenty. Větší kluk mávne rukou. Neurčitě, ale Jirka si to vyloží jako souhlas. Přidá se k nim. Oni se chovají, jako by tu ani nebyl.

35. OBRAZ – před opuštěným stavením, listopad, den

Kluci dojdou k opuštěnému domu. Jirka je následuje s odstupem. U psí boudy chátrá rozmoklý chumel kostí a kůže, který kdysi byl psem. Míra s Honzíkem najdou kus železa, vypáčí zapečetěné dveře. Vpadnou dovnitř. Na Jirku se neohlížejí, on přesto vleze za nimi.

36. OBRAZ – kuchyň opuštěného stavení, listopad, den

Opuštěná domácnost se Jirkovi před očima mění ve spoušť. Kluci prohledávají kredenc, ničí hrnky, kořenky, vše, co tu po Němcích zbylo. Prolistují rodinné album, dvě tři fotky vytrhnou a schovají do kapsy: fotky mladých děvчат, momentky z plovárny. Nad nimi na půdě jsou slyšet kroky a hlasy jejich kamarádů. Jirka chce jít dál, Honzík ho rukou zadrží.

HONZÍK:

Bacha.

Ukáže na podlahu. Mezi fošnami jsou tam zastrčené hřebíky se vztyčenými hroty. Pěkně tak, aby na ně někdo šlápl a probodl si chodidlo.

JIRKA:

Ale jak...?

Ohlédne se zpět ke dveřím, které přece byly zapečetěné.

HONZÍK:

Nejsme jediný, kdo sem leze.

Jirka vycítí, že ten drobný kluk je přece jen vstřícnější než ostatní. Možná je to soucit. Možná si kvůli drobné postavě taky užil své. Teď Jirka našlapuje opatrněji.

JIRKA:

Já vím, co tady hledáte. Zbraně. V Bílém Kostele taky našli pistole v kozím chlívku.

HONZÍK:

Žádný tady nejsou.

Z předsíně se ozve hluk, drkotání po schodech. Ve dveřích se rozloží Míra. Táhne sáňky. Září.

MÍRA:

Jsou tam ještě jedny!

37. OBRAZ – svah nad Hejnicemi, listopad, den

Nasněžil tenký poprašek, v němž saně nechávají až na trávu vyježděnou stopu. Více dětí využilo první příležitost k zimním radovánkám. Na vrcholu kopce se Jirka dívá, jak děti do sebe na saních i lyžích narážejí a jak kličkují. Pár kluků se vydrápalo nahoru. Jeden z nich mu víceméně přátelsky nabídne své sánky.

SPOLUŽÁK:

Jedeš?

Jirka ustoupí, má strach a je to vidět. Spolužák si vymění pohled s kamarády, domluví se očima a jeden z nich Jirkovi podtrhne nohy a svalí ho na sáně. Zatlačí a saně se zprudka rozjedou. Jirka vykřikne. Sviští, saně nechávají rovné koleje, jak neřídí. Konečně vrazí do jiných dětí a zvrhne se. Plive sněh. Děcko, do kterého narazil, brečí. On vnímá křik a výskání dětí, vidí, jak jeho spolužáci přistávají na saních pod kopcem, jak se koulují. V továrnách končí směna a oznamují to sirény, které spouštějí jedna za druhou. Zimní idyla.

38. OBRAZ – svah nad Hejnicemi, listopad, večer

Stmívá se. Míra dětinsky blbne s menšími dětmi, které ho koulují a vždy mu utečou. Fery dorazil, kdosi mu rovnou půjčuje saně, ale on nechce. Míří k Jirkovi. Ten sedí na saních na kraji sjezdovky, aby nepřekážel. Fery není nijak zlověstný, jen věčný.

FERY:

O tom, kdo bude v partě, rozhoduju já. Jasný?

Jirka kývne. Fery si sedne vedle něj, vyndá cigaretu a zapálí si.

FERY:

Prej jsi na tom dneska seděl poprvý...?

Jirka pokrčí rameny.

JIRKA:

Táta mě vozil... Na špagátě.

FERY:

No, to není zrovna stejný.

Jirka se odmlčí. Ví, jak na kluky působí. Fery to cítí, poprvé ho vnímá trochu jinak.

FERY:

Takže ty chceš do party?

Jirka neví, jestli je nabídka míněna doopravdy.

FERY:

A myslíš, že tě vezmu?

Jirka zaváhá. Pak odvrátí pohled.

JIRKA:

Stejně nemůžu. – Až tohle ukážu doma, máma mě nepustí na krok.

Fery si vezme papíry. Jsou to lékařská zpráva a receptis.

FERY:

Ale pustí.

Zapálí cíp zprávy. Drží ji a čeká, až se papír rozhoří. Fery se usměje, mile. Získal pejska.

FERY:

Budeš mi nosit svačiny, chcípáčku.

Jirka fascinovaně kouká do plamínků: tohle by nikdy neudělal, a přitom je za to tak rád.

39. OBRAZ – před opuštěným statkem, listopad, den

První sníh zase roztál, zbyly po něm sem tam kupičky a hlavně mazlavé bláto. Pošmourno. Kluci se blíží k rozlehlému opuštěnému statku na kraji obce. Přicházejí k němu v rojnici, neuměle se kryjí za terénními nerovnostmi. Jirka se drží spíš vzadu, za Ferym, který má dalekohled a tiše, gesty a pohledy tomu všemu velí.

A v jednu chvíli všichni zakřičí.

KLUCI:

Urrráááá!

A vrhnou se na statek ze všech stran.

40. OBRAZ – opuštěný statek, listopad, den

Čeští kluci překvapili partu Němců. Kluci a holky o málo starší než oni – tak na hraně věku, kdy ještě unikli povolávacímu rozkazu. Zašili se tady, zakouřit si, pokecat, muchlovat se s holkama a Češi je teď pronásledují místnostmi domu a po zaneřáděném dvorku a okolních polích, mezi chlívky a ve stodole v seně. Holky piští a utíkají blátem, německý kluk na útěku

odhodí pod nohy Čechů kolo, na které nestihl nasednout. Nejstarší Němec, asi sedmnáctiletý, výrazný blondák, jim uteče za cenu toho, že mladšímu Čecháčkovi vrazí pěstí. Míří na ně nožem Hitlerjugend a oni ho radši nechají utéct...

Jirka mezi tím, i když spíš uhýbá těm, kdo doopravdy bojují. Fery mu dávno zmizel z očí. Konečně se dostane do stodoly. Fery a několik dalších tu obklopili Němce, šestnáctiletého Gerharda Wildnera. Toho jediného nakonec chytili a srazili na podlahu. Jirka ani neví proč, ale vyhrkne.

JIRKA:

To je von! Ten, co k nám chodí!

A vzápětí znejistí, protože to plácnul jen, aby si ho všimli, na podlaze by se mohl choulit kdokoli. Stranou ho tvrdě odstrčí Míra, který se dere kupředu. Žebřá.

MÍRA:

Fery, já! Já, nech mě! Prosím...!

Fery jen neznatelně pokrčí rameny a usměje se. A Míra Němce agilně udeří. Pak už se na něj sesypou všichni. Jen Jirka, který to spíš urychlil než způsobil, se nepřidá. A čím déle se na to dívá, tím méně je mu to příjemné.

41. OBRAZ – dvůr opuštěného statku, listopad, den

Jirka vyjde na dvůr. Bezcílně udělá pár kroků. Zamíří k jízdnímu kolu, které tu zůstalo ležet při útěku Němců. Zvedne ho a kontroluje, aby nějak zaměstnal myšlenky. Až na pár ohnutých drátů je kolo v pořádku. Má dámskou konstrukci.

Osloví ho Fery, který také vyšel ven.

FERY:

Ty prej hodně čteš, chcípáčku.

Jirka vzhledne. Fery mu podá štůsek fotografií: momentky z poprav partyzánů či civilistů – brutální nekvalitní výjevy německé represe.

JIRKA:

Tos našel tady...? U něj?

FERY:

Nebo jinde. Vzadu je něco napsaný, chci vědět, co si o tom ty svině psaly.

JIRKA:

Jasně, Fery!

Obrátí první fotku – tam jsou drobným písmem popisky.

JIRKA:

Ale já neumím německy...

To Feryho nezajímá, odchází. I Míra do Jirky drkne, když vyjde ven.

42. OBRAZ – před opuštěným statkem, listopad, den

Kluci zmláceného Němce Gerharda vysvlékli do naha a zmazaného od bahna ho teď posledními kopanci vypouštějí do polí. Ani nevypadá jako člověk. Jirka ale pohledem sleduje Feryho, který odchází – směrem k lesu, který je nedaleko. Sám. Zeptá se nejbližšího z kluků.

JIRKA:

Kam jde? Proč nejdeme s ním?

SPOLUŽÁK:

Protože je to tajný. Až přijde čas, tak s sebou vezme jen ty nejlepší.

JIRKA:

Čas na co?

Ale odpověď nedostane. Kluci si ho už zase nevšímají, zbylo mu jen to kolo.

43. OBRAZ – před galanterií, listopad, den

Ilse stahuje roletu a uskakuje před sprškou vody. Na předloktí se jí houpou balíčky s věcmi, které má roznést zákazníkům. Jirky si ani nevšimla.

JIRKA:

Ahoj.

Najednou tu stojí a vede dámské kolo. Ilse se usměje.

ILSE:

Ahoj...

JIRKA:

To je pro tebe.

ILSE:

Kdes to ukrad'?

JIRKA:

Našel... - Se ti může hodit.

Oba vědí, že poukazuje na její postižení. Ilse si kolo vezme.

ILSE:

Tak dobře. Ale můj táta ho přihlásí. A zaplatí za něj.

Ale i tak ho obdaří milým úsměvem a připevňuje balíčky na nosič. Jirka jí balíčky vezme.

JIRKA:

Pomůžu ti, jo?

Ona mu balíčky ráda přenechá a obratně se vyhoupne do sedla.

44. OBRAZ - ulice Hejnic, listopad, den

Jirka nese balíčky a sleduje Ilse, jak jede na kole - pomalu a často zastavuje, aby jí stačil. Musí jet opatrně i kvůli sněhové břečce, v níž kolo zanechává stopu. Jak kličkuje a drží rovnováhu, působí dívčím a rozverným dojmem – a to se mu líbí.

45. OBRAZ - u říčky Smědé, listopad, den

Pomalou se začíná šerit. Došli k řece, místo cesty je tu jen vyježděné bláto, a tak Ilse sesedla. Za řekou se tyčí ostroh s chrámem Nanebevzetí. Jirka nese balíčky, Ilse kulhá. Přecházejí zrovna dřevěný mostek přes říčku Smědou, Jirka vykládá překotně.

JIRKA:

...Támhle v té chalupě jsme taky byli...! Fery je dobřej, vůbec mu nevadí, že jsem kripl.

ILSE:

To ti řekl?

Jirka neodpoví. Ilse na něho zkoumavě pohlédne. On taky zvažní.

JIRKA:

Jak se ti to stalo? – Ty taky víš, co mi je.

Ilse se podívá dolů. Jak stojí, není nic znát. Usměje se. Věcně, není to žádné trauma.

ILSE:

Kdysi mě do silnice shodil jeden kluk. A jelo auto, takže jsem měl nohu nadvakrát zlomenou. Ležela jsem skoro rok, dokonce mě i řezali. Ale všechno se spravit nedalo.

JIRKA:

Proč ti to udělal? Chtěl ti ublížit?

ILSE:

Nechtěl. Byli jsme děti, prostě jsme si tak hráli.

JIRKA:

Tak promiň, Eliško.

ILSE:

Za co? Jenom ses zeptal a mně to nevadí.

Vede kolo dál a zamíří k příkrým schodům, které vedou nahoru k chrámu.

46. OBRAZ – na schodech pod chrámem, listopad, den

Pod nimi teče řeka a nahoře je chrám. Jirka dívce pomáhá vynést kolo do schodů.

JIRKA:

Víš, že seš jako Constance?

Ilse se na něj nechápavě podívá.

JIRKA:

V jedný knížce. Taky byla švadlena. A d'Artagnan ji měl rád. Akorát že pak ji unesla Mylady a ta je teda pěkná čůza...

Ilse se usměje. Má trochu problém vyjít schody, jak kulhá.

ILSE:

A jak to dopadlo?

JIRKA:

No, to ještě nevím, nemám to dočtený... D'Artagnan ji zachrání.

Je si tím jistý. Jsou nahoře a Ilse může opět nasednout na kolo. Jirka jí pomůže a ona se vděčně opře o jeho ruku. Oba ten dotek cítí a oba je mírně zneklidní – Jirka už není tak malý, aby nevěděli, že to bylo galantní gesto.

47. OBRAZ – Ulice Hejnic, listopad, den

Přicházejí do vesnický, chudě působící části obce. Ilse se zastaví na křižovatce cest.

ILSE:

Dál už se mnou nechod'. Děkuju.

Nepřipustí debatu, nasedne na kolo a dál svižně jede sama. Brzy zmizí za nejbližší chalupou. Jirka se rozhlédne. Mnohá stavení jsou opuštěná, většina by potřebovala vyspravit minimálně rozbitá okna – nepůsobí to tady zrovna bezpečně.

48. OBRAZ – před Wildnerovou chalupou, listopad, den

Ilse sesedne z kola, projde brankou na dvorek jednoho nízkého hrázděného stavení, pohladí psa a zaklepe na dveře. Po chvíli jí otevře nějaká asi pětatřicetiletá žena. Pozdraví ji německy!

ILSE:

Grüß Gott.

Němka se na ni usměje, pak zvažní.

WILDNEROVÁ:

A on?

Ilse se ohlédne: u vrátek stojí Jirka. Nevydržel a sledoval ji. Ilse zaváhá, ale nakonec se rozhodne.

ILSE:

Ten je v pořádku.

Wildnerová ji nechá projít a naznačí Jirkovi, aby šel taky dál. Ten tak učiní velmi váhavě.

49. OBRAZ – Wildnerova chalupa, listopad, den

Wildnerová uklízí u pece těch pár pochutin, které jim Ilse přinesla: trochu cukru, slaninu, margarín. V místnosti jsou i prarodiče, ale Ilse se věnuje do půl těla obnaženému šestnáctiletému Němci, kterému zběžně kontroluje potlučený obličej a modřiny na těle.

ILSE:

Tohle pomůže...

Přinesla i nějakou mast z lékárny. Jirka v tom Němci samozřejmě poznal Gerharda. Má strach. Proto se drží tiše u dveří. Gerhardův pohled nezastírá, že Jirku poznal. I když na to neřekne ani slovo. Oblékne si košili a vybidne Ilse.

GERHARD:

Díky. Ale neměla by ses zdržovat.

Odcházejí spolu do vedlejší místnosti.

50. OBRAZ – Wildnerova chalupa, listopad, den

Ilse se probírá hromádkou věcí na stole: manžetové knoflíčky, spony do kravat, štůčky látek, kožené rukavice...

ILSE:

Určitě ho k tomu navedli. Ale neboj, příště už ti nic neudělá.

GERHARD:

Příště mu rozbiju hlavu.

Ilse se na něj plaše podívá. Stříbrné manžetové knoflíky a pěkné rukavice odloží k menší kupičce, zbytek nechá být. Gerhard je trochu zklamáný.

GERHARD:

Tak málo?

ILSE:

Táta by to nevzal. Promiň... Říká, že i tak dost riskuje.

Gerhard se s tím smíří, co mu taky zbývá. Začne zboží, které Ilse nevybrala, zase uklízet.

GERHARD:

Nevadí...

Ilse mu za věci zaplatí. A podívá se na něj s jistou obavou.

ILSE:

V Polsku ti za to taky dají jen pár šupů. Za to ti to pašování nestojí, Gerharde. Prej začnou víc hlídat hranici.

GERHARD:

Jenže já znám hory líp než oni.

Dá jí jasně najevo, že o sebe nemá strach.

51. OBRAZ – na cestě od Wildnerovy chalupy, listopad, den

Jirka jde mlčky vedle Ilse, která si vede kolo. Dosud nepromluvil a ona ví, že začít musí on.

JIRKA:

Ty jsi Němka?

ILSE:

Ne.

JIRKA:

Ale mluvila jsi s nima... Znáš je.

ILSE:

Jo. Znáám je od dětství. - Já se tu narodila, Jirko. Myslela jsem, že to víš... Všichni to tu o nás vědí.

JIRKA:

Ale všichni Češi odsud přece utekli. Ještě před válkou.

ILSE:

Měli jsme tu obchod, zákazníky... Nemohli jsme tady všechno nechat a začínat od znovu.

Jirka se zarazí.

ILSE:

Vlastně se jmenuju Ilse. I když mi teď táta říká Eliško. - Ale my jsme Češi, Jirko.

JIRKA:

On je tvůj kamarád?

Ilse se usměje, neurčitě pokrčí rameny: nemusí mu říkat úplně všechno. Jirka to vstřebává. Sleduje, jak ta hezká dívka zvedne šjí. Podvečerní slunce jí lichotí.

JIRKA:

A který jméno máš radší?

ILSE:

Ilse. Ale ty mi tak neříkej.

On kývne. Chápe to. A je jí vděčný, že se mu svěřila.

52. OBRAZ – nádraží, prosinec, den

Na zemi leží vrstva umazaného sněhu. Tělnatý železničář Žižka sedí na zápraží železniční stanice v houpacím křesle, nohy opřené o zábradlí, jako šerif ze Západu. Jen místo pušky má přes nohy pohodlně položenou hůl. Hlídá Němce, kteří nakládají kulatinu na vagón.

53. OBRAZ – nad nádražím u lesa, prosinec, den

Míra sleduje Žižku dalekohledem. Sedí na špriclích posedu. Obdivně utrousí.

MÍRA:

Ty vole, ale fotr jim dává do těla... Němčourům...

Je tady asi šest kluků. Honzík Mírovi vezme dalekohled. A jemu zas někdo další. Přijíždí vlak, malý osobáček.

SPOLUŽÁK:

Jsem to říkal. Nesvlíknou se. Mirku, ať jim tvůj fotr poví, že si maj sundat ty bundy.

SPOLUŽÁK 2:

Skoro mrzne, ty vole.

Vlak zakryje výhled na Němce a dalekohled sklouzne na louku nad nádražím. Na strništi tam posedává skupinka zajíců. Letos se přemnožili.

SPOLUŽÁK:

To kvůli tetování. Podle toho poznáš, kdo byl u SS. Proto si to nelajstnou, maj ho v podpaží. Uvidíš v létě, vole, jak budou chodit navlečený.

Jirka by se taky chtěl podívat dalekohledem, ale když si ho chce vzít, kamarád jen cukne a dalekohled mu nepodá. Místo toho ho dá Mírovi a optá se.

SPOLUŽÁK 2:

Svačinu máš?

Jirka vyndá ze školní brašny jablko a chleba v ubrousku. Kamarád si to beze slova vezme.

SPOLUŽÁK 2:

Taky tu knížku.

JIRKA:

Kde je Fery? Říkal, že nikomu jinému ji dávat nemusím.

Když tohle uslyší Míra, prostě mu tašku vytrhne. Vyndá knížku, Šejkova syna, a dá ji kamarádovi. Naštěstí Jirka první uvidí, že k nim z lesa přibíhá Fery.

JIRKA:

Fery!

Fery si ho nevšímá. Je udýchaný a plný adrenalinu. Sděluje všem, hlavně starším kamarádům.

FERY:

Zase tam byli!

Všichni ožijí. Vědí, oč jde, a následují ho do lesa. Jirka zaváhá, Fery ho přátelsky povzbudí.

FERY:

Ty taky, chcípáčku! No, pod'!

Jirka se radostně rozběhne za nimi.

54. OBRAZ – v lese, prosinec, den

V lese se drží sníh. Fery kluky vede. Pospíchají, Jirka dýchavičně klopýtá za nimi. Má problém, aby jim vůbec stačil, bolí ho u srdce, při tom tempu a hlavně při tom vzrušení.

55. OBRAZ – v lomu, prosinec, den

Dávno opuštěný lom se jedním směrem otevírá do lesa a odtud také vede vyšlapaná cesta. Kluci zkoumají stopy ve sněhu. Vyhaslé ohniště. Fery najde nedopalek cigarety. Dva kluci sundávají kameny z mohylky, až se objeví, co měly kameny skrýt - vyvržené vnitřnosti, hlava a kopýtka srny.

SPOLUŽÁK:

Doprdele!

Odskočí.

FERY:

Jsou tady jenom jedny stopy, takže byl sám. Možná na něj ty ostatní počkali v lese.

Vytáhne tužku a mapu, podrobnou předválečnou turistickou (s německými názvy) - už tam je zakreslených vícero značek. Fery označuje dnešní nález. Jirka pořád nechápe.

JIRKA:

Ale kdo? Ty kluci?

HONZÍK:

Werwolfové.

Jirka se na něj nevěřicně podívá.

JIRKA:

Ty tady přece nejsou.

SPOLUŽÁK 2:

Říkal kdo?

Jirka znejistí... Fery ani nezvedne hlavu od zakreslování.

FERY:

To právě chtějí, aby o nich nikdo nevěděl. A až to budem nejmíň čekat, zaútočej. Nebo si myslíš, že se všichni vzdali, co?

To si Jirka opravdu radši nemyslí.

SPOLUŽÁK:

Vždycky po nich zůstane jen pár zlomenejch větví a krev. Ani výstřely nejsou slyšet, musej mít tlumič nebo tak. Speciálně vyrobenej, kapiš?

FERY:

Někde tady mají hnízdo. Dřív nebo pozdějc nás k sobě dovedou.

JIRKA:

Měli byste to někomu říct.

FERY:

Najdeme je sami. A pak to možná někomu řekneme.

SPOLUŽÁK:

Anebo taky třeba ne, že jo?

Usměje se.

56. OBRAZ – v lomu, prosinec, den

Kluci šli hledat do širšího okolí. Fery sedí na kameni a zapisuje si poznatky do sešitu, který si k tomu účelu nedávno založil. Kreslí do něj – a docela zručně – plánek lomu. Kouří. Jirka se odváží k němu přisednout.

JIRKA:

Na mě taky stříleli. V Praze za povstání. Ležel jsem potom v nemocnici.

FERY:

Trefili tě?

Jirka smutně pokrčí rameny, že ne.

JIRKA:

Dostal jsem záchvat.

Přesto vzbudil Feryho zájem. Mluví tiše při té vzpomínce.

FERY:

Můj táta to prej schytl sem.

Ukáže si na spánek.

JIRKA:

- - - Fery... Ty máš nějaký plán?

FERY:

Přece jim to nemůže jen tak projít.

Vyndá z kapsy několik velkých nábojů, z B-29. Očistí kámen před sebou a nožem vyloupne z nábojnice kulku, vysype prach na kámen. Totéž udělá s druhým nábojem a cigaretou prach zapálí. Vzplane to okamžitě, jasně, štiplavě a třaskavě.

FERY:

Když toho bude dost, uděláme bombu. Vypálíme je. Možností je spousta, máme taky bajonety. Pár jich určitě dostanem.

Po ohni zbyla očouzená plocha na kameni. Fery koukne zkoumavě na Jirku. Řekne mírně, ví, že ho zklame.

FERY:

Ty s náma nepůjdeš. Na tohle budu potřebovat pořádný chlapy a ty bys nás zdržoval. – Dostaneš nějakou funkci v týlu, jasný? A měj oči otevřený, Jirko.

Jirka kývne, fascinován, že ho Fery oslovil jménem. Ale ví, kde je jeho místo. Fery se zvedne, svolává kluky, tady pro dnešek skončili. K Jirkovi se přitočí Míra. V hlase má trochu strach.

MÍRA:

Ukázal ti medaili? Tak ukázal?

Jirka zavrtí hlavou – ne. Robustní Míra se přiblíže usměje, ulevilo se mu. Významně frázuje.

MÍRA:

Mně ji teda ukázal.

57. OBRAZ – před chalupou Procházkových, prosinec, večer

Setmělo se. Procházka štípe dříví, pomáhá mu světlo z oken světnice, kde Procházková chystá večeři. Jirka jen houkne na pozdrav a chce zmizet uvnitř. Otec ho zadrží.

PROCHÁZKA:

Jirko! – Kdes byl tak dlouho? Zas u té holky Jesenských?

JIRKA:

Hm...

Chce znovu dovnitř, ale otec ho tentokrát chytí za rukáv. Zpytavě si ho prohlíží.

PROCHÁZKA:

Jestli tady máš nějaký kamarády...

Jirka zaváhá. Ale otec se usměje.

PROCHÁZKA:

Tak to je dobře. Ale mámě to říkat nebudeme, jo?

Jirka se rozzáří a konečně zmizí uvnitř. Procházka znovu vezme sekyrku. Má ze syna radost.

58. OBRAZ – tovární hala, prosinec, večer

Nepříjemné, škodolibé tváře Němců. Hlas národního správce Havláta rozhořčeně přeskakuje.

HAVLÁT:

Říkal jste, že to do večera bude spravený! Jak mám plnit normy, když mi kurva stojí stroje!

Němečtí dělníci sledují Procházku. Bezradný stojí u porouchaného stroje a čelí Havlátovi, kterému se za zády schovává Baxa. Osudný průšvih je tu.

HAVLÁT:

Jak dlouho vám to ještě potrvá?

Procházka naslepo.

PROCHÁZKA:

Tak pár hodin... Zítra to bude hotový...

HAVLÁT:

Zejtra? To jako ztratíme dva dny?! Ne... vy prostě nepůjdete domů, dokud to nezačne fachat, rozumíte?! Vy všichni!

Pohlédne nevraživě na Němce a s Baxou odejdou. Procházka bezradně kouká na změť šroubů a koleček. Učiní nejistý pokus stroj rozebrat. Vnímá kradmé německé šeptání. Neví si rady. A pak Augsten vezme nářadí a udělá, co je třeba. Stroj se rozběhne. Vráti nářadí bezradnému mistrovi.

AUGSTEN:

Bitte.

Hlouček Němců se nespokojeně rozchází a nadává Augstenovi. Procházka ho chytí za rukáv s bílou páskou. Ale je mírný.

PROCHÁZKA:

Prosím vás... - Jak jste to udělal?

Mluví špatnou školní němčinou. Augsten zaváhá. Zastaví stroj. Ukazuje, při práci německy vysvětluje.

AUGSTEN:

...Tady je nejnamáhanější místo. Musíte to pořádně utáhnout, takhle přitlačit. Jinak se řemen zastaví. Je to jasný? Jasný?

Procházka kývne, ač mu moc nerozuměl.

PROCHÁZKA:

Jo, jo... Děkuju...

Augsten neodpoví. Jen stručně kývne a zařadí se mezi ostatní Němce u strojů.

59. OBRAZ – náměstí před chrámem, prosinec, den

Z kostela vycházejí svátečně ustrojené Němky. Měly mši. Je jich plno. Ilse a Jirka se mezi nimi proplétají, Jirka dívce zase pomáhá s roznáškami.

JIRKA:

Kluci říkali, že jich spoustu dostali gardisti, ale ty taky nemohli bejt všude, no. Takže některý přežili, třeba esesmani. A čekaj na příležitost. A zatím se tvářej jako úplně normální lidi.

Kolem nich projde Němka a pozdraví: „Grüß Gott“. Ilse automaticky odpoví: „Grüß Gott“.

JIRKA:

Jsou to werwolfové! Vycvičený zabijáci!

Další „Grüß Gott“ od kolemjdoucích. Německá odpověď Ilse. On nasadí poslední argumenty.

JIRKA:

Já to viděl! Byli v lese! A v lomu! Zabíjej zvířata, aby měli co jíst!

To ji zaskočí. Tentokrát na „Guten Tag“ neodpoví.

ILSE:

V jakým lomu?

JIRKA:

Nad Ferdinandovem... Ale nesmíš to nikomu říct, Eliško. Slíbil jsem to...

ILSE:

To jste objevili s klukama?

Jirkovi je vyptávání už trochu podezřelé.

JIRKA:

Akorát jsem tě chtěl varovat. Podívej.

Vytáhne fotku, kterou dostal od Feryho, a podá jí ji.

JIRKA:

To jsme našli u jednoho takovýho.

Ilse zběžně pohlédne na fotku. Nepříjemný pohled.

JIRKA:

Vzadu je něco napsaný. Tak jsem si myslel, že bys mi to přeložila.

Ilse text přečetla, ale vrátí mu rychle fotku.

ILSE:

Možná jindy. Promiň, ale dneska spěchám.

Vezme si balíčky, které jí nesl, a nasedne na kolo. Zmizí mu v davu německých žen.

60. OBRAZ – přádelna, prosinec, den

Hluk továrních strojů. Augsten pracuje blízko u okna. Všimne si drobných úderů na sklo. Přistoupí a vidí, že dole stojí Ilse a hází kamínky. Přestane, když ho uvidí. On jde k Procházkovi a něco mu říká, zřejmě žádá o svolení. Pár Němců si toho všimne, mezi nimi i jeden asi dvacetiletý kluk. Z jeho úhlu Augstena sledujeme.

61. OBRAZ – před seníkem u Wildnerových, prosinec, den

Ilse čeká, na dvůr není z ulice vidět. Balíčky i kolo odložila. Z ulice vejde Hans-Jochen, ten dvacetiletý kluk z přádelny, na rukávu bílou pásku. Prudce ji obejmě. Ona se snaží s ním mluvit... Německy.

ILSE:

Hansi... Tys byl v lese...?

On ji lačně líbá, dusí její slova netrpělivými polibky.

ILSE:

Ale byly tam stopy. Zrovna na našem místě...

On ji zatlačí dovnitř do seníku.

62. OBRAZ – seník u Wildnerových, prosinec, den

Ona se opře o žebřík, užívá si jeho laskání. Líbají se. On si ji chce vzít vestoje. Ilse se poddává vzrušení, ale náhle se zarazí. Zahlédla pohyb, v přítmí vedle dveří. A pak se ozve i zuřivé štěkání. Hans-Jochen se taky otočí, rychle si upravuje kalhoty. Vykročí, že se podívá, ale Ilse ho zadrží. Vydá se sama do přítmí u vchodu. Skrývá se tu Jirka. Vykřikne nenávistně!

JIRKA:

Cos mu řekla?! Patří přece k nim!

ILSE:

Proč mě zase šmíruješ, zatraceně? Co?

Wildnerovic podvrat'ák pořád zuřivě štěká na Jirku. Ilse se ho pokusí zklidnit.

ILSE:

Ruhe, Asta!

JIRKA:

Tys mi lhala!

ILSE:

Počkej! Jirko!

Jak jí chce utéct a přetahují se, dupne jí na nohu. Ilse to zabolí, ale oplatí mu stejně, až Jirka zavravorá a žuchne na balík slámy.

JIRKA:

Jau!

ILSE:

Ruhe! - Stačí? Teď už mě poslechneš?

Pes konečně ztichne a taky Jirka se odmlčí. Hans-Jochen přistoupil blíž. Ilse se ohlédne v obavě, aby to nezhoršil. Sedne si vedle Jirky.

ILSE:

Dobře. Tak jsem mu řekla o tom lomu, no a?

JIRKA:

Bylo to tajný!

Cukne s rukou, ale Ilse mu ji nepustí.

ILSE:

Já vím. To mě mrzí. Ale on to nebyl, Jirko. Vážně. Protože já nechci, aby tam chodil, rozumíš? - Zůstaneš tady? Prosím?

Jirka se nehne. Ilse to riskne, jde k Hansi-Jochenovi. Odtáhne ho stranou.

ILSE:

Běž, prosím tě. Počkej na mě venku.

Tlačí ho pryč. On se podvolí, mlaskne na psa a i s ním odejde. Ilse se vrátí k Jirkovi.

JIRKA:

Ty s ním chodíš?

Ona kývne.

JIRKA:

To je přece zakázaný.

Ilse se rozhodne pro upřímnost. Nic jiného jí ani nezbyvá.

ILSE:

Jo, já vím. - Jmenuje se Hans-Jochen Gahr a dělá v přádelně jako tvůj táta. Jsi jedinej, kdo to ví. A jestli mě udáš, budu mít velký problémy. Chápeš, co ti říkám, Jirko? – Hans není werwolf. To ti přísahám.

JIRKA:

To je ten kluk, co tě zranil?

ILSE:

Ale mám ho ráda.

JIRKA:

Já to nikomu neřeknu. Slibuju.

Ilse doufá, že mu může věřit. Vstane.

JIRKA:

Takže už mě nechceš vidět?

Ilse se usměje nad hloupou otázkou, nepřikládá jí význam, s kterým ji Jirka vyslovil.

ILSE:

Blázínku.

63. OBRAZ – seník u Wildnerových, prosinec, den

Ilse a Hans-Jochen se milují na seně. Tvrdě, bez přede hry, ale on chvílemi zvolňuje, aby i jí dopřál rozkoš a nenasytnou touhu. Líbá ji přitom a ona ho drží za zadek a boky a snaží se ho pustit co nejhlouběji, heká, ale on její zdechy dusí ústy nebo rukou. Vášnivě milování lidí, kteří už přesně vědí, co od sebe navzájem chtějí. Chvatně, toužebně a nedočkavě. Velmi živočišně.

64. OBRAZ – seník u Wildnerových, prosinec, den

A pak leží na seně a přikryli se dekou – tohle místo mají uzpůsobené k tajným schůzkám. On má zavřené oči a oddechuje, ona si vážně a zálibně prohlíží jeho profil.

ILSE:

Hansi...

HANS-JOCHEN:

Něco jsem ti přece slíbil.

Odmítne debatu na téma, které chtěla načít. Ona se s tím smíří. Usměje se. Věří mu. Hlavu si přesune na jeho prsa, aby ještě chvíli mohla slyšet jeho dech. A jeho srdce.

65. OBRAZ – školní třída, prosinec, den

Třída je vánočně vyzdobená. Anderle má na tabuli nadpis dnešní hodiny: VLASTENECKÉ VÁNOČNÍ PÍSNĚ. A pod nimi seznam českých koled. Snaží se zapojit apatickou třídu.

ANDERLE:

Tak znáte snad ještě další pěknou koledu. No? Jakoukoli... Co třeba...
Ne – seem – vaam – no – vii – nyy...

Zpívá, když se dveře prudce otevřou a vrazí sem Fery. Boty špinavé od hlíny a sněhu. Pár dětí se uchechtne a Anderle se za to oboří na Feryho.

ANDERLE:

No, nevíš, kdy začíná škola, prosím tě?

Fery pokrčí rameny, že se omlouvá. Zapadne do lavice a Anderle vyvolává žáka a ten zkouší zpívat koledu. Fery zatím vytahuje sešit a psací náčiní, na prázdný list něco naškrábe a pošle to dozadu. Kamarádi čtou, rozjíždí se šeptanda. Jirka do kluka před sebou drkne. Ten šeptá.

SPOLUŽÁK:

Byli zase na lovu. Chytil se jim do oka zajíc!

Mezi ně dopadne mokrá houba. Kluci se leknou. Za zájmu třídy se k nim blíží Anderle.

66. OBRAZ – školní třída, prosinec, večer

Čtyři kluci včetně Jirky jsou po škole. Na tabuli se stkví nápis: NEBUDU VYRUŠOVATI PŘI VYUČOVÁNÍ. Oni ho do nekonečna opisují. Za oknem se setmělo a sněží. Dveře jsou pootvřené a Anderle na chodbě hovoří s ještě mladou a hezkou ženou v černém. Mluví tiše a tady škrábou pera po papíře. Anderle jí stiskne ruku a nahlédne do třídy. Řekne tiše.

ANDERLE:

Ferdinande...

Fery vstane. Žena je jeho matka, Kejzarová. Pobere své věci a jako poslušný syn ji následuje. Z dobrodružství nic nebude. Jirka je zahlédne za oknem, jak Kejzarová Feryho jemně drží kolem ramen a odcházejí do tmy a chumelení. Anderle Jirku napomene.

ANDERLE:

Tsss... Já tady s tebou nebudu do rána.

Jirka se skloní nad sešit.

67. OBRAZ – před galanterií, prosinec, večer

Jirka jde sněhovou vánicí k domovu, mjíjí galanterii. Vidí Jesenského, jak ještě za tmy zkouší kabát zákaznici, úslužně a servilně, ale Ilse nevidí. Jde tedy dál. Za ním se ozve.

ILSE:

Jirko!

Musela ho zahlédnout a vyběhla za ním. Mrzne ve sněhové vánici.

JIRKA:

Ahoj... Hledal jsem tě.

ILSE:

To je od tebe milý. Nechceš jít dál?

Jirka zavrtí hlavou.

JIRKA:

Akorát bych vám tam překážel.

ILSE:

S nikým jsi o tom nemluvil?

Má v hlase trochu obavu.

JIRKA:

Přece jsem ti to slíbil, ne?

ILSE:

Jo. Víím, že je na tebe spoleh. Tak hezký Vánoce, Jirko.

Zaváhá, přijde jí to málo. A tak mu dá dárek: mile, jemně ho pohladí po tváři. A pak ho na tvář i letmo políbí. Ví, že tím si ho zaváže nejlíp, a těší ji jeho rozpaky. Usměje se.

ILSE:

Zase k nám někdy přijď.

Otočí se a zmizí v domě. Vzrušený chlapec zůstane venku.

68. OBRAZ – dům Procházkových, předsíň, prosinec, večer

Jirka přichází. Svléká si kabát, odkládá školní brašnu, když se zarazí nad kabátem na věšáku. Na rukávu je bílá páska.

69. OBRAZ – dům Procházkových, kuchyň, prosinec, večer

Než Jirka vrazí do kuchyně, ještě se ohlíží zpátky.

JIRKA (m.o.):

Mami, čí je ten kabát?

Vejde a zarazí se. Kromě rodičů sedí u prostřeného stolu Augsten. Kývne chlapci na pozdrav. Procházková věčně, i když ani ona není z návštěvy nadšená.

PROCHÁZKOVÁ:

Tatínek pozval pana Augstena na večeři, Jirko. Pozdrav a pojd' ke stolu.

Zrovna rozděluje z pekáče jídlo - naporcované maso a zelí. Jirka je tak zaskočen přítomností Němce, že poslechne a posadí se. Procházková mu naloží jídlo. Snaží se o nenucenou konverzaci.

PROCHÁZKOVÁ:

Co tě tak zdrželo?

JIRKA:

Byl jsem po škole.

Procházková nabírá na výčitky. Procházka se rychle syna zastane.

PROCHÁZKA:

Každý pořádný chlap musí aspoň jednou zůstat po škole, vid'?' – Měl potíže s učitelem...

Poví školáckou němčinou Augstenovi. Jirka těká z jednoho na druhého. Augsten jí, trochu nesvůj na návštěvě u Čechů, ale snaží se. Poví zdvořile uznale.

AUGSTEN:

Jste skvělá kuchařka, Frau Prochazkova. Je to výborný.

Procházková stroze přijme poklonu.

PROCHÁZKOVÁ:

Co říkal? - Kvůli synovi vaříme dietně.

AUGSTEN:

Ach... klar... kvůli synovi.

Usměje se na Jirku očima, pohladí chlapce, ten cukne. Matka udržuje konverzaci.

PROCHÁZKOVÁ:

Máte taky děti, pane Augsten? Herr Augsten...?

PROCHÁZKA:

Hanko, to není –

Augsten ho ale přeruší. Klidný.

AUGSTEN:

Jo, mám dva syny. Konrada a Haraldá.

Procházková se podívá na manžela. Ten vysvětlí.

PROCHÁZKA:

Už se ho prosím tě neptej. Ten jeho mladší je nezvěstnej.

Ztiší hlas. Jirka jí, až má boule za ušima, pečínka mu chutná. Procházková účastně.

PROCHÁZKOVÁ:

To je mi líto. Pardon.

Augsten ale klidně zvedne hlavu. Odmítne kondolenční tón, usměje se.

AUGSTEN:

To jste mě špatně rozuměla, paní. Harald žije. Akorát je asi pořád v zajetí v Rusku. A Rusové nepustěj žádnou poštu, ale určitě se nám taky vrátí domů.

PROCHÁZKOVÁ:

To říkal, že se mu ten syn vrátí?

Procházka kývne. Konverzace by se dala krájet. Procházková stiskne rty. Pobídne Jirku.

PROCHÁZKOVÁ:

Nehltej tak, bude tě bolet břicho. - A vy na něj jako chcete počkat tady?

Obrátí se na Augstena. Procházkoví málem zaskočí.

PROCHÁZKA:

Říká, že ty... že...

Augsten ale rozuměl dost.

AUGSTEN:

Jo. Chtěl bych. Tady ve fabrice mě nechají a jsem ten uznanej specialista. Takže prej můžu zůstat.

Jirka se zarazí. Nabere sousto a zkoumavě ho převaluje na jazyku. Procházka chce přeložit.

PROCHÁZKOVÁ:

Já rozuměla, Františku. Samozřejmě. - Ale nemyslíte, že byste na něj mohl počkat i v Německu...? - In dojčland.

Dodá, aby Němec rozuměl. Augsten toho má akorát dost. Odloží příbor. Procházka se poleká.

PROCHÁZKA:

Hanko...

Ona se osočí, ztrácí trpělivost, ovládala se už dost. Jirka zatím převrací stehýnko na talíři.

PROCHÁZKOVÁ:

Co? Já přece taky chci, aby se ten jeho Harald vrátil. Ale my máme taky syna, víte?

Obrátí se na Augstena.

PROCHÁZKOVÁ:

Je nemocnej, přijeli jsme sem kvůli tomu, ale tady se pořád bude jenom čekat a... já vás přece vůbec nevyháním, ale... dokud tady budete vy, jako Němci, tak lázně nikdy neotevřou a můj syn se neuzdraví...!

Augsten vstane.

PROCHÁZKA:

Heinrichu, počkej... To přece není jeho chyba, Haničko...!

PROCHÁZKOVÁ:

To taky netvrdím! Ale neříkej mi, že by se bez něj neobešli, když jsi teď ten mistr.

Procházka na ni vrhne vyděšený pohled. Augsten jí trochu rozuměl. Řekne hrdě.

AUGSTEN:

On mi řekl, že se vrátí sem domů. Slíbil mi to, a tak to udělá. Takže tady zůstaneme a počkáme na něj, ať se vám to líbí nebo ne, paní.

Procházka se cítí neuvěřitelně trapně. Jirka všecky přeruší.

JIRKA:

Mami, co je to za maso?

PROCHÁZKOVÁ:

Králík, Jiříku.

JIRKA:

Ale my nemáme králíky. To přines von?

PROCHÁZKA:

Jo, Jirko. Byl tak hodnej.

Jirka nakousané maso vyplivne na talíř.

JIRKA:

Je to werwolf, tati! - Dneska chytil zajíce do oka! Aby se vetřel k nám! Chtějí nás potom všecky pozabíjet!

Všichni překvapeně vzhlednou. Jirka drží příbory, jako by to byla zbraň.

PROCHÁZKA:

Jirko! - Odkud máš takový řeči, prosím tě?!

JIRKA:

Kluci to říkali, když jsme byli v lese!

To zase vyděsí Procházkovou.

PROCHÁZKOVÁ:

Cože?! Tys byl v lese?!

JIRKA:

Jenom čeká, aby nás moh zabít!

PROCHÁZKOVÁ:

Na něco jsem se tě ptala!

Augsten odchází. Procházka těká z jednoho na druhého. Rychle taky vstane.

PROCHÁZKA:

Ne, Heinrichu, prosím tě...

Augsten se na něj jen chladně podívá.

AUGSTEN:

Chtěl jsem tě jen požádat o laskavost. O pár potvrzení pro lidi z práce.

JIRKA:

Nebav se s ním!

PROCHÁZKA:

To přece nemůžu, Heinrichu...

AUGSTEN:

Ale můžeš. My jsme ti taky pomohli.

Procházka se na něj zaraženě dívá – ví, že tohle je vydírání. Jirka hystericky.

JIRKA:

Proč mi nevěříte?!

PROCHÁZKOVÁ:

Takže ty lítáš po lese...? Víš, jak je to nebezpečný...?!

JIRKA:

Jo! A budu!

Práskne dveřmi. Augsten a rodiče zůstanou trapně v kuchyni. A do toho začnou odbíjet kukačkové hodiny, až se toho kýčovitého „kuku“ Procházkovi skoro leknou.

70. OBRAZ – před domem Procházkových, ložnice, prosinec, večer

Augsten došel k brance a mizí ve sněhové vánici.

71. OBRAZ – dům Procházkových, Jirkův pokoj, prosinec, večer

Procházka se vrací dovnitř, v pokojíku leží Jirka na posteli, pořád oblečený a zhluboka dýchá, snaží se uklidnit. Procházková mu namáčí hadr a snaží se ho utišit... Kluk má opět lehký záchvat a srdce ho bolí. Procházka přistoupí, že tiše pomůže, nakonec od syna vstanou. On chce být smírný.

PROCHÁZKA:

Vyspí se z toho... Je to malej kluk... Kdes čekala, že si bude hrát...?

PROCHÁZKOVÁ:

Ty to pro něj uděláš? Zařídíš, aby tady mohli zůstat další?

Procházka neurčitě pokrčí rameny - co mu zbývá...

PROCHÁZKA:

Už sem nepřijde. To se můžeš spolehnout.

Ale sám si je vědom toho, že to nestačí. Pohled na nemocného syna mu to neulehčí.

72. OBRAZ – stodola opuštěného statku, leden, den

Sníh se sem dostal otevřenými vraty. Ve stodole jsou uskladněné rozbité zemědělské stroje, za nimi kupy sena. Jsou tu Honzík, Míra, Fery a Jirka. Na rozbitém traktoru rozložili mapu. Jirka se zápalem ukazuje Ferymu.

JIRKA:

Tady's našel tu past a Augsten bydlí tady, jo! Koukni, do lesa to má pár kroků. Možná není jeden z nich, ale určitě jim pomáhá...

Znejistí, když vidí, jak se na něj neproniknutelně dívají. Fery chladně.

FERY:

Komu dalšímu's to vykecal?

JIRKA:

Nikommu... Ale je to přece werwolf.

HONZÍK:

Jestli jo, tak šel a už všechny varoval.

JIRKA:

Tak co uděláme...?

FERY:

Co MY uděláme, to nevím, ale ty u toho rozhodně nebudeš!

Sebere mu mapu a jde ji uklidit. Jirka spěchá za ním.

JIRKA:

Stejně mi to nevěřili... Fery!

Fery se otočí a strčí do něj. Shodí ho na zem. Honzík spěchá ho mírnit, zato Míra je rád.

JIRKA:

Já jsem přece s váma, kluci...

FERY:

To fakt?! Si myslíš, že když se ti udělá bebí, se z toho všichni poserem?! Do prdele se poserem! Takhle se nikdy nepomstím, ty blboune, chápeš to!

Strčí do něj znova, kopne ho. Vybíjí si na něm vztek a Honzík se neodvážá zasáhnout. Jirka se schoulí do klubíčka. Ani ho nenapadne se bránit. Míra má příležitost být s Ferym kamarád.

MÍRA:

Nech ho, kripla. Se na něj vykašlem... Akorát dolezal.

Fery se Mírovi vytrhne, ještě s Jirkou neskončil. Už ho ale neuhodí.

FERY:

Vážně chceš bejt v partě?

Je v tom chladná výhrůžka.

73. OBRAZ – stodola opuštěného statku, leden, den

Míra vyleze po staré králíkárně, pak dál a dostane se až nahoru. Pod střechou vede trám a přetíná celý hluboký prostor pod sebou. Pod ním jsou rozbité stroje – pád by byl hodně zlý. Míra se pohodlně usadí, protože to není na něm: To na Jirku jsou upřeny pohledy. Má strach, ale dívá se na něj Fery. Přistoupí ke králíkárně a šplhá. Neobratně, převáží se a sotva uskočí. Králíkárna padne k zemi. Fery se ušklíbne. Jirka to vidí. Zvedá králíkárnou, aby se pokusil znovu. I když mu srdce buší. Honzík mu pomůže. Vypadlo seno, kterým byly vyplněné kotce.

Spolu se senem zůstaly na zemi ležet tři balíčky v naolejovaném plátně, jeden větší než zbylé dva. Honzík menší balíček zvedne a rozbálí ho. Je to pistole luger ráže 9 mm.

HONZÍK:

Ty vole...

Vrhnou se po balíčcích, ve všech jsou zbraně. Ještě jeden luger a dva menší browningy. Rázem je mezi nimi i Míra, který bleskem slezl.

74. OBRAZ – les, leden, den

Fery kluky vede lesem. Až k místu, kde terén přetíná linie bývalého prvorepublikového opevnění. Bunkry jsou napůl zapadané sněhem a na první pohled dokonale skryté mezi balvany. Kluci se lačně dožadují zbraní, které nese Honzík. Přetahují se, překřikují a najednou vyjde výstřel. Kulka se zavrtá do sněhu, ozvěna se opře do skal a z nedalekého úkrytu vyrazí srna a kličkuje cik cak pryč. Kluci se zarazí. Byl to Míra, komu jeden browning vystřelil.

MÍRA:

Vono to fakt... to...

Koukne na ostatní. A ti to taky vydýchávají.

75. OBRAZ – bunkr, leden, den

Jeden bunkr patří Ferymu. Zevnitř je vyložený dřevem, chránilo před úlomky betonu, jsou tu zbytky kovových konstrukcí. Světlo proniká vyvrácenými dveřmi, které nahradilo několik prken, a úzkou střílnou. Na lavici leží pár krabic, v jedné spousta fotografií děvčat z rodinných alb i pár pornografických obrázků – to, co kluci našli po barácích. Fery v jiné krabici přebírá náboje – má jich hodně, kluci mu odevzdávali vše, co našli. Vybírá, co bude pasovat do zbraní. Vidí dveřmi, jak venku Míra blbne se zbraní. Stílí nazdařbůh a baví ho, že se z větví sype sníh. Honzík obdivuje bunkr.

HONZÍK:

Je to super... Jak dlouho už sem chodíš?

FERY:

Ručíš mi za to, že ten retard nic nepodělá?

Myslí Míru venku.

HONZÍK:

Brácha nic nepoví. Vopravdu. Já na něj dohlídnu.

Fery sáhne na stůl, kde leží zbraně: dva lugery a menší browning ráže 7,65 mm. Jeden luger nemá zásobník. Vezme luger bez zásobníku a podá ho Honzíkovi.

FERY:

Dej mu tohle.

Honzík zbraň přijme, ale hlesne.

HONZÍK:

Ale s tím se nedá střílet... To nemá zásobník.

Fery se na něj podívá – právě proto mu zbraň dal. Honzík tedy vyjde ven k bratrovi. Probíhá výměna – neobejde se bez Mírova ukřivděného křiku, ale nakonec se s tím musí smířit. Fery to sleduje zamyšlený. A Jirka tiše v temném koutě.

76. OBRAZ – bunkr, leden, den

Sesedli se do kolečka na zem vystlanou hadry. Za svitu svíčky. Fery si je pozorně prohlíží. Promluví vážně, tohle je pro ně osudná chvíle a oni to vědí.

FERY:

Máme jen čtyři zbraně. Takže to musí zůstat mezi náma, jasný?

MÍRA:

My to nikomu nepovíme?

FERY:

Chtěli by taky. A na někoho by nezbylo a nakonec by to někdo prásknul. - Takže jen my čtyři, jo? A použijeme je, až já řeknu.

Kouká na Jirku, s důležitou pomlkou, řeč směřuje k němu. Jirka nedokáže uvěřit svému štěstí.

JIRKA:

Takže sis nás vybral, Fery?

Fery se na něj podívá trochu unaveně. Vybral by si jinak...

FERY:

Já vymyslím plán. A zatím se s nima naučíme zacházet.

HONZÍK:

Jeden za všechny a všichni za jednoho...

JIRKA:

Ty to znáš?

FERY:

To zná přece každěj, vole.

Odchází ven. Míra za ním vyskočí, celý dychtivý.

MÍRA:

Fery! Já bych třeba moh' bejt tvůj zástupce...!

Jirka drží zbraň – tak opravdovou, tak krásnou. Pevně browning stiskne, teď už mu ho nikdo nevezme.

77. OBRAZ – před bunkrem, leden, den

Z krabice si berou náboje a nabíjejí. A střílejí. Snad do stromů nebo do vybraného balvanu – ale především prostě tak. Že můžou. Že je to skvělý pocit, i když jim zvuk výstřelů trhá ušní bubínky a oni si uši bezděky zakrývají. Nahlas se smějí a nadšeně komentují. Honzík se na Jirku šťastně usměje a Jirka je taky šťastný. Jen uražený Míra sedí s nefunkční zbraní opodál.

78. OBRAZ – domek Procházkových, předsíň, leden, večer

Jirka se vrací domů, rychle si čistí boty od sněhu a jehličí. Zarazí se. Na věšáku visí kabát, na rukávu zase bílá páska.

PROCHÁZKOVÁ (m.o.):

Jirko!

Jirka strne. Teď si všimne, že na bílé pásce jsou písmena RG. Z kuchyně vyjde Procházková.

PROCHÁZKOVÁ:

No tak... Čekáme tady na tebe.

Nechá otevřené dveře. Jirkovi nezbývá než vejít.

79. OBRAZ – dům Procházkových, kuchyň, leden, večer

Jirka vejde, váhavě. S rodiči jsou tu Venclovský a gardista Zrzek a s nimi šedesátiletý strážmistr v uniformě SNB Vášek. Drobný muž, vedle mladých gardistů se ztrácí. Venclovský má na sobě rajtky, za pasem v pouzdru pistoli s perleťovou rukojetí, bez kabátu. I Zrzek je ozbrojen. Vášek sedí u zdi, gardisté u stolu. Srkali meltu. Venclovský se usměje.

VENCLOVSKÝ:

Zase v lese?

Jirka si všimne, že otec klopí oči. Venclovský se přátelsky usměje. Vypálí.

VENCLOVSKÝ:

Tak co jste to tam našli?

JIRKA:

Nic...

Vyhrkne a bezděky si sáhne rukou dozadu pod kabát. Tam, kde má pistoli.

VENCLOVSKÝ:

Vážně? No tak. Ty a ty tvoji kamarádi jste přece pěkný slídlivé. Aspoň máma povídala.

VÁŠEK:

Chceme tě vyslechnout, chlapče...

Venclovský ho syknutím umlčí. Jirka tone v děsu. Tak rychle, a už ho mají. Tiskne se ke zdi, aby pistoli uchránil. A vidí Venclovského zbraň. Pušku, kterou má Zrzek nadosah.

VENCLOVSKÝ:

Tak to vysyp. - Říkali mi vaši, žes mluvil o werwolfech. Že s nima peče Augsten z fabriky.

Jirka na něj překvapeně koukne: Tohle je zajímavá? Zrzek ztrácí trpělivost.

ZRZEK:

Tak viděls něco nebo ne?

JIRKA:

Ale to jsem se spletl! Byl to jen kus drátu a já myslel, že je to past! Proto jsem přišel pozdě, že jsem tam byl... - Jinak bych tam vůbec nešel, maminko, ale že jsem se chtěl přesvědčit.

Zní to dokonce přesvědčivě. Venclovský se tázavě podívá na Procházkovou. Pak na Jirku.

VENCLOVSKÝ:

Kam tam?

JIRKA:

Tam... V lese. Ale byl to jenom drát. Takovej ostnatej, z války.

Zklamaný Zrzek se zvedne. Jirka se příkrčí ještě blíž ke zdi, aby snad Zrzek něco neviděl. Ale odpověď Venclovskému zřejmě stačí.

VENCLOVSKÝ:

Kdybyste vy kluci něco našli, tak rovnou za mnou, je to jasný?

PROCHÁZKOVÁ:

Promiňte to zdržení, pane Venclovský.

VENCLOVSKÝ:

To je dobrý. Už jsem skoro doufal, že uslyším špatný zprávy...

Slyšel by je rád. Odchází, nepodrží dveře Váškovi, který cupitá za nimi. Jirka konečně za zády spustí ruku z pažby pistole.

80. OBRAZ – Jirkův pokoj, leden, večer

Jirka vrazí do pokoje. Zpod postele vyhazuje knihy, samou dobrodružnou literaturu. Vytáhne krabici, navrch je Člověče, nezlob se. Schová pod hru pistoli. K barevným figurkám přisype hrst nábojů. Zarazí se. Přistoupí k oknu, náhle dostal strach, že ho někdo může sledovat. Ale venku je jen vlídný podvečer.

81. OBRAZ – nádraží, únor, den

Na nádraží je chumel lidí, Češi i Němci. Tlačí se kolem vývěsky, kde visí soupis jmen a česko-německé oznámení. Svě třídě razí cestu Anderle, v chumlu se tlačí i Jirka.

ANDERLE:

Ustupte, ustupte, prosím!

Protlačí třídu na perón. Sem si to pozpátku šine vlak, nejprve couvá dlouhá řada dobytčáků a po nich lokomotiva. Z dobytčáku vylézají českoslovenští vojáci a Čechman - znavený pětatřicátník, frontový veterán s pronikavými očima. Na krku až k uchu se mu šklebí jizva po spálenině. Anderle se nad jeho zjevem zarazí, ale nabude duchapřítomnosti. Podívá se mu na hodnost.

ANDERLE:

Pane poručíku!

Pokyne jednomu klukovi, aby mu předal pugét z chvojí.

ANDERLE:

Chlapci! Dobře si pamatujte tento okamžik, v němž naděje a sny našeho národa dojdou naplnění. Konečně odejdou všichni Němci z naší země a budou pryč... pryč navždycky...! Děkuju, děkuju vám...

Oči se mu lesknou dojetím. Tiskne poručíkovi ruku. Je doopravdy šťastný, Čechman se ale hledí kytky rychle zbavit. V chumlu lidí se snaží protlačit Doris a hlavně Ilse, aby viděly na seznam lidí určených k odsunu. Jirka Ilse zahlédne a to ho teď zajímá nejvíc.

82. OBRAZ – před domem Gahrových, únor, večer

Stmívá se. Ilse kulhá, spěšně míří k nízkému činžáku. Tentokrát si dá dobrý pozor, aby ji nikdo neviděl vejít. Na zvoncích u vchodu je u každého jména připsané zřetelné „N“.

83. OBRAZ – byt Gahrových, únor, večer

Hans-Jochen je oblečený v tmavém a balí si batoh, Gahrová, jeho matka, ukládá do postelí tři mladší děti, Annu, Friederike a Günthera. Friederike je nemocná a pod dekou inhaluje. V jediné místnosti žije celá rodina. Do ostatních prostor Češi nastěhovali další Němce. Gahrovým zbyla světnice, do které přistěhovali postele pro všechny členy domácnosti. Není tu k hnutí. Gahrová pouští Ilse, jemně ji napomíná, má ji ráda.

GAHROVÁ:

Někdo tě tady uvidí, Ilsechen...

ILSE:

Dala jsem si pozor. - Hansi...!

Zaregistruje batoh. Friederike vykoukne zpod deky a usměje se. Gahrová zatím pomáhá se svlékáním nejmladšímu Güntherovi. Ilse hlesne, protože to nechápe.

ILSE:

Ale... Vy na tom seznamu nejste...

Z vedlejší místnosti vejde padesátiletý Němec. Effenberger. V kabátě a s krosnou, kufry.

EFFENBERGER:

Hansi...

Vzadu za ním je vidět jeho manželku. Taky v kabátě, v několikeré vrstvě. Effenberger se zarazí, když uvidí Ilse. Má trochu strach, co bude. Hans-Jochen zachová klid a kývne na něj.

HANS-JOCHEN:

Ještě čtvrt hodiny. Bude lepší, když se úplně setmí.

Effenberger za sebou zase zavře, Hansova matka a sourozenci zůstali. Gahrová je žene do postele, je u toho odmlouvání. Ilse je to nepříjemné, potřebuje být s Hansem sama. Hans přistoupí k ní, tlačí se do chodby, aby měli - byť minimální - soukromí. On řekne prostě.

HANS-JOCHEN:

Jsou to moji sousedi.

ILSE:

Něco jsi mi slíbil... Takže ty to děláš celou dobu. Ty jsi s tím nikdy nepřestal.

HANS-JOCHEN:

Ne, ne celou dobu. Jenom dneska.

ILSE:

Na hranicích jsou už ale opravdový vojáci, Hansi!

HANS-JOCHEN:

Já ti nelžu, Ilse! Říkám ti, že je to výjimka! Dám si pozor.

ILSE:

Ne, ty hlavně dneska nikam nepůjdeš.

HANS-JOCHEN:

Už jsem jim to slíbil, nemůžu to zrušit. Běž, někdo tě tady uvidí.

Chce ji vyprovodit. Ona se mu vytrhne.

ILSE:

To je teď snad ale úplně jedno! Sakra... Já tady chodím s Němcem, lžu svým rodičům... a tobě to ani nestojí za to, abys dělal, na čem jsme se dohodli!

Vidí jeho rodinu, ovdovělou matku, děti, o které se s láskou stará. Friederike vykoukne zpod deky.

FRIEDERIKA:

Ale on jde vážně jenom dneska...

Matka strčí Friederice hlavu zase zpátky. Dítě zakašle z horkého vzduchu. Ilse se baví jenom s Hansem. Na něj se obrací.

ILSE:

Řekl bys mi o tom? Kdyby ti na mně záleželo, kdybys tu chtěl opravdu zůstat -

HANS-JOCHEN:

Do prdele už, Ilse! Koukni se ven, co se děje! Jenom si namlouváme, že tady spolu máme šanci. Tady sakra žádný Němci nezůstanou!

ILSE:

--- A co když tě chytí? Nebo zabijou?

HANS-JOCHEN:

Máš o mě strach? - Tak pojď se mnou. Ráno se vrátíme.

Ilse se zapře. Vidí jeho rodinu, která bude i její, a o to větší má strach, co hrozí.

ILSE:

Jestli mě miluješ, tak nikam nepůjdeš. Dneska. Ani jindy. Rozumíš?

HANS-JOCHEN:

Víš co? Nestav mě do týhle pozice. Nemá to cenu, tak to nedělej.

Otevře dveře do vedlejšího pokoje.

HANS-JOCHEN:

Jdeme.

Effenberger a jeho žena rychle sbírají batohy a kufry. Vyhnou se pohledu Ilse, hádku vedle nepochybně slyšeli. Hans-Jochen jim pomůže. Odejdou. Ilse vztekle kopne chromou nohou do nejbližší skříně, ta se otevře a vypadne pár hrnců a pokliček. Se slzami v očích vykřikne.

ILSE:

A já to sbírat nebudu!

84. OBRAZ – na kraji lesa, únor, noc

Hans-Jochen s Effenbergerovými čeká na smluveném místě. Kryje je bezměsíčná noc. Blíží se skupinka postav, vypadají ve tmě neforemně v teplých kožiších a kabátech, s nůšemi a batohy na zádech. Jsou mezi nimi i děti, celkem osm lidí. Jeden, na rozdíl od ostatních oblečený na lehko, pokročí k Hansi-Jochenovi. Je to Gerhard. Spolu vedou skupinku do lesa.

85. OBRAZ – pokoj Ilse, únor, noc

Ilse leží, ale nespí, na to má příliš starostí. Ve své posteli oddychuje Doris. Někdo hází kamínky na okno. Ilse vstane, otevře okno... Na dvorku stojí Hans-Jochen. V Ilse se mísí protichůdné pocity – úleva i vztek. Ale dovedla by mu odpustit cokoli. Nechá okno otevřené a on se po střeše přístěnku dostane dovnitř. Potichu, aby nevzbudili Doris, se svalí na postel a líbají se. Za chvíli už postel decentně vrže a milenci zadržují svůj přerývaný dech navzájem dlaněmi. Doris samozřejmě nespí, je k nim zády, ale oči má otevřené. Zavrtí se. Zvuky na chvíli ustanou, a když se dlouho nic dalšího neozývá, rozjedou se nanovo.

86. OBRAZ – nádraží, únor, den

Všude je plno páry, stoupá lidem od úst a oblaka vypouští roztopená lokomotiva. Dvě stovky Němců, vesměs ženy s dětmi a starší lidé (ti, kdo už nemohou pracovat) jsou nakládáni do dobytčáků. Pomáhají jim vojáci a zjizvený poručík Čechman energicky rozkazuje. Kolem je mnoho českých čumilů včetně dětí s Anderlem. Je tu i Sejkora, přinesli mu na to židli. Chaos a zmatek, křik. Dynamická, nepříjemná scéna, ale pořád ještě to není stejné jako za války. Čechman debatuje s Váškem. Snaží se do změti lidí a zavazadel vnést nějaký řád.

ČECHMAN:

Čtyři vagóny musejí stačit. A vy se mi postarejte, ať nám nikdo neskočí pod vlak.

VÁŠEK:

Myslíte čumily.

ČECHMAN:

Myslím spíš sebevrahy. – Mimochodem, devět lidí mi tu schází.

Vášek nejistě, ví, že je nenajde.

VÁŠEK:

No, pátráme po nich...

ČECHMAN:

Prostě vyberte jiných devět, stejně půjdou příště. Hlavně to nezdržujte.
- Tenhle vagón už ne!

Přikáže vojínovi, který do přeplněného vagónu tlačí další německou rodinu. Dosoudil se věnuje nakládání nemohoucího starce. Němci ho zvedají na polním lehátku.

DOSOUDIL:

Musí mít dost vody, rozumíte? Wasser – er braucht genug Wasser!

Čechmana osloví Venclovský, dostavil se sebevědomý ve své pochybné uniformě a ozbrojen.

VENCLOVSKÝ:

Pane poručíku, můžem nějak pomoct?

ČECHMAN:

Vy jste kdo?

VENCLOVSKÝ:

Vedu tady revoluční gardy. Já a moji chlapi jsme zvyklí dělat tuhle práci.

Čechman věcně, s těmihle lidmi už udělal jinde svoji zkušenost.

ČECHMAN:

Ted' už je to vojenská záležitost. Nebudu vás potřebovat.

Venclovský se nejistě otočí na své chlapy, kteří tu čekají na rozkazy. Zachytí Váškův pohled. Vojáci hlídají nádražní sklad, vede do něj fronta lidí, před ním probíhá kontrola zavazadel – zabavuje se vše cenné, hodinky, šperky... Němci čekají, až na ně přijde řada, a ti, kdo prošli prohlídkou, se řadí do fronty na osobní prohlídku, která probíhá uvnitř. Muži a ženy zvlášť. Železničář Žižka je popoháněn, zálibně zůstane stát ve vchodu. Sotva odrostlí kluci se derou ke vchodu, mezi nimi Míra, Honzík, Jirka... Snaží se zahlédnout aspoň zlomek toho, co se děje uvnitř. Vidí Němku, jak si rozepíná blůzku, svléká se do kombiné. Žižka se konečně odtrhne od té podívané, okřikne kluky a ožene se po nich, Míra to schytá. Žižka zmizí uvnitř, přivře dveře a lákavý výjev zmizí v nenávratu. Zklamání kluků je nelíčené. Pod vedení Míry a Honzíka běží najít nějaká okna...

Pár německých kluků v čele s jejich blondatým šéfem se prodere zábranami až k vagónům. Volají jména svých kamarádů a ti se objeví ve dveřích vagónů a naposledy si s nimi tisknou ruce. Je vidět, že jich zůstává spíš menšina. A vzápětí se Němci vrhnou do rvačky s českými kluky. Další křik a vzrušení, ti z vagónů jim chtějí pomoci a vojáci je pažbami pušek tlačí zpátky a odtrhávají od sebe i obě znepřátelené klučičí party.

Opodál stojí Ilse se rodinou – Jesenským, Jesenskou a Doris. Jesenského mívá skupinka německých kluků, kteří prohráli bitku, a jeden do něj schválně vrazí, ani se neomluví. I tak se dá vyjádřit opovržením. Dveře vagónů se s praskáním zavírají, jedny za druhými, a pro Ilse to je, jako by ji někdo uhodil. Doris ji vezme za ruku. A při posledním prasknutí se za ní otočí Jirka.

87. OBRAZ – les, únor, den

Nedaleko je přeřek horského potoka a voda tříštící se o kamenné koryto dělá velký hluk. Ale zblízka je taky tady slyšet praskání, jsou to výstřely. Fery střílí do kmenu stromu, až je zásobník prázdný a Fery z něj bezvýsledně zkouší vydolovat další kulku. Tak ho vidí Jirka. Praskne větvička a Fery se na něj oboří skoro zle.

FERY:

Co sem lezeš?

JIRKA:

Proč ses nepřišel podívat? Byly tam nahatý holky...

Fery mu neodpoví. Loví z kapsy další náboje a nabíjí zbraň. Jirka znejistí.

JIRKA:

To je přece dobře, že jedou pryč, ne?

FERY:

Jo?! A proč jako! Všechno je to zbytečný!

Jirka na něj kouká s nepochopením. Fery zoufale.

FERY:

Nemáme kurva ani plán...

Drží v ruce pistoli.

FERY:

Kdybysme ty blbý pistole našli dřív... V létě, nebo aspoň na podzim...
Ale teď už je na všechno pozdě...

JIRKA:

Jsou tady přece werwolfové. Ty nikam neodejdou, čekaj tady na příležitost. Schovávaj se v lese.

FERY:

Nikdo tady není.

Jirka se zarazí.

JIRKA:

Ale –

FERY:

To byli pytláci. To je přece jasný. Prostě už to všechno do prdele skončilo...

Jirka sedí vedle něj, ani nedutá, překvapen tím, jak se před ním Fery odhalil.

JIRKA:

Aspoň jsme to zkusili... Udělali jsme, co šlo... Tvůj táta by na tebe byl pyšnej, Fery.

FERY:

Můj táta s náma přece ani nežil. – Tohle není fér!

Koukne na Jirku, sám neví, co ho bolí víc.

FERY:

Vypadni... Tak zmiz!

Stydí se před ním, a o to je nepřátelštější. A má v ruce zbraň, i když volně svěřenou, ani ho nenapadlo ji použít.

FERY:

Vypadni, ty kripole! Nebo za sebe neručím!

Jirka tedy vstane. Couvá, zarazí se o kmen stromu, nevšimne si, že si natrhl bundu...

JIRKA:

Ale byl přece hrdina...

Fery už se na něj ani nepodívá, nabíjí zbraň. Jirka couvá, odchází. Vystrašeně se ohlíží po kamarádovi s pistolí. A tehdy Fery vystřelí.

88. OBRAZ – údolí, únor, den

Zvuk výstřelu se slije se zahoukáním vlaku. Vlak uhání krajinou a jeho pravidelný lomoz kol vše přehlušuje. První odsun skončil.

89. OBRAZ – ulice s galanterií Jesenských, únor, večer

Šeří se. Jirka se vrací domů. V galanterii se svítí, žárovka nepříjemně poblikává. Je asi špatně utažená, ale nikdo s tím nic nedělá. Zadní dveře do dílny jsou otevřené. Zkusí kliku obchodu - je otevřeno. Vstoupí.

90. OBRAZ – krejčovská dílna Jesenských, únor, večer

Jirka přes obchod vstoupí do dílny, za ním zůstane mihotavé světlo. Je tu tma, na první pohled pusto, světlo proniká jen dveřmi a okny ze dvora. Pak spatří Ilse, sedí na zemi, kolena pod bradou, pláče. Kdo ví, jak dlouho. On zaváhá. Ilse se poodsune ještě víc do kouta. Chce být sama. Zaskočený Jirka neví, jestli odejít nebo zůstat. Sedne si k ní, nejistý, zda udělal dobře. A ona se zvolna uklidňuje. Nakonec vstane, jako by on tu ani nebyl, a odejde vedle do obchodu. Zhasne tam a znovu rozsvítí a světlo už je v pořádku.

91. OBRAZ – galanterie, únor, večer

Ilse zavírá obchod. Natáhne se, aby shrnula závěs... zamyká. Jirka přešel za ní, zůstal stát ve dveřích a pozoruje ji, štíhlou a křehkou, což ještě víc umocnil minulý výjev i to, že dívka kulhá. Ona ucítí jeho pohled v zádech, pootočí se.

ILSE:

Co se na mě tak koukáš?

Jirka ale mlčí a ona se plaše pousměje a věnuje se práci. Je na to dnes sama. Teprve po chvílce ji Jirka osloví.

JIRKA:

On taky odjede, že jo?

Ona se jen zarazí, stiskne rty – i mlčení to ale potvrdí.

JIRKA:
Co budeš dělat?

ILSE:
Nevím...

JIRKA:
Najdeš si někoho jinýho?

ILSE:
Nechci se o tom bavit, Jirko. Dneska ne.

Chvěje se jí hlas. Skončila. Vrací se do dílny, musí projít kolem něj. Když je u něj, zaváhá, ale nakonec ho pohladí.

ILSE:
Jsi hodnej kluk. Nikdy nedopust', aby kvůli tobě holka brečela.

Všimne si jeho roztrženého rukávu.

ILSE:
Co se ti stalo?

JIRKA:
To asi v tom lese.

ILSE:
Shoď to. Já ti to zašiju.

Jirka zaváhá. Ale chce být s ní, a tak si začne svlékat bundu. Ona ho pozoruje. Jirka je ještě dítě, ale brzy z něj bude chlap. Ona to ví. Možná si hraje na ostří nože, dnes nemá co ztratit.

ILSE:
Nebo chceš rovnou novou? A kalhoty k tomu?

On se zarazí. Ona se usměje.

ILSE:
No tak. Je to dárek.

Zajde do dílny a očekává, že půjde za ní. Jirka nic jiného ani nechce. Beze studu spěchá za ní.

92. OBRAZ – krejčovská dílna, únor, noc

Jirka je oblečený v papírovém obleku ze střihů – saku a dlouhých kalhotách. Ilse pomalými, pečlivými a sotva znatelnými dotyky zkoumá švy. Nejprve klopy a podpaží. Je velmi pozorná.

ILSE:

Neškrťí tě to? – Ukaž? Zvedni ruce.

Pokračuje na zádech. Jirka zažívá pocit, který dosud nezažil, její prsty se ho sotva dotýkají, ale přeci jen jsou to dotyky. Ilse se usměje. Jirka otočí hlavu zpátky. Ilse klekne, aby mu zkontrolovala kalhoty. Zezadu zkoumá vnitřní šev. Zas sotva se dotýkajíc. Pak se přesune. Tehdy si všimne. Vyboulení v Jirkově rozkroku - erekce. Ruka jí zmrtví, ale jen na okamžik. Zvolna ruku odtáhne. Jirka si dá ruku do rozkroku, aby to – pozdě – skryl. Ilse je v rozpacích, ale nechce ho ranit. Zkusí mít věčný tón, jako by se nic nestalo.

ILSE:

Tak... myslím, že ti to je. – Já zatím počkám vedle.

Sebere ruličku papírů na střihy, nůžky. Odejde. Jirka osamí. Rychle si papírový oblek svléká.

93. OBRAZ – galanterie, únor, noc

Ilse odemkne, jako by čekala, že Jirka kolem ní uteče do noci. A přesně to Jirka taky udělá.

94. OBRAZ – ulice Hajnic, únor, noc

Jirka se zastaví až za rohem, kam z galanterie není vidět. Ve tváři má směs bolestné grimasy a úsměvu, chytí se za žebra. Okamžik vzrušení ho stál nepříjemnou, krutou křeč v krajině srdeční. Ale je šťastný. Ví, že našel tu pravou.

95. OBRAZ – v lese, únor, den

Kluci jsou schovaní mezi stromy, zalehli do sněhu. Míra drkotá zuby, ale Jirka ho syknutím napomene. Míra si to líbit nenechá, drkne do něj a přestane teprve, když si všimne, že vyrušil Feryho. Ten řekne skoro neslyšně.

FERY:

Ticho, ty debile...

Odvrátí se od zaraženého Míry a znovu přiloží k očím dalekohled. Sledují totiž postavu mezi stromy. Je to ten starý Němec. Augsten. Jde najisto a sklání se do sněhu. Jenže v tu chvíli ho vyruší nějaký zvuk. Možná to byli kluci a možná prostě sníh zlomil větev. Každopádně to Augstena vyrušilo. Zvedne se a svižně zmizí mezi stromy. Fery se zhluboka nadechne. Víc, aby ze sebe dostal napětí, než z přemíry zklamání.

96. OBRAZ – v lese, únor, den

Přistoupili všichni k místu, kde stál Augsten. Do oka se tam zadní nohou chytil zajíc. Okolní sníh je potřísněný krví, ale zvíře žije, je jen lehce zraněné, ale nemůže uniknout. Míra hlesne.

MÍRA:

Chudák...

97. OBRAZ – v lese, únor, den

Hučí tady voda, jsou vysoko v kopci, v krásné a opuštěné scénérii Štolpišského vodopádu. Kolem zajíce dopadají do sněhu kulky. Přivázali ho za nohu ke kmeni stromu. Vyděšené zvíře skáče sem a tam, co mu špagát dovolí, zůstává chvílemi příkrčeně stát. Jirka a Honzík se ho snaží trefit. Míra je netrpělivě pozoruje.

MÍRA:

Půjč mi to taky na chvíli.

Honzík ho neposlouchá a střílí dál. Jirka taky. Po chvíli Jirka odloží zbraň do své školní brašny a poodejde opodál k Ferymu. Ten chlad zahání cigaretou, křehnou mu holé prsty.

JIRKA:

Není to nic moc...

FERY:

Je to mnohem lepší než minule. A až bude akce, půjde to samo.

JIRKA:

Říkals přece, že –

FERY:

Blbě jsi mě poslouchal, to je všechno.

Je to zase ten starý dobrý Fery, který nepřipouští námitek. Jirka se ohlédne a vykřikne.

JIRKA:

Héj! To je moje pistol!

Míra mu neomaleně sebral pistoli přímo ze školní brašny. Rozběhne se k němu. Fery taky pokročí k nim. Míra dotírajícího Jirku shodí do sněhu. Míří na zajíce, chce si vystřelit.

FERY:

Vrať mu ji.

Míra se ani nehne. Konečně drží v ruce něco, co střílí.

FERY:

Vrať mu to, nebo střílej.

Míra má zajíce na mušce. Vynervované zvíře se ani nehne. Mírovi se trochu chvěje zbraň.

FERY:

Tak dělej.

Jirka se neodvází protestovat. Přitom ví, že jestli Míra trefí, on o zbraň přijde. Míra míří, chce si být absolutně jistý, ale čím déle drží nataženou ruku, tím víc se mu pistole chvěje. A tak Fery vytáhne svůj luger, rychle, svižně zamíří a zajíce zastřelí. Míra při výstřelu skoro nadskočí, ale to už mu Fery skloní ruku a sebere mu zbraň. Vráti ji Jirkovi.

FERY:

Příště se zeptej, než si ji půjčíš. Anebo se nauč s tou svojí.

MÍRA:

Ale ta nestřílí!

Řekne Míra vztekle. Hra ale skončila, zajíc je mrtvý, Fery zavelí.

FERY:

Končíme. Jdeme!

Odchází. Honzík koukne soucitně na Míru a vydá se za Ferym. Jirka za ním.

98. OBRAZ – Štolpišská cesta, únor, den

Míra dožene Feryho, když vychází na lesní silničku. Je na ní uježděný sníh. Míra ho napadne zezadu, neomaleně do něj vrazí, až Fery neudrží rovnováhu. Hned je zase na nohou a čelem k Mírovi.

MÍRA:

Proč jsi to udělal? Proč jsi ho zastřelil?!

HONZÍK:

Mirku...

Míra si ale vyděšeného bráchy nevšímá. Vidí jen Feryho.

MÍRA:

Proč?! Ten zajíc byl můj!

FERY:

Nežvaň...

MÍRA:

Měl jsem ho střílet já! Proč mi to děláš? Já byl tvůj nejlepší kamarád, než přišel von! Tak proč jsi mi vzal tu bouchačku?!

FERY:

Protože nejsi zrovna chytřej, Mirku.

Řekne po pravdě a beze stopy hněvu, o to víc to Míru zabolí. Vrhne se na Feryho a tentokrát je z toho rvačka a dost tvrdá, oba mají sílu. Jirka se neodváží zasáhnout a vidí Honzík, který je na tom stejně, jen se hodně bojí o bratra. Fery je sice mrštný, ale Mírova fyzická převaha je zcela zjevná. Fery skončí na zemi, podaří se mu uhnout Mírovu kopanci, ale Míra jen čeká, aby začal nanovo. Fery ví, že kdyby boj pokračoval, prohrál by. Sáhne dozadu pod bundu. A všichni vědí, že sáhl po rukojeti pistole. Ví to i Míra. Oči mu změknou. Fery se ve sněhu postaví. Chvilí je ticho. Míra se brání už jen výčitkou.

MÍRA:

Proč vždycky o všem rozhoduješ ty? Slíbils nám, že půjdem na werwolfy, tak proč to nesplníš? My jsme ti věřili, víš?!

Na to Fery nemá odpověď, zachytí zmatený Jirkův pohled.

FERY:

Jděte všichni do prdele.

Odchází. Ví, že už ho nikdo nenapadne. A Míra se jen polohlasem brání Honzíkovi.

MÍRA:

Ale vždyť jsem měl pravdu...

Jirkova volba je snadná. Pospíší za Ferym a stane po jeho boku. Ferymu je to ale jedno. Dnes – i když to nevypadá – přece jen prohrál.

99. OBRAZ – Štolpišská cesta, únor, den

Kluci spěchají do údolí po prudce se svažující Štolpišské cestě podél toku Velkého Štolpichu. Jdou mlčky, Fery vpředu, Jirka za ním, o kus dál Míra a Honzík. Není jim do řeči. Uprostřed cesty míjejí převrácený povoz, ještě jsou u něj zapřažení koně, jeden pokroucený, druhý bezmocně leží na boku ve sněhu, pokouší se vstát, ale řemeny a oj mu v tom brání. Vozka nikde. Koně unaveně funí a řehtají a ten zvuk se nese ledově tichou krajinou.

100. OBRAZ – Hejnice, před stanicí SNB, únor, den

Procházejí městem, které vypadá klidně, a přece je cítit, že se něco stalo. V ústrety jim jede motorka se dvěma revolučními gardisty a míří k lesu. Na Feryho zavolá matka, Kejzarová. Nesla těžké tašky s nákupy, ale ty teď nechá stát ve sněhu, aby mu rychle vykročila vstříc.

KEJZAROVÁ:

Fery!

Fery k ní zamíří, ona kontroluje, jestli je celý. Ostatní kluci na to překvapeně koukají. Na náměstí před stanicí SNB je živo, postává tu pár chlapů, kteří šli z práce, ženské, co mířily z nákupů, ale taky skupinka osmi revolučních gardistů, včetně Zrzka a Venclovského. Ten vzrušeně debatuje s Váškem.

VENCLOVSKÝ:

Povídám vám, že to není nutný! Poradíme si s tím sami!

VÁŠEK:

Už jsem tam ale volal! Zejtra mi pošlou posilu.

ZRZEK:

Zejtra jo? Se taky nemusej namáhat, zejtra...

VENCLOVSKÝ:

Žádný vojáky nepotřebujem. Je nás na to dost.

VÁŠEK:

Vás k tomu prostě nevezmu! – A sakra nechod'te mi tady s těma flintama, nebo vám je taky seberu!

Hmátne v nejistém gestu, že by jim je opravdu vzal.

VÁŠEK:

Vy už tady nemáte žádnou pravomoc, pane Venclovský!

Dodává sám sobě odvahu. Masitý předseda MSK Sejkora začne smírně, vmlouvavě.

SEJKORA:

Pane Vášek, vždyť si přece rozumíme... Tady Petr chtěl akorát říct...

Venclovský ho přeruší a obrátí se k Váškovi.

VENCLOVSKÝ:

Možná si myslíte, že je znáte, když jste tu s nima dvacet let žil. Ale to MY víme, co jsou zač. A pamatujte, že na každou svini se vaří voda!

Naštvaný rázně projde mezi svými chlapy, Zrzkem, Tkáčem, Slobodou a dalšími... Ti klušou za ním, zaskočení šefovým neúspěchem. Fery mezi hloučky přihlížejících dožene Jirku a zbylé kluky.

FERY:

Prej v lese střileli Němci a poplašili koně. Asi werwolfové.

MÍRA:

Ale... vždyť tam nikdo nebyl... Jenom my...

Fery se usměje: Právě. Pochopí to i Míra – a rozzáří se. Je tu šance.

101. OBRAZ – hospoda, únor, večer

V hospodě je skoro plno. Procházka s několika českými dělníky včetně Baxy zašel na pivo, zpráva o incidentu už se rozšířila mezi lidmi. Náhle sem vtrhnou Venclovský a jeho gardisti. Hned k nim přistupují další chlapi, Baxa i Anderle... Vyptávají se, plní hněvu a rozrušení. Venclovský je středem pozornosti, něco jim vysvětluje, dohadují se. U stolu s pár chlapy zůstal Procházka. Pokukuje zvědavě po Venclovském. Venclovský se zřejmě s Baxou shodl a podívá se na Procházku. Ten uhne očima...

102. OBRAZ – stanice SNB, únor, noc

Vášek spí na kavalci. Budí ho bušení na okno. Rozsvítí lampičku a jde rozespálý ke dveřím. Podívá se oknem. Otevře. Baxa v uniformě vrátného a další dělník vpadnou dovnitř.

DĚLNÍK:

Pane strážmistr! Sabotáž!

Baxa vytáhne z kapsy velký náboj.

BAXA:

V sušárně jsme našli tohle! Kdyby se ráno pustily stroje, mohlo to někoho zabít...

Vášek už sahá po kabátu uniformy.

103. OBRAZ – před stanicí SNB, únor, noc

Vášek spěchá za Baxou a dělníkem. Z průjezdu se odlepí tři postavy, jedna nese brašnu na náradí. Venclovský dlobne do dveří, ty se otevrou. Na zemi mezi rámem a dveřmi totiž leží krabička od cigaret tak, aby se nedověřely.

104. OBRAZ – stanice SNB, únor, noc

Tři muži si svítí baterkami a svítilnou. Zrzek hlídá u okna. Venclovský sáhne do zásuvky – ví, kde má Vášek schovanou láhev. Pohybuje se tu jako doma. Pozoruje Procházku při práci. Ten se snaží svými nástroji otevřít bytelné dveře od skříně se zbraněmi.

VENCLOVSKÝ:

Proč to tak trvá?

PROCHÁZKA:

Musí se to chvíli zkoušet. Dělán to prvně.

ZRZEK:

Co seš to za zámečníka, ty vole?

PROCHÁZKA:

STROJNÍ zámečník. To nemá s normálníma zámkami nic společného. Hrabu se v mašinách, utahuju šrouby... Já říkal, že vám nebudu nic platnej...

Cvakne to. Jeden zámeček povolil. Podívají se na sebe. Venclovský se usměje, nalije sobě i Zrzkovi. Procházka se pustí do druhého zámku. Ten jde ztuhla. Poočku sleduje gardisty, kteří se tu uvelebili jako doma.

ZRZEK:

Co čumíš? Koukej to radši v otevřít.

Procházka se stáhne.

ZRZEK:

Nemáme na to celou noc.

Venclovský položí Zrzkovi ruku na rameno. Nabídne Procházkovi sklenku šnapsu. Ten se napít potřebuje.

PROCHÁZKA:

Děkuju.

VENCLOVSKÝ:

Co vy si o nás vlastně myslíte, pane Procházka?

Procházka se zarazí. Neví, co říct. Pravdu asi ne.

PROCHÁZKA:

Někdo asi musí něco udělat...

Věnuje se radši zámku. Jde hůř než první, který beztak otevřel náhodou.

VENCLOVSKÝ:

Máš strach.

PROCHÁZKA:

No... nikdy jsem se ještě nevloupal... na policejní stanici.

VENCLOVSKÝ:

Ne z toho starocha, ale ze mě. Říkáš si, co by se stalo, kdybys s náma nešel. Nebo ne? Nelži.

Procházka nezvedne oči. Venclovský se usměje. Má měkký, zdánlivě přátelský pohled.

VENCLOVSKÝ

Nic by se nestalo, takže jsi tu venkoncem dobrovolně.

PROCHÁZKA:

Jo, vím. Leccos se o vás povídá... Ale já na to nedám.

ZRZEK:

Co třeba?

PROCHÁZKA:

No, nic... Že jste tady museli zabít pár chlapů... Němců. I nějaký ženský...

Zasáhne Zrzek.

ZRZEK:

I děti?

Procházka se zarazí. Podívá se na něj dost vyděšeně. Venclovský řekne prostě.

VENCLOVSKÝ:

A co jsme s nima měli dělat, když jsme jim zabili rodiče...? – Klid, byly jenom tři. Nebo...?

Obrátí se na Zrzka. Ten potvrdí.

ZRZEK:

Jo, tři pod patnáct.

Venclovský koukne na Procházku. Ten na ně hledí dost zaraženě.

VENCLOVSKÝ:

Jsi zvědavěj?

On se radši vrátí k práci.

PROCHÁZKA:

Ani ne...

VENCLOVSKÝ:

To je dobře. To bys neměl bejt. – Mysleli jsme, že je jejich fotr esesman. Chápeš?

ZRZEK:

Chtěli jsme, aby je to nebolelo.

Napije se, aby si dodal odvalu při té vzpomínce.

ZRZEK:

Tak jsme je utopili ve vaně. Ani se nebránily, no, byly ještě maličký.

Sám se zarazí. Procházka na něj nevěřicně zírá, aniž by si uvědomoval, že tím projevuje odvalu. Zrzka ten oční souboj – kdo uhne dřív - pobudí, vypálí.

ZRZEK:

No, co čumíš, víš hovno! Byly to všecko kurvy, ty vole! Nic jinýho si nezasloužili! Voni, ani ty jejich namyšlený Gertrudy. Akorát tak roztáhnout nohy!

Procházka uhne očima.

ZRZEK:

Všechno to postřílet...

Venclovský pobídne Procházku.

VENCLOVSKÝ:

Byla to pořád ještě válka, kapiš? Většinou to byli samí nacisti.

ZRZEK:

Ten stejně ví hovno, Pražák...

Zámek cvakne, zlomí se a povolí. Procházka skoro nadskočí. Venclovskému se taky uleví. Usměje se a přistoupí ke skříni.

VENCLOVSKÝ:

Výborně. Pak ještě vezmem ty psy...

Také Zrzek se zvedne. Skříň je plná pušek a pistolí. Gardisti skládají zbraně i munici do pytle. Procházka nepomáhá, bezmocně stojí a sleduje je.

105. OBRAZ – domek Procházkových, ložnice, únor, ráno

Jirka rychle sbíhá se schodů, proběhne světnicí, vtrhne do ložnice rodičů. Zastihne tatínka, jak sedí na posteli, oblečený jako v noci.

JIRKA:

Už jsou tady!

Procházka se na něj ani nepodívá.

PROCHÁZKA:

Musíš do školy.

JIRKA:

Ale, tati!

Teď mu dojde, že něco není v pořádku. Vyhrkne.

JIRKA:

Tati, tak si pospěš!

Vyběhne z místnosti.

106. OBRAZ – před domem Procházkových, únor, ráno

Teprve se rozednívá. Jirka vyběhne z domu. U vrátěk stojí odhodlaný houf, vedou ho gardisti a Baxa s několika chlapy z fabriky, mají s sebou dva policejní psy. Muži jsou vesměs ozbrojeni. Procházková s nimi mluví přes plot.

PROCHÁZKOVÁ:

Není mu dobře...

BAXA:

Potřebujem každýho chlapa. Ve fabrice to máme zařízený...

DĚLNÍK:

Včera byl úplně v cajku...

PROCHÁZKOVÁ:

Ale teď má horečku. Budu k němu volat doktora.

JIRKA:

Ale to není pravda!

PROCHÁZKOVÁ:

Jirko! - Běž okamžitě domů!

Baxa při pohledu na kluka pochopí.

BAXA:

Takže nemocnej, jo?

PROCHÁZKOVÁ:

Je mi líto.

BAXA:

To věřím.

Pár chlapů se uchechtne. Venclovský zůstane vážný. Tuší pravý důvod. Chlapi odcházejí. Jirka cítí bezmoc. Obrátí se zlostně na mámu.

JIRKA:

Běž pro něj! Proč nechceš, aby šel?!

Procházka sám vychází na zápraží. Jirka ho vidí stát mezi dveřmi a je mu jasné, že tentokrát je to otcova vlastní volba. Oboří se na něj.

JIRKA:

Proč jsi s nima nešel?!

Procházka se na Jirku unaveně podívá.

PROCHÁZKA:

Nebylo by to správný, Jiříku.

JIRKA:

Ale všichni jdou! - Přece se nikomu nic nemůže stát!

PROCHÁZKA:

Jak to můžeš vědět! Jak můžeš vědět, co se tady všechno může stát?!

JIRKA:

Protože to vím! - Zbabělče!

PROCHÁZKOVÁ:

Jirko! Musíš do školy!

Jirka utíká za chlapy. Zpomalí, když si uvědomí, co zapomněl. Sáhne si na záda k opasku, kde nosívá zbraň - není tam. Letmý pohled zpátky stačí, aby se rozhodl pro zbraň se nevracet.

107. OBRAZ – v lese, únor, den

Jsou tu dělníci, gardisté, ale i Anderle, Jesenský, Sejkora a další měšťáci... Gardisté rozdávají opozdílům zbraně. Jesenský zbraň odmítne, cítí se tu viditelně nesvůj. Motají se kolem toho kluci, Jirkovi spolužáci i mladší. Působí to tak, že celé město je na nohou. Změť hlasů a zvuků se do daleka rozléhá po lese.

Chlapi křížují bukovým lesem a mezi balvany, našlapují do netknutého sněhu. Někdo se opírá o pušku, jiný klackem švihá do kmenů. Ale všichni postupují vpřed. Střílejí po všem, co se hne. Nezkušení střelci i ti lepší, gardisté a Venclovský, který kontroluje revírní mapu. Sníh sem tam barví krev zabitých králíků či srn. Nikdo je nesbírá. Chlapi z továrny vidí zvířecí krev a už ta je děsí. Děti si to naopak užívají – krev slouží jako indiánské válečné barvy. Anderle se snaží odsud děcka vyhnat. Marně.

Jirka v rozptýleném davu hledá kamarády. Konečně je najde, Honzíka s Mírou, pak i Feryho.

MÍRA:

Fotr je tu taky... Se na to v noci vožral...

Fery je odtáhl kousek stranou.

FERY:

Máte je?

Honzík a Míra kývnou, Jirka zavrtí hlavou. Kouknou na něj, že se zase ztrapnil. Honzík se Feryho dychtivě zeptá.

HONZÍK:

Fery... To je vono? To je ta naše chvíle?

FERY:

Možná. Nevím... To se uvidí.

Je taky vzrušený. Rozběhne se za davem, aby mu nic neuniklo.

108. OBRAZ – v lese, únor, den

Augsten a jeho syn Konrad scházejí ze svahu, v tmavém, s několika králíky, vracejí se z pytlácké výpravy. Uslyší vzdálené výstřely a zpozorní.

109. OBRAZ – v lese, únor, den

Pár chlapů, těch tělnatějších, včetně Sejkory, už to vzdalo. Opírají se o stromy, klesli do sněhu a posilňují se alkoholem. Kdosi snad s sebou táhne soudek na saních... I Jirka má co dělat,

aby všem stačil. Gardisté si kontrolují nabití zbraní. Venclovský si od kolegy bere mapu, je věčný, sebejistý a to funguje.

VENCOVSKÝ:

Utvoříme rojnici. Kdo se necejtí, může rovnou zůstat tady. Ty to povedeš podél ke Štolpichu a na Smědavu, vem si dvacet chlapů a psa. Já půjdu po Viničný k Oldřichovskému sedlu. Máš světlice? - Víš, co máš dělat, když je najdeš? - Oded' už žádný střelení! Jasný?! Neplýtvat nábojema.

Obrací se na gardisty, ti vědí, co dělat. Sloboda vede jednu skupinu se psem.

SLOBODA (slovensky):

Odchádzame! Ideme, chlapi!

Následuje ho asi půlka improvizované bojůvky. Doběhl je Vášek.

VÁŠEK:

Počkejte! Stůjte! To nemůžete!

Venclovský se otočí, ale z Váška strach nemá.

VÁŠEK:

To je vzpoura! To si odskáčete!!!

VENCLOVSKÝ:

Ne, když je chytíme. – No tak, chcete nám bránit?

Vášek kouká na jeho ozbrojené gardisty, udýchané a vzrušené civilisty. Cítí, že jim teď, s jedinou zbraní, není roven. Zaváhá. Je jasné, že se k rozhodujícímu činu neodhodlá. Venclovský se povýšeně usměje.

VENCLOVSKÝ:

Asi ne... Ale jestli chcete, pane Vášek, můžete jít s náma. - Jdeme!

Následuje ho zbytek výpravy. Vášek zadrží aspoň železničáře Žižku.

VÁŠEK:

Počkejte...

Z Žižky táhne alkohol. Usměje se trochu přihloupě.

ŽIŽKA:

Když já tady mám své kluky, pane strážmistr...

Spěchá klopýtavě za Venclovským. Tehdy se ale ozve zavolání.

TKÁČ:

Héééj! Máme jejich stopu!

Mává na ně z balvanu vysoko ve stráni. Venclovský se svou suitou tam zamíří. Vášek zůstane stát dole, míjejí ho poslední chlapi. Ví, že se tam něco stane, chvíli bezradně stojí. Ale nevykročí za nimi. Vytáhne si fajfku a snaží se ji nacpat tabákem. Ruka se mu chvěje.

110. OBRAZ – v lese, únor, den

Několik mužů včetně gardistů obstoupilo dva Němce. Němci klečí ve sněhu, muži na ně míří puškami a pistolemi a výhrůžně jim nadávají. Venclovský spěchá k nim, v závěsu za ním další výletníci. Venclovský si všimne mrtvých králíků na zemi. Tkáč to Venclovskému osvětlí.

TKÁČ:

Prej jenom pytláčili. Ale zbaně mohli někde zahrabat.

Konečně sem doběhnou i kluci. Prodírají se, aby viděli – Jirka pozná Augstena a ten jeho. Tím druhým je jeho syn Konrad. Jirka vidí, že místo pravé ruky má mladý muž jen pahýl. Oba Němci jsou vyděšení. Češi jsou vzrušení z úlovku, povzbuzují se. Strhávají z Němců kabáty, svetry i náteřníky. Zvedají jim paže.

SLOBODA (slovensky):

Podívejte na tu svini fašistickou!

Konrad německy opakuje, že není fašista, mele to pořád dokola, dokud mu někdo jednu nevrazí. Sloboda objeví na jeho boku nad žebry u pahýlu ruky kulatou jizvu. Kdosi se toho ujme.

MUŽ Z DAVU:

Myslel si, že nás oblafně...

BAXA:

Wie heißt du? Wo hast du gedient, du Schwein? No, řekni, ty zkurvysyne?! U esesmanů?!

Konrad je tak vyděšený, že vůbec nechápe souvislost. Křičí bolestí, jak mu kroučí jedinou paži. Ránu schytá i Augsten, který se hnul, aby mu pomohl.

KONRAD:

Já ne... To je průstřel... Prosím...

Schytá kopanec. Někdo jiný se obrátí na Augstena.

MUŽ Z DAVU:

A ty? Kam jsi schoval zbraně, no?

Augsten nestihne ani odpovědět a už schytá ránu. Jesenský aspoň přistoupí k Baxovi.

JESENSKÝ:

Ale tohle je přece chlap od vás z továrny... A... Ten jeho kluk nebyl u SS... Tím jsem si jistej... Vždyť je to mrzák...

BAXA:

Ale nebyl, když zabíjel naše lidi. Že je zrovna vy hájíte.

Jesenský se zarazí. Rozpačitě zavrtí hlavou a o víc už se nepokusí. Míra mezitím postoupil vpřed, Fery ho zadrží.

FERY:

Já první.

Už se nemůže dočkat, až přijde TA chvíle. Míra mu ustoupí. Gardisté se obrátí na Venclovského. On tyhle okamžiky má rád. Koukne na Sejkoru, který jen zvedne ruce v gestu, kterým vše přenechává na gardistech. Dívají se na něj i oči kluků, Feryho zejména, jen jen vystartovat. Jirka se na to dívá jako ve snách. Venclovský se usměje.

VENCLOVSKÝ:

No, tahat se s nima nebudem. Doženete nás, až to vyřídíte.

Jirkovi se rozšíří oči úžasem. Jesenský zkamení. I Augsten pochopil a trhnul s sebou. Němci neustále německy omílají, že nejsou fašisti! Ozve se znejistělý Anderle. Tohle k jeho obrazu světa nepatří.

ANDERLE:

Sakra, lidi... Co když vážně jenom pytláčili? – Já je nehájím, ale...
Měli bysme je prostě vzít do města...

Slova mu odumřou. Venclovský neodpoví, odchází, a to je rozsudek smrti. Anderle ho chytí za paži. Řekne mu tiše.

ANDERLE:

Pane veliteli, jsou tady děti...! A oni nejsou ozbrojení... – Sakra, tohle už si nikdo nezodpoví! Přece nemůžete střílet na každého!

Venclovský se zastaví. Učítýlek Anderle vypadá slabě, jenže to není nýmand, může jim způsobit potíže. A navíc vypadá, že neustoupí. Venclovský koukne na své chlapy.

VENCLOVSKÝ:

Vemte je dolů. Ale nejdřív jim dejte lekci! Ať si to pamatujou!

Gardisti ochotně poslechnou a přidá se pár dalších Čechů. Zasybou blekotající Němce ranami pažbami pušek. Míra je zklamaný.

MÍRA:

Proč je nezastřelí...?

I Fery to nechápe. Venclovský odchází a chlapi spěchají, aby ho dostihli. Výprask se chýlí ke konci, byl intenzivní, ale trval krátce. V ušlapaném sněhu kolem Němců jsou stejně jako u

zabitých zvířat vpité cákance krve. Tehdy vezme Fery klacek a uhodí jím do zad ležícího Augstena. A vidí to šokovaný Anderle.

111. OBRAZ – Viničná cesta, únor, den

Chlapi vytvořili rojnici. Tkáč vede vlčáka na vodítku a prodírá se hlubokým sněhem. Cestu protíná soustava opevnění. Bunkry, zasněžené kupičky, jsou na dohled. Zpředu volá Honzík na kluky, kteří se opozdili.

HONZÍK:

Fery! Kluci! Náš bunkr!

112. OBRAZ – v bunkru, únor, den

V bunkru je Tkáč a Sloboda. Tkáč má u sebe psa. Zrovna si prohlížel pornofotky v krabici. Venclovský vejde. Uvyká přítmi. Tkáč dvě nahotinky strčí rychle do kapsy.

TKÁČ:

Museli tady bejt ještě včera, ale moc se mi nezdá, že je to jejich stálý místo. Není tady žádný jídlo.

VENCLOVSKÝ:

Co myslíš?

TKÁČ:

Možná jsou to jenom další pytláci nebo převaděči, i když...

Zavadí pohledem o krabici s náboji různých ráží.

TKÁČ:

...každopádně tady někdo byl. Podle stop ve sněhu budou nejmíň tři.

Venclovský si všimne hadrů na zemi, na kterých kluci seděli. Vmísí se do toho Sloboda.

SLOBODA (slovensky):

Postavíme tuna hlídku?

Venclovský neodpoví. Sebere hadr. Přidřepne k psovi. Pohladí ho.

VENCLOVSKÝ:

Hodnej... hodnej...

Strčí mu hadřík pod čumák. Vlčák to očichá.

113. OBRAZ – před bunkrem, únor, den

Venclovský a Sloboda vyšli z bunkru za Tkáčem se psem. Pes čenichá, hledá mezi chlapy stopu. Z nedaleké skalky to celé sledují Míra, Fery, Honzík a Jirka. Vědí, co ztrácejí. Pes se k nim přiblíží, zvedne hlavu a zavěťří. Chytí stopu a vyrazí. Kluci vidí, jak se blíží rychlými skoky i jak ho Tkáč neudrží a pustí vodítko. Rozběhnou se, vědí, že zvíře jde po nich. Jen chlapům dole to nedochází.

TKÁČ:

Zpátky! Do prčic!

Pes neposlechne. Vybere si Jirku. Jirka se boří do sněhu, vidí před sebou Míru, Feryho a Honzíka, získali náskok. Za sebou slyší volání chlapů. Ohlédne se ve chvíli, kdy už ho pes skoro má. Vlčák srazí Jirku z kamenného výstupku do hlubokého sněhu. První se nejbliž k psovi, který vrčí a drží ležícího Jirku v šachu, dostane Tkáč.

TKÁČ:

Přestaň, ty bestie! Dost! Kurva!

Pes ho neposlouchá, doráží na Jirku. Třeskne výstřel. Pes zakňučí a svalí se. Míra a Honzík se ohlédnou. Je ticho. Ke Tkáčovi doběhne Venclovský. Vrazí mu facku.

VENCLOVSKÝ:

Zbláznil ses? Moh jsi zabít to dítě! Ty hovado pitomý!

Ještě jednou ho vztekle uhodí. Je mu jasné, že z toho může být opravdu průšvih. Odtáhne zdechlinu. Jirka leží nehybně, má zavřené oči, nevnímá. Venclovský se nad ním skloní. Najednou Jirka zhluboka popadne dech. Vymrští se na bok, lapá po dechu, chytá se za hrudník a zvrací do sněhu. Dusí se vlastními zvrátky a šílenou bolestí, která mu svírá hrud', až se pomočí. Prodělává velice těžký záchvat. Svět kolem něj se vybělí do bílé čisté plochy... Je to jako smrt.

114. OBRAZ – pokoj v lázních + kolonáda, březen, den

Ilsina klidná tvář za okenní tabulkou. Stojí u okna a dívá se na kolonádu. Tam jsou zaparkovaná vojenská auta, hemží se to tam vojáky. Je tam stolek a u něj zapisovatel. Jemu odevzdávají gardisté své zbraně, jeden po druhém, pistole a automatické pušky. Mezi nimi i Venclovský.

Ilse se od okna odvrátí. Je v lázeňském pokoji s jediným pacientem – Jirkou. On polosedí v posteli, v pyžamu, pozoruje Ilse a usmívá se. Ona se taky usměje.

ILSE:

Líbí?

Myslí oblek rozložený na posteli – ten, který mu v únoru začala šít. Teď už je hotový. Jirka vděčně kývne. Je vážně rád, že přišla.

ILSE:

Až tě pustí, tak si ho u nás vyzkoušíš.

Bere si svůj kabát, kabelku, skládá oblek do balíčku...

JIRKA:

Ty už jdeš?

ILSE:

Musím ještě něco vyřídit. A večer ti přijdou rodiče.

Usměje se na rozloučenou. Je už skoro u dveří, když ji ještě zadrží jeho hlas.

JIRKA:

Eliško... Já jsem strašně rád, že jsi sem přišla.

ILSE:

Brzo tě pustí domů, uvidíš.

Odejde, uteče radši před jeho naze upřímným pohledem.

115. OBRAZ – silnice z Libverdy do Hejnic, březen, den

Ilse jede na kole po silnici mezi lukami. Vzadu na nosiči má přivázaný balíček s Jirkovým oblekem. Jedno údolí se přehupuje ve druhé. Stráně kopců jsou ještě zasněžené, ale tady už je jaro, kvetou sněženky, slunce vykuklo zpoza mraku. Před ní se vynořuje městečko v údolí, její domov.

116. OBRAZ – před domem Wildnerových, březem, den

Dojede až k Wildnerovým. Na záhonech před okny mu pestře kvetou krokusy, vítá ji pes. Ilse ho drbe za ušima a vstupuje brankou. Kolo vezme s sebou.

117. OBRAZ – Wildnerův seník, březem, den

Ilse na seně hladí Wildnerovic voříška, který k ní spokojeně obrací břicho. Čeká na Hanse-Jochena. Usmívá se na psa, ale v očích má kromě něhy spíš smutek. Hans-Jochen se ve dveřích loučí s Gerhardem, se kterým mluvil, a jde k ní, vypadá spokojený.

HANS-JOCHEN:

Sníh už prej taje i úplně nahoře. Za měsíc už to bude bezpečný.

Ilse k němu vzhledne.

ILSE:

Dneska jsem viděla další vojáky.

HANS-JOCHEN:

Ale to jsou nováčci. Augsten vždycky hodně riskoval, proto se mu to stalo. Já bych ve dne do lesa nikdy nešel. Neboj, nechytí nás.

Ilse pohodí hlavou, chce mu věřit.

ILSE:

Otec vám vezme ještě pár věcí, hlavně ty kožený. Ale neudělá vám dobrou cenu, Hansi.

HANS-JOCHEN:

To nevadí. Prodáme, co půjde.

Hans-Jochen se zarazí, Ilse vypadá nesvá, unavená a nejistá. Řekne vážně a důrazně.

HANS-JOCHEN:

Ilse, nesmíš mu nic říct.

Ilse kývne. Mechanicky hladí psa.

ILSE:

Já vím...

Má plnou hlavu myšlenek. On to vycítí. Je jemný, nenaléhá. Dotkne se jí.

HANS-JOCHEN:

Jsi si jistá? - Ty odsud nemusíš...

Ona zavrtí hlavou. A přece je jí do pláče. On ji prostě, něžně a bez postranních úmyslů obejmě, a ona chytí psa jak dítě medvídko a tak leží všichni tři. Hans-Jochen si ji schoulí do klubíčka a pevně ji obemkne. Je s ní.

118. OBRAZ – chalupa Wildnerových, březem, podvečer

Pohled z dálky, vzdálený, syrový, z dalekohledu. Ilse opouští Wildnerův dům, nasedá na kolo a odjíždí, ale pohled zůstane na té chalupě, kde na dvorku dva staří Němci a chlapec Gerhard jdou ke studni pro vodu.

119. OBRAZ – před galanterií Jesenských, březem, večer

Ilse se vrací na kole domů. Promne si lýtko kulhavé nohy, které po celém dni už bolí, a pak vtlačí kolo do průjezdu vedle obchodu.

120. OBRAZ – byt Jesenských, kuchyň, březem, večer

Ilse vejde, rozpačitě se zarazí: Jesenská a Doris právě umývají talíře po večeři – tři. Čtvrtý, pro ni, zůstal na stole netknutý. Je na něm kuba, už vystydl. Ilse po krátkém zaváhání Jesenskou zezadu láskyplně obejmě.

ILSE:

Promiň, maminko...

Jesenská je zaskočená přílivem citu, který cítí z objetí. Plaše se usměje.

JESENSKÁ:

Prosím tě... Vždyť jsi přišla skoro včas.

Netuší, že dcera se jí omlouvá za mnohem víc. Doris ale zaraženě vzhlédne. Špinavé talíře končí ve dřezu plném vody.

121. OBRAZ – pokoj Ilse a Doris, březem, noc

Ilse a Doris v nočních košilích sedí na svých postelích, ve tmě, kolena pod bradou, jak to dělávají už od dětství. Mluví tiše, skoro šeptají.

DORIS:

Kdy?

ILSE:

Po Velikonocích. Má být další transport a půjdou rodiny s dětmi... A Hans od nich jedinej pracuje, takže... je to skoro jistý, že by šli taky.

DORIS:

Hm... Ale na svátky budeš ještě s náma, vid'?

ILSE:

To víš, že jo. To bych ti neudělala...

DORIS:

Ale udělala. Kdyby ti řek'. Jsi do něj celá pryč, to jediný tě zajímá. – Vy se v tom Berlíně chcete vzít, že jo? A mít spoustu dětí.

Mluví naštvaně, uraženě. Ilse je to líto.

ILSE:

Ale pořád budu tvoje sestřička. Doris, to přece není na pořád. Přijedeš se za mnou brzo podívat.

DORIS:

To určitě... Je to tam prej celý srovnaný se zemí. Tam já se nepovleču.

Cítí, že to sestru bolí. A to nechce.

DORIS:

Ale pošlu ti pohled. – Můžu tady dneska s tebou spát?

Ilse zvedne deku. Je to gesto, které zná. Doris se usměje. Vstane a přelege si naproti k Ilse. Ta ji pustí ji k sobě, nechá její hlavu spočinout na své paži. Budou tak spát celou noc.

122. OBRAZ – Jirkův pokoj, březen, den

Jirka sedí v posteli a je den. Má pyžamo – pustili ho domů, ale rekonvalescence pokračuje. Svědčí o tom hrnek na nočním stolku a teploměr v podpaží. Na návštěvě je u něj Fery. Prohlíží si jeho knihovničku.

FERY:

Tak co?

Jirka se podívá na teploměr. Nemá teplotu.

JIRKA:

Nic. Ale stejně mě nepustí. Do školy pudu nejdřív za tejdén.

Fery se ušklíbne.

FERY:

Chcípáček se v tobě teda nezapře. - Tohle mi půjčíš?

Vybral laciný western. Jirka kývne a Fery ho sbalí do ruličky a strčí si ho za kalhoty.

FERY:

Máš ji?

Významná otázka. Jirka sleze z postele a ze skrýše vyndá krabici, na vrchu Člověče, nezlob se – a pod tím pistolí. Fery mu ji vezme, zkontroluje zásobník plný nábojů. Zásobník zacvakne do zbraně. Jirka mu ji beze spěchu vezme a uklidí ji zpět.

FERY:

Vzali všechny náboje, co jsme měli v bunkru. Takže s nima musíme šetřit, jiný už nebudou.

JIRKA:

To jako vůbec nechodíte střílet? Tak co teda vlastně děláte?

Fery bohorovně.

FERY:

Hlídáme si je. Všecky.

JIRKA:

Tady ale nejsou werwolfové. Sám's to říkal.

Fery pokrčí rameny.

FERY:

Tak pytláci, to máš skoro stejný. Nějak se zabavit musíme, než se najde něco lepšího. – Ten jeden je podobnej Němčourovi, co jsem znal.

JIRKA:

Kterej? Komu?

FERY:

Tý svini, co zradila mýho tátu. Ten blond'atej, co jim velí.

Prohlíží si rodokaps. Černobílý obrázek v něm. Rozzáří se.

FERY:

Ty vole, tenhle vypadá jak nějakej Adolf. Na Divokým západě? Čteš pěkný blbiny, prcku.

Usměje se, ukáže mu to. Jirka koukne.

JIRKA:

No, jo!

V rodokapsu je obrázek přestřelky. Padouch, který klesá zasažen kulkou, má hitlerovský knírek. Jirka se usměje. Díky Ferymu je mu po dlouhé době zase dobře.

123. OBRAZ – na náměstí před obchodem, duben, den

Ilse vychází z obchodu, nese i bandasku s mlékem. Zastrkuje si zbytky potravinových lístků, zatímco opáskované Němky čekají venku. Na dveřích je nalepená cedulka: NÁKUPNÍ HODINY PRO NĚMCE 15-17. Tehdy k ní přistoupí Vášek, zahlédl ji na ulici.

VÁŠEK:

Jdi domů, děvče... Jdi za tátou. - No, neslyšelas?! Utíkej!

Je naléhavý. Ilse se vyděsí, nasedne na kolo, z bandasky šplíchne mléko, Němky uskočí. Ilse spěchá domů.

124. OBRAZ – byt Jesenských, obývací, duben, den

Doris stojí v koutě, Jesenská si právě sedá pod tíhou sdělení, Jesenský sedí proti zjizvenému poručíku Čechmanovi, který mu podal úřední dokument. Koktá, jak je překvapen.

JESENSKÝ:

To přece... pochopte, ale my jsme Češi.

Čechman pokrčí rameny. Krajně věcný. Vezme papír, který pročítal Jesenský. Cituje.

ČECHMAN:

Je mi líto... Ale v době zvýšeného ohrožení republiky jste se i s rodinou dobrovolně ucházel o německou národnost a státní příslušnost, aniž byste byl k tomu donucen nátlakem nebo zvláštními okolnostmi. To je paragraf pět ústavního dekretu prezidenta republiky číslo třicet tři.

JESENSKÝ:

Ale oni... Němci moji žádost nepřijali...

Čechman vyndá z kapsy složený papír.

ČECHMAN:

Vy jste ji ale podal. Uvádíte, že vám... „bude ctí být součástí velkého německého kmene“, že „věříte ve vítězství Říše“... Podpis, datum... To nebylo ani stanné právo, první vlna nátlaku už minula... a většina Čechů zůstala na svých pozicích.

Během toho dorazí Ilse. Slyší obvinění a nechápavě se na rodiče a Čechmana podívá.

ILSE:

Dobrý den...

On na ni jen koukne, pohled stočí zpět k Jesenskému.

ČECHMAN:

De iure už od srpna minulého roku nejste československý státní příslušník vy ani vaše rodina.

JESENSKÁ:

Ale... Co to znamená?

Čechman se na ni jenom podívá. Jesenská pochopí a vydechne.

JESENSKÁ:

Panebože...

Čechman mluví jen s Jesenským.

ČECHMAN:

Nemohl jste očekávat, že nic nenajdeme, když nám Němci zanechali tak skvělou kartotéku. Vaše žádost byla postoupena až na Gauleitung v Liberci, to nás ovšem trochu zdrželo.

Vstane a schválně zdůrazní krátké „y“ ve jméně.

ČECHMAN:

Měl jste být upřímný, pane Jesensky. Když už ne za války, tak aspoň hned po ní, to byste z toho možná ještě vyšel jako slušný člověk. Vysvětlil byste nám svoje důvody...

Rozhlédne se po dobře zařízeném bytě.

ČECHMAN:

...jistě byly nemalé. Ale teď musíte počítat s důsledky.

Doris se hne, že ho vyprovodí. On ale sám sebere vojenský kabát a čepici a odchází. Rodina zůstane jak zkoprnělá. Čechman projde kolem Ilse, po vojensku ji pozdraví. Ilse postoupí do místnosti. Slyšela dost, aby jí byla jasná situace, ale pořád tomu nemůže uvěřit.

125. OBRAZ – byt Jesenských, obývací, duben, den

Zůstali pohromadě. Jesenský hledá v vitríně za broušenými sklenicemi láhev koňaku na sváteční příležitost. Sklo cinká, jak tahá láhev ven.

JESENSKÝ:

Podáme odvolání.

JESENSKÁ:

Na to už je pozdě... Lhůtu jsme prej zmeškali....

DORIS:

Já ale přece nejsem Němka, tatínku...

Jesenský se na ni zoufale podívá. A i když drží v ruce sklenku na koňak, přihne si rovnou z láhve. Ilse se do toho vloží.

ILSE:

Proč jste to udělal? Maminka to věděla?

Obrací se na matku. Ta vrtí hlavou, neměla tušení. Jesenský se hájí.

JESENSKÝ:

Nechtěli u mě šít... Válku měli vyhranou, já -

ILSE:

Nechtěli u vás šít vojenský uniformy...

JESENSKÝ:

Ty sama ses tahala s Němcem, tak mi nic nepovídej! Dělal jsem to i kvůli tomu!

ILSE:

Já ale nechtěla, aby vyhráli!

Jesenský sklesne. Položí sklenku, chvěje se mu ruka.

JESENSKÝ:

To jsem napsal jen tak... Aby mi věřili. – Stejně jim to nebylo dost...

JESENSKÁ:

Arnošte... Udělal jsi ještě něco?

Jesenský vzhledne, zavrtí upřímně hlavou: Ne.

DORIS:

To půjdeme do odsunu?

Jesenský neví, co jim říct. Ale to on v rodině vždy rozhodoval. Musí zase získat sebevládu.

JESENSKÝ:

Nic z toho se nestane, všechno bude jako dřív... Ale jakmile se začneme chovat, jako Němci, tak je z nás udělaj...

Drmolí to i pro sebe, kouká na tu láhev. Vzhledne, když ho něco napadne, odloží láhev, pečlivě ji zašroubuje.

JESENSKÝ:

Hlavně to nesmí vypadat, že se máme za co stydět. Tak... - Eliško...
Musíme být teď hodně opatrný.

V Ilse hrkne, že snad o jejím tajemství ví. I Jesenská se na ni podívá, vypadá to, že s obavou. Ale jeho zajímá něco docela jiného.

JESENSKÝ:

Kde jsou všechny ty zatracené věci?

126. OBRAZ – kotelna u Jesenských, duben, noc

Jesenský topí v kotli. Do plamenů hází kůže a látky, které měl načerno. Kožené věci, poněženky, pásky, vše, s čím kšeftoval. Všechno musí pryč a dcery mu musejí pomáhat. Z fotoalba trhá fotografie, na nichž je jeho rodina s Němci. Takové jsou skoro všechny. Nevinné momentky z výletů, ze školy, z různých spolků. Plameny pohltnou i fotografii, na níž jsou Ilse a Doris.

127. OBRAZ – galanterie, duben, ráno

Jesenský sedí na svém místě za pultem. Je v místnosti sám. Je ticho. Ruce v klíně. Zastřeným pohledem se dívá ven, kde sem tam projde nějaký chodec a malé děti se vrací ze školy. Křičí a výskávají a honí se po ulici.

128. OBRAZ - galanterie, duben, ráno

Je tu ticho, šicí stroje dnes nepracují. Ilse si u jednoho skládá na pracovní ploše obrazce z jehel, aby se nějak zabavila. Doris u druhého stolu jí kompot... Ani ony nemají nic na práci. A tísni je to.

129. OBRAZ – před galanterií, duben, den

Den už pokročil. Ilse zavírá krám, spouští roletu. Osloví ji Jirka, kterého si dosud nevšimla.

JIRKA:

Ahoj...!

Usmívá se a ona se též usměje. Jirka má na sobě oblek, který mu šila. Vypadá svátečně, sluší mu to a dokonale padne.

ILSE:

Ahoj. Takže už tě pouští ven?

Jirka se usměje.

JIRKA:

Chtěl jsem, aby mě v tom viděla.

ILSE:

Sluší ti, já jsem si všimla. Ještě ti ušijeme nějakou košili.

JIRKA:

Proč zavíráte o hodinu dřív?

Ilse dovře a zamkne roletu. Zvážní.

ILSE:

Neříkej, že to nevíš.

Jirka sklopí oči.

JIRKA:

Jo...

ILSE:

Moc lidí k nám teď nechodí, s kšeftem je to špatný. Ale to se srovná. Podali jsme si odvolání.

Jirka nechá projít chodce, který na pozdrav jen kývne.

JIRKA:

Já vám pomůžu, Eliško.

Ilse se na něj vážně podívá.

ILSE:

Promiň, Jirko, tady si budeme muset asi pomoci sami. Ty hlavně... některý věci neříkej...

Chce ho pohladit, ale pak ruku radši stáhne. Rozhlédne se, jestli ji nikdo nemohl slyšet. Jirka se ale nedá. Má plán a začíná mluvit překotně, aby ho vyslechla až do konce.

JIRKA:

Ale můj táta vám pomůže! Von šéfuje směně a může napsat potvrzení, že tě potřebujou. A když takovej papír máš, tak tě tady nechaj. I Němce, to je jedno. On by ti to napsal, Eliško! Já bych mu řek'.

Ilse zaváhá, nelíbí se jí to a hlavně nehodí.

ILSE:

Ale já pracuju tady a ne v továrně. To není dobrej nápad, Jirko. Už musím domů, jo? Stav se zítra.

Vezme rohožku a zamíří do průjezdu, ale tam stojí Jesenský. Slyšel dost a dceru zadrží.

JESENSKÝ:

Proč ne? Jestli nám to pan Procházka nabízí...

ILSE:

Tatínku, tohle nám nabízí akorát ten kluk...

I Jesenský mluví tiše, aby je neslyšel soused či náhodný kolemjdoucí.

JESENSKÝ:

Jo, ale jste kamarádi, ne? A jeho otec to ví. Stačilo by, kdybys to měla jenom ty. Pro sichr.

Jirka vidí, že Jesenského návrh zaujal. Hned horlivě nabídne.

JIRKA:

Já vás tam dovedu!

A vezme rovnou Ilse za ruku. Vždyť ten dotyk je to, po čem nejvíc toužil.

130. OBRAZ – přádelna, duben, den

Jirka vede Ilse a Jesenského tovární halou. Kolem burácejí stroje, které obsluhuje množství dělníků – je mezi nimi pořád mnoho Němců. Jirka je vede k prosklené kukani, kde je jeho otec. Ohlíží se a pobízí je, slova přes ten hluk nejsou slyšet, ale nadšený výraz a gesta stačí. Ilse jde mnohem váhavěji, vůbec se jí do toho nechce, ale pobídne ji i Jesenský, a tak musí jít.

131. OBRAZ – kancelář mistra směny, duben, den

Procházka vypadá zaraženě, když před ním stojí Jesenský a Ilse, vše mu už řekli. Pobídne syna.

PROCHÁZKA:

Jirko, běž ven.

JIRKA:

Tati, a pak bysme u nich mohli šít! Dostali bysme slevu!

PROCHÁZKA:

Jo, ale teď běž.

Otevře mu dveře do hluku vedle. Kluk vyjde do haly a Procházka za ním zavře. Hluk se zase ztiší na přijatelnou míru. Procházka se otočí k Jesenským. Zaváhá, jak začít.

PROCHÁZKA:

Podívejte, já nevím, jak na to ten kluk přišel...

JESENSKÝ:

My to samozřejmě nechceme zadarmo...

PROCHÁZKA:

Ale já od vás nic nechci! To bych přece neudělal, co si myslíte?!
Akorát... jste za mnou nemuseli chodit do práce, takhle nápadně.

Jesenský i Ilse vidí, že se to rozvíjí směrem, který není příjemný.

ILSE:

Pane Procházko, já samozřejmě chápu, že to máte složité -

JESENSKÝ:

Eliško!

Okřikne ji a obrátí se na Procházku.

JESENSKÝ:

Pomohl jste prej více lidem.

PROCHÁZKA:

Já?! Já jsem nepomoh' vůbec nikomu! Rozumíte?! Já se s tím Augstenem vůbec neznal! A kdo to říká, tak na to nemá vůbec žádný důkazy. Ty Němce já jsem potřeboval, ale k čemu mi jako bude vaše dcera? Vždyť tady ani nepracuje!

ILSE:

Tatínku, půjdeme...

JESENSKÝ:

Ne! - Pane Procházka, já vás prosím, to jsem se asi nevyjádřil přesně...

PROCHÁZKA:

Já se nechci dostat do maléru. Podívejte, já to taky neměl lehký...

JESENSKÝ:

Jo. Ale váš syn a moje dcera se přece kamarádí. A vy víte dobře, co to znamená.

Procházka se na ně podívá už dost uštvane. Vidí i syna venku v hale.

PROCHÁZKA:

No, ale právě proto. Podívejte, já vás lituju. A Jiříka chápu, že vám chce pomoci, von je hodnej kluk, ale... Ale to musíte taky uznat, že tohle nejde, tohleto... Aby se tady ještě začlo říkat... že třeba jako pečem s Němcema...

Zarazí se. Jesenský se taky odmlčí a Ilse jen přivře oči. Čekala to.

132. OBRAZ – přádelna, duben, den

Jirka sleduje rozhovor přes sklo, stojí v hale, kde burácejí stroje a vše přehlušují. Dívá se na rozhovor s úsměvem, s nadějí. Ale Procházka udělá gesto, které si nelze splést – naprosté odmítnutí. Jirkovi úsměv pohasne, vystřídá ho zmatek, nepochopení...

Ale to už se otvírají dveře, odchází Jesenský, ani se neohlédne, a za ním Ilse. Oba projdou kolem Jirky, Jesenský drží dceru za loket a vleče ji pryč. Jirka vykřikne, přes rachot strojů.

JIRKA:

Eliško!

A otočí se na Procházku. Doběhne k němu a rozzuřeně na něj zakřičí, že ho nenávidí! Lze to poznat z jeho výrazu, z pohybu jeho rtů, protože zvuk zanikne v lomozu strojů. Procházka tomu ale dobře porozuměl. Jirka se rozběhne za Ilse.

133. OBRAZ – schodiště továrny, duben, den

Hučí siréna ohlašující konec směny. Jesenský s Ilse rychle scházejí po schodišti pro zaměstnance. Nad nimi v zákrutu schodů se objeví Jirka.

JIRKA:

Eliško!

Ilse se zastaví, naznačí otci, že to musí vyřídit.

JIRKA:

Eliško, počkej! On to pro vás udělá!

Seběhne rychle k ní. Schody bere po dvou.

JIRKA:

Je to zrádce!

Ilse ostře.

ILSE:

Není! Prostě nemůže! Já jsem ti říkala, že to není dobrý nápad. Ale tys mě neposlouchal!

Otočí se, že půjde. Chce ho mít co nejrychleji z krku. Jirka hlesne.

JIRKA:

Ale -

Ilse se zastaví, zmírní tón. Nechce mu ublížit.

ILSE:

Já vím... Ale už k nám nechod', prosím tě. Teď to není dobrý.

Zmizí za otcem na dvoře továrny. Jirka si sedne na schod. Po schodech dolů začnou scházet dělníci, musejí ho obcházet. On má v očích slzy.

134. OBRAZ – dvůr Jesenských, duben, večer

Ilse sedí na bedně, kam se zamyká nářadí. Hladí si jizvu na lýtku, zase ji cítí. Doris sedí vedle ní. Už se stmívá.

DORIS:

Mám pocit, že to... že je do tebe zabouchnutej.

ILSE:

To teď tak akorát potřebuju...

Doris poví malinko závistivě.

DORIS:

Náhodou... To máš náhodou dobrý, že tě každěj miluje.

Ilse se usměje.

ILSE:

Tebe taky budou, uvidíš.

DORIS:

No, to určitě.

Odmlčí se. Plaňkami plotu vidí na sousední dvůr, kde nějaká Češka vyšla krmit slepice. Koukla na ně a jde si po svých. Doris ztiší hlas.

DORIS:

Prej se tam musíš úplně svlíknout.

ILSE:

Kde?

DORIS:

Tam... Na nádraží. Že tě prohlídnou. Všude... A chlapi se choděj dívat, já jsem je viděla.

Ilse se odmlčí. Taky jí otrásla ta představa.

ILSE:

Na to nemysli. To se nestane.

DORIS:

Ale jo. Stane.

ILSE:

Ne. Ukaž...

Obejme ji. Doris koukne za sebe na slepice, které se tu honí za zbytky z kuchyně. Je to ošklivý, zasviněný dvůr. A přece...

DORIS:

Já bych tu strašně chtěla zůstat...

Na to není, co říct.

135. OBRAZ – školní hřiště, duben, ráno

Je prosluněný jarní den, Kluci hrají fotbal, Jirka sedí na lavici a čte si. Anderle míří od hřiště k zadnímu vchodu školy, kde na něj čeká Procházka.

136. OBRAZ – školní třída, duben, ráno

Anderle vzal Procházku do prázdné školní třídy. Oknem je vidět na dvůr, odkud se ozývá povzbuzování – kluci pořád hrají, výkřiky nadšení, když Fery vstřelil branku a jeho tým se na něj sesypal s gratulací.

PROCHÁZKA:

Takovej vážně nebýval. A opravdu si myslím, že to není jenom jeho vina...

ANDERLE:

Já vám rozumím, pane Procházka. – Pokusím se to zařídit.

Odvratí se od okna, pod nímž ještě pořád kluci poplávají Feryho, který si šel dát cigaretu, a pohlédne na Procházku.

137. OBRAZ – před galanterií Jesenských, duben, ráno

Jesenský přinesl kbelík mýdlové vody a dva rejžáky. Rolata obchodu je stažená a na ní bílou barvou namalovaný hákový kříž. Nestáčil pořádně zaschnout, a tak z něj k zemi míří uschlé čůrky po kapkách. Ilse vezme rejžák, zaváhá...

ILSE:

Tatínku, neměli bychom – ?

JESENSKÝ:

Ne!

Nepřipustí debatu, která ani nezačala. Ilse se tedy pustí do umývání malůvky, když se zarazí. Blíží se sem čtveřice ozbrojených vojáků vedených četařem. Jesenský se také ohlédne.

JESENSKÝ:

Běž... Běž dovnitř. Běž!

Má strach víc o ni než o sebe. Ilse klopýtne, jak kulhá, ale vběhne do průjezdu, když bere za kliku domovních dveří, vidí, že vojáci Jesenského odvádějí, drží ho za podpaží a spíš ho vlečou, než vedou mezi sebou. Ilse vzápětí vyjede z průjezdu na kole, chce je dohnat. Ale jeden voják se proti ní prostě otočí, tvrdě jí na kole zastaví a kolo jí sebere, asi s poukazem, je jí nepatří. Nasedne na něj a odjíždí za svými druhy, pušku si pohodlně přehodil na záda.

138. OBRAZ – pokoj Ilse a Doris, duben, den

Doris si rychle balí. Ilse sedí na posteli, bezradná, vedle ní otevřený a skoro prázdný kufr. Vchází Jesenská.

DORIS:

Řekli ti něco?

Jesenská zavrtí hlavou.

JESENSKÁ:

Ani mě k němu nepustili.

Podá Ilse rychle napsaný dopis, jsou v něm i peníze. Je uspěchaná, nervózní.

JESENSKÁ:

Tohle dáš tetě. Že ji moc prosím. A že pomůžete s hospodářstvím. Řekni jí, že je to jen pro jistotu, než se to s tátou vysvětlí. A že jsme podali odvolání.

Přehrabuje se v šatníku děvčat a spěšně vybírá nejlepší kusy oblečení. Všimne si, že Ilsin kufr je skoro prázdný.

JESENSKÁ:

Eliško! Začni už balit! Pojedete obě dvě!

Ilse je bezradná.

ILSE:

Já nemůžu, maminko... Já tu chci zůstat s tebou. Prosím...

Vypadá opravdu nešťastně. Doris se zarazí, koukne vyplašeně na mámu.

JESENSKÁ:

Doris tam samotnou poslat nemůžu a tady je to nebezpečný, copak to nechápeš?! Teď se prostě na toho tvýho Hanse ohlížet nemůžeme!

Ilse se na matku překvapeně podívá. Jesenská našťvaně. Teď je namístě přísnost.

JESENSKÁ:

Samozřejmě, že to vím! A on to přece musí pochopit! Děti jedny nezodpovědný!

Nepřipouští kompromisy a jednoduše své dceři začne balit sama.

139. OBRAZ – nádraží, duben, den

Několik lidí už tu čeká na nejbližší spoj, když přicházejí Ilse a Doris, každá s kufrem. Jsou nervózní, protože vnímají pohledy lidí. Nad perónem se stkví nová tabule s nápisem HEJNICE, ale tu starou, pod kterou prosvítal nápis HAINDORF, nechali prostě jen opřenou o zed'. Dívky zamíří rychle do čekárny.

140. OBRAZ – nádražní čekárna, duben, den

Jsou tu jen dva či tři lidé, které jarní chlad vyhnal pod střechu. V koutě jsou odložené tyče se srolovanými vlajkami – asi československou a rudou sovětskou. Ilse přistoupila k přepážce.

ILSE:

Dva lístky do Liberce, prosím.

Žižka za skleněnou přepážkou ospale zamžiká. Takhle zblízka nepůsobí zle, i když unavená malá očka patří člověku, který dovede doma uhodit. Ani nevstane a jen si přisune židli blíž.

ŽIŽKA:

Pro vás, slečno?

Ilse kývne. Žižka zaváhá. Ilse zneklidní, vymění si pohled s ještě vyděšenější Doris, aby ji uklidnila. Žižka váhá, až příliš dlouho, těžko říct, jestli se mu mysl na chvíli zastavila, anebo jestli naopak horečnatě přemýšlí. Vstane a přejde ke dveřím, které jeho prostor oddělují od čekárny. Otevře je a vybídne Ilse.

ŽIŽKA:

Mohla byste na chvilku dovnitř?

Ilse zaváhá. Povzbudivě koukne na Doris a následuje železničáře do jeho kanceláře.

141. OBRAZ – nádražní čekárna, duben, den

Žižka za ní zavře dveře. Pak ještě stáhne roletu přes přepážku a tím je od čekárny úplně oddělí. Jsou tu sami. Ilse to sleduje s obavou, všimne si láhve od rumu pod stolem, kterou Žižka zakročí svým robustním tělem. Žižka si otře zpoceně čelo.

ŽIŽKA:

Já vás pustit nemůžu, slečno Jesenská. Jste to vy, že jo?

ILSE:

Nechci nic jinýho, než dva lístky.

ŽIŽKA:

Jo. Do Liberce. To znamená, že do vnitrozemí.

ILSE:

Prostě bych si od vás jen koupila ty lístky.

ŽIŽKA:

Dyť vy jste hezká holka, že jo...

Uklouzne mu. Ilse strne. Žižka se potí. Je čím dál bezradnější. Hlavu plnou představ a strachu.

ŽIŽKA:

Já bych rád, vážně. Když ale mám svý příkazy. Němci můžou cestovat jenom na povolení, a bez urážky, já nevím, jak to teď kon s váma je.

ILSE:

Ale vždyť vy se přece nemusíte na nic ptát. My nemáme bílou pásku.

U Žižky převládá strach.

ŽIŽKA:

No, zatím... Helejte, co kdybyste nejdřív zašla na Místní správní komisi a domluvila si to tam s panem Sejkorou? Třeba vás pustí. A já vám pak ten lístek rád prodám.

Ilse mlčí. Sáhne do kapsy a vyndá peníze. Položí bankovky na stůl.

ILSE:

Prosím vás, pane Žižko.

ŽIŽKA:

To je přece mnohem víc, než je potřeba -- To jako že...? - Tak to ne. Já nechci problémy. Tohle je... Já vo tuhle štaci vážně stojím, já už nechci mít žádný potíže.

Tím se ta láhev vysvětlí. Ilse se ale ani nehne, cítí, že ztrácí šance.

ILSE:

Já se vám moc omlouvám, pane Žižko, tak jsem to nemyslela! Tak pusťte aspoň moji sestru. Můžete říct, že jste ji ani nepoznal.

Žižka zaváhá. Snad to na něj zapůsobilo. Ale pak se při své nezdravé tělnatosti pohne docela svižně ke dveřím. Ilse přiskočí, jak jí to noha dovolí. Ale on je rychlejší a silnější a zamkne ji tam. Ilse zabuší do dveří, pak přiskočí k okýnku a zvedá roletu.

ILSE:

Počkejte, to nemůžete!

Buší do skla. Žižka odpoví z čekárny.

ŽIŽKA:

Já jsem to s ní myslel po dobrým! Ale chtěla utýct.

Obrátí se na zaražené diváky. V tu chvíli přiskočí Doris a začne ho pěstmi bít do zad. Žižka ji instinktivně setřese a odhodí do kouta, kde na ni popadají ty tyče s vlajkami.

142. OBRAZ – lázně, kancelář, duben, den

Ilse a Doris sedí v prostorné, strohé kanceláři lázeňského domu. Stůl je tu ten evidenční z odsunu. Dveře na chodbu jsou otevřené a hlídá tam mladý voják, aby neutekly. O kus dál sedí Žižka. Pozoruje děvčata s těžko skrývanými rozpaky. Nakonec nevydrží a zeptá se tiše.

ŽIŽKA:

Máte ještě ty peníze?

Ilse se na něj podívá. On řekne skoro vyčítavým tónem.

ŽIŽKA:

No tak, snad nechcete, abych musel říct, že jste mě chtěly podplatit.

Ilse mu peníze dá. On je schová, jako by jim ještě prokazoval službu. Těsně předtím, než vejde Čechman. Nese nějaké papíry a Žižkovi pokyne, aniž by se na něj pořádně podíval.

ČECHMAN:

Vy můžete jít.

Žižka rád vypadne. Čechman zasedne za svůj jednoduchý, ale prostorný stůl, a založí papír do psacího stroje. Nasadí si kulaté účetnické brýle. Chvilí svižně vyťukává písmena, píše zprávu. Ilse a Doris čekají. Konečně Čechman vzhledne. Mluví s Ilse, která je starší.

ČECHMAN:

Povolenku vám vystavit nemůžu, to je snad jasné. Řekněme ale, že jste to nevěděly. Budiž. Příští pokus o opuštění města bych už ale musel stíhat. Rozumíte mi?

Ilse kývne.

ILSE:

Kde je můj otec? Proč jste ho odvedli?

ČECHMAN:

Je zadržen v úřední věci.

ILSE:

V jaký věci?

ČECHMAN:

Do toho vám nic není, slečno Jesenská.

Ilse vidí, že jeho hradbu neprorazí.

ILSE:

Vůbec nás neznáte. Tak co jsme vám udělali?

Čechman zvedne hlavu, odloží brýle. Rozhalenka jeho košile bezděky odhalí jizvu, kterou má na krku a která se mu táhne až k uchu. Nic říkat nemusí, aby Ilse pochopila, že Čechman nemá důvod k soucitu. A i když to není její vina, v tu chvíli mu dokonale rozumí.

143. OBRAZ – v lese, duben, den

Čechman spolu se dvěma vojíny prochází lesem na nepřístupné místo. Míří cílevědomě vpřed, až se mezi stromy objeví vojáci, kteří hlídají mýtinu. Na lesní mýtině totiž provádějí exhumace. Vedle odkrytého hrobu jsou vyskládané mrtvoly, které ležely v zemi skoro rok. Jsou to vesměs zabití muži, jen minimum žen. Hnilobný pach štípe do nosu i do očí, všichni tu nosí roušky. Dosoudil v bílém plášti obchází mezi ostatky zastřelených, oběšených a ubitých lidí a dělá bližší ohledání. Čechman dostane do ruky roušku.

ČECHMAN:

Kde je?

VOJÍN:

Nechali jsme ho kopat...

Čechman uvidí Jesenského. Ten vykopává další hrob. Oblečený jako ráno v saku s vestičkou, fyzicky i psychicky vyřízený, špinavý. Ale dře se s lopatou, asi se bojí, aby nedostal ránu.

ČECHMAN:

Neřekl jsem, že má kopat. Řekl jsem, že tady má na mě počkat. Tak mi ho přiveďte.

Vojáci si nedovolí odporovat. Jdou pro Jesenského, berou mu lopatu a on se bojí, chce kopat dál. Dosud netuší, proč tu je. Nevydrží a začne zvracet. Dosoudil to vidí. Nesouhlasí.

DOSOUDIL:

Je tohle nutný, pane poručíku?

Čechman mu neodpoví. Nasadí si roušku. Oči má klidné, viděl už leccos a tohle ho nerozhází. Dosoudil zavrtí hlavou a jde si po své práci. Vojáci přivedou Jesenského k Čechmanovi. Jesenský je celý rozechvělý, vystrašený.

JESENSKÝ:

Já... Já s tímhle nemám nic společného...

Těžce polkne. Pod rouškou se Čechman zřejmě usmál, ale oči zůstaly chladné. Vybídne ho.

ČECHMAN:

Pojďte.

Přivede ho blíž k řadě mrtvol. U hlavy každého mrtvého leží vanička s jeho věcmi – stejně zvětšelymi a špinavými jako těla. Dosoudil mu podá roušku a Jesenský ji s vděkem přijme.

ČECHMAN:

Nejdřív jsme mysleli, že jsou to oběti z pochodu smrti, ale... tudy žádný heftlinkové nešli. Takže zbývá ta druhá možnost.

Dlouhým klackem prohrábne osobní věci zemřelého ve vaničce.

ČECHMAN:

Většinou to zřejmě byli místní Němci. Takže je budete znát. Možná jste je i viděl umírat.

Jesenský vzhledne, neví, co na to říct.

ČECHMAN:

Zatím jich máme osmnáct. Něco leží ještě v lese a prý i na hřbitově dole... Vy nám pomůžete.

JESENSKÝ:

Nevím, jak bych mohl... Já, promiňte...

Je v šoku. Čechman to vidí, ale nemíni se tím zdržovat.

ČECHMAN:

Projdete jejich papíry a osobní věci, když to bude nutné, podíváte se jim do tváře. Chci znát jména a chci vědět, kdo byl nacista.

Nechá ho tam stát – uprostřed toho hnusu.

144. OBRAZ – pokoj Ilse a Doris, duben, den

Ilse a Doris sedí na posteli a poslouchají prudkou hádku rodičů vedle. Je to, jako by s každou našťvanou replikou snesly jeden úder. Jde o Ilse a Hanse-Jochena. Otevřou se dveře a v nich rozzlobený Jesenský, v obleku špinavém od zaschlého bláta, za ním vyděšená Jesenská. Výčitky míří na Ilse.

JESENSKÝ:

Nehneš se odsud na krok! Nebudeš se s ním stýkat a ty -

Obrátí se na Doris.

JESENSKÝ:

- jim nebudeš pomáhat! Dali mi tu zatracenou práci, protože mi věří!
Nedovolím, abys ty všechno zkazila! To ani nezkoušej!

Zavře dveře a nechá holky o samotě. Ilse se při tom ani nehnula.

145. OBRAZ – před chalupou Wildnerových, duben, den

Zase ten cizí, vzdálený pohled z dalekohledu, který sleduje Wildnerovic chalupu. Venku staří Wildnerovi.

146. OBRAZ – seník u Wildnerů, duben, den

Visí tu kůže z králíků, aby vyschly. Ilse a Hans-Jochen tu stojí, ani si nevylezli nahoru na seno. Ilse už mu všechno řekla.

HANS-JOCHEN:

Ví, že chceš odejít?

Ilse kývne.

ILSE:

Asi to vytušil. Zakázal mi se s tebou vídat.

HANS-JOCHEN:

Takže jsi přišla, abys naštvála tatínka?

ILSE:

Pustil mě, protože... Chce, abysme se rozešli. Abych ti to řekla.

Ticho. Ilse je bledá, uštvaná. V Hansovi to věř, ale ví, že na ni se zlobit nemůže. Překotně.

HANS-JOCHEN:

Řekni mu, že vás vezmu s sebou. Tady jste skončili, ale v Německu vás nikdo nezná. Nikdo vám nebude nic vyčítat. Vezmete si s sebou úspory, zařídím, abyste mohli peníze vyměnit za nějaký zlato –

ILSE:

Hansi! Já jsem s ním o tom mluvila.

HANS-JOCHEN:

A?

ILSE:

Nepřijme to. Už vůbec ne od tebe... Doufá, že nám vyřídí to odvolání.

Hansovi na chvílku v hrdle odumře hlas.

HANS-JOCHEN:

A co chceš teda dělat?

Ilse se na něj jen ztrápeně podívá.

HANS-JOCHEN:

No, tak to řekni. Přece to za tebe nebudu říkat já.

ILSE:

Já s tebou nemůžu odejít.

Bolí ji to víc než jeho. On má hlavně vztek.

HANS-JOCHEN:

Jasně. Ty jsi vždycky byla hodná holka.

Ilse dutě.

ILSE:

Nemohla bych, i kdyby o tom nevěděl. Ne v tuhle chvíli. Jsou to moji rodiče a sestra. Jak by se potom mohli hájit?

HANS-JOCHEN:

Ale byla bys se mnou! A pak, až stejně skončíte v Německu, já bych se o vás postaral.

ILSE:

Nebuď takovej, Hansili.

HANS-JOCHEN:

Jakej? Naštvaněj? To teda sakra jsem! Já nemůžu čekat!

ILSE:

Ale vždyť to není navždycky! Až se to tady uklidní, přijedu za tebou! Je to jen odklad, než moje rodina bude v bezpečí.

HANS-JOCHEN:

A kdy budeš dost Češka, abys mohla odjet za Němcem, hm?

Podívá se na něj, snaží se být pevná, ale oči ji zrazují.

ILSE:

Za dva roky mi bude dvacet. Pak už si můžu dělat, co chci. Dýl to trvat nemůže.

HANS-JOCHEN:

Ilse... Já tě miluju. Ale promiň, dva roky už jsem bez tebe byl. A je to strašně, strašně dlouhá doba.

Vypadá to, že odejde. Ale místo toho se bezradně posadí vedle ní. Zrovna proti těm kůžím pověšeným u vchodu.

147. OBRAZ – před chalupou Wildnerových, duben, den

Ilse odchází od Wildnerů, rychle pospíchá pryč. Sleduje ji ten vzdálený a nepříjemný pohled z dalekohledu. Ilse se tím směrem podívá. Snad se u posedu zalesklo slunce ve skle a to přitáhlo její pozornost. Zaváhá, ale vykročí. Pohled se stočí na Hanse-Jochena, který vyšel na zápraží.

148. OBRAZ – posed u lesa, duben, den

Míra skloní dalekohled. Usměje se sebevědomě a spokojeně na Honzíka nahoře na posedu. Je s nimi i Jirka a skutečnost, že u Wildnerů spatřil Ilse, ho značně zneklidnila.

149. OBRAZ – v lese, duben, den

Jirka následuje Míru a Honzíka na známá místa. Míjejí pískovcové balvany, stromy, kolem kterých šli tolikrát v zimě. Ale teď je to tu jiné, místo sněhu všude rozkvetlé sasanky, buky už mají pupeny a ptáci zpívají, slunce probleskuje mezi ještě holými větvemi. Je slyšet monotónní údery, jako by do stromu tloukl datel. Je dokonalé, nádherné jaro. Šlapou do rozměklé trávy. Míjejí vojenský bunkr ve stráni a několik desítek metrů odsud, jen trochu níž, je už na dohled vidět ten jejich. Jirka je šťastný, že je po tolika týdnech zase tady. Vidí Feryho. Fery je věcně rukou zadrží – dál už ne.

150. OBRAZ – v lese, duben, den

Kluci leží příkrčení za terénní nerovností. Jsou tak blízko, že ani nepotřebují dalekohled. Zato na obličejích mají kukly, kromě Jirky. Jejich bunkr není opuštěný. Jsou tam dva mladí Němci, vsazují do bunkru provizorní dveře. Jeden je nepochybně ten divný, skoro dospělý blondák.

151. OBRAZ – v lese, duben, den

Kluci se stáhli mezi skály.

JIRKA:

Voni tam teď choděj? I ten jejich šéf?

FERY:

Jo. Co dole?

MÍRA:

Jako minule. Nic novýho. Slejzaj se tam u nich ve stodole. Asi tam šukaj, ty vole.

Fery kývne. Je s raportem spokojen. Míra ale moc ne.

MÍRA:

Kdy to spustíme, Fery? Mohli jsme už dneska, byli tam sami.

Fery odpoví protiotázkou.

FERY:

Máš to?

Míra kývne, ale dlobne do Honzíka. Ten vytáhne složené papíry. Několik stran, na nich ve sloupci na stroji psaná německá jména.

HONZÍK:

Transport bude za tejdén, hned po Velikonocích. Fotr to ví, chtěj od něj pomoct s organizací, takže mu dali i ty jména.

Fery pročítá jména. Jirka se osmělí.

JIRKA:

Můžu taky?

Fery už našel, co hledal, a tak mu papíry dá. Jirka listuje dál, nehledá pod S, ale pod G a J.

FERY:

Sikesch tam zatím není. Takže máme čas.

MÍRA:

Ty vole, a na co? Byl tady dneska, tak jsme to mohli skoncovat.

HONZÍK:

No... Tak nemůžeš pořád stoprocentně říct, že je to werwolf, že jo.

MÍRA:

Kurva, to mě vážně nedrtí.

Jirka mezitím objevil jméno, které ho zajímá. Jelikož kamarádi jsou zabraní do debaty, papíry složí a schová do kapsy. Nikdo je nebude postrádat.

FERY:

Musíme všechno pořádně naplánovat. Nechceš asi, by nám u toho taky zacláněli vojáci.

JIRKA:

A u čeho?

MÍRA:

Až si to s nima vyřídíme, bobku.

JIRKA:

A jak?

Je z toho trochu zmatený. Naplno to před ním totiž zatím nikdo nevyslovil. Byl dlouho mimo.

FERY:

Jak bude potřeba.

Odchází. Míra se tváří spokojeně, ještě dloubne do Jirky.

MÍRA:

Čum, vole.

Vytáhne z kapsy jeden náboj a svůj luger bez zásobníku. Vší silou zatáhne za hlaveň a drží ji navzdory síle pružiny, až se objeví otvor, kterým vypadávají po střelbě prázdné nábojnice. Honzík mu do otvoru zasune náboj a Míra zacvakne zbraň. Má nabit: může střílet a jednou i bude, to je jasné. Je sám se sebou spokojený.

MÍRA:

Dobrý, ne?

Jirka kývne: jo, výborné. Ale vypadá hodně zaskočeně, protože pochopil, co se chystá.

152. OBRAZ – dvůr Jesenských, duben, večer

Už se stmívá. Ilse a Doris sundávají pověšené bílé cejchy, protože nebe se zatáhlo. Co nevidět bude pršet. Ilse sundá prostěradlo a u průjezdu spatří Jirku. Neusměje se, sklízí další prádlo do koše.

ILSE:

Neměl bys sem chodit.

Jirka je vážný. Neví, jak začít, a tak prostě mlčky položí na bednu papíry se seznamem jmen do transportu. Ilse váhavě papíry vezme.

ILSE:

Co je to?

Ale než se stihne zorientovat, Jirka vychrlí.

JIRKA:

Vy tam napsaný nejste. Ale von jo.

Ilse nalistuje správnou stránku: GAHR, HANS-JOCHEN a celá jeho rodina jsou určeni do transportu. Odloží papír, řekne dutě.

ILSE:

Díky...

Jirka má na srdci ale něco podstatnějšího.

JIRKA:

Neměla by ses s ním už radši vídat.

Ilse unaveně. Řekne po pravdě. Byť je to pravda velmi čerstvá.

ILSE:

Já už se s ním nevidám, Jirko.

JIRKA:

To lžeš. Viděl jsem tě. Pořád za ním chodíš k Wildnerům a to je nebezpečný, Eliško.

Ilse se na něj podívá. To, co si domyslí, v ní vzrůstá hněv. Koukne na sestru, pak na něj.

ILSE:

Tak to tys mě šmíroval?! Zdálo se mi, že nás někdo sleduje!

JIRKA:

Ale tak to nebylo! Prosím tě, poslouchej mě -

ILSE:

To snad není možný?! Jak dlouho to děláš?! Víš, jak je to nechutný? Myslela jsem, že máme dohodu! Že mě v tomhle necháš na pokoji!

JIRKA:

Já tě chci jenom varovat -

ILSE:

Jo? A před čím?

Jirka ale zmlkne. Protože kluky zradit nemůže.

ILSE:

Ježíši, vždyť seš ještě dítě, malej kluk!

JIRKA:

Ale já tě mám rád!

ILSE:

Ale já tebe ne! Nikdy jsem neměla. Jenom mi tě bylo líto, jak's byl nemocnej!

Uvědomí si, co řekla. A rázem ji to mrzí. Jirka se málem rozpláče, ale udrží se.

ILSE:

Promiň... – Tohle si vem, já to tady nechci.

Přisune mu seznam se jmény. Jirka se ale chvěje zlostí, uraženými city, hlavně ponížením. Dívá se na ni nenávistně. Odejde průjezdem. Papír tam nechá. Prásknou vrata. Ilse je to líto. Protože ví, že byla asi nespravedlivá. Doris vezme papír, přelétne ho rychle pohledem.

DORIS:

Vážně tam nejsme? To je dobrá zpráva, ne?

Ilse se na ni uštvaně podívá.

ILSE:

Co když nás udá?

Doris se usměje. Řekne trochu ironicky.

DORIS:

To neudělá. On tě miluje.

Usměje se dobíravě. Ilse si tím ale tak jistá není. Radši dál skládá prádlo, aby nezmoklo.

153. OBRAZ – mostek přes Směnou, duben, večer

Už prší. Jirka stojí pod chrámem na dřevěném mostku, kde kdysi stál s Ilse. Teď je tu sám. Lokty opřené o zábradlí, dívá se dolů do vody, jako by mu ani nevadil déšť. Aspoň skryje slzy. Vypadá klidnější, vyrovnanější, smířený... Vypadá tak. Ale hodí do vody kamínek, aby vyplašil ryby.

154. OBRAZ – školní třída, duben, den

Třída je prázdná, je už po vyučování. Za katedrou sedí Anderle s Kejzarovou, Feryho matkou. Fery stojí u tabule, jako by byl vyvolaný k přezkoušení. Ale o to nejde.

ANDERLE:

Je to speciální internát pro děti poškozené válkou. Chlapce, kteří se vrátili z koncentračních táborů, z německé převýchovy, pro válečné sirotky... Pro takové případy, jako jsi ty.

Podívá se na Kejzarovou, u které hledá potvrzení. Ona nepatrně kývne, plaše se usměje, souhlasí s ním. Anderle se obrací na chlapce.

ANDERLE:

Množí se na tebe stížnosti. Tvoje matka se mi svěřila, že se touláš... Máš zřejmě špatný vliv i na další chlapce -

Fery oknem za jejich zády vidí ven. Jak tam čekají Jirka, Míra a Honzík a jak ho vyhlížejí. Vydá přiškrcený zvuk.

FERY:

Ale já tam nechci.

ANDERLE:

Taky jsem vyrostl bez otce. Víím, jak je to těžké. Ale v internátu ti pomůžou. Všichni tam prošli stejnou zkušeností, ztratili otce, matky, sourozence... Bude ti útěchou, že tvůj osud není výjimečný.

Fery se prosebně podívá na Kejzarovou.

FERY:

Maminko, já tam nechci.

KEJZAROVÁ:

Půjdeš už po Velikonocích. Děláme to pro tvoje dobro, Ferdinande.

Řekne jemně, ale jasně. Asi se jí rozhodnutím ulevilo. Anderle doplní, aby chlapce povzbudil.

ANDERLE:

Budou tam dobří učitelé, uvidíš. Budeš mít rád.

Jenže Ferymu se hroutí svět – přesně tohle nechce, dostat se někam, kde nebude výjimečný. Byl by se rozbrečel, ale kvůli klukům venku nemůže.

155. OBRAZ – v lese, Velký pátek, duben, den

Krásné jaro, z té zeleně a kyprosti hlíny až bolí oči. Je to kraj lesa, bývalý příkop u cesty, uzavřený vojenskými hlídkami před zraky zvědavců. Vojáci nakládají dřevěné bedny s ostatky na vojenské nákladáky. Odvážejí je pryč, ale v zemi jsou ještě další, značky označují pravděpodobné hroby. Čechman tomu velí. Jesenský vstane od jedné z mrtvol, na ústech a nose roušku.

JESENSKÝ:

Kdyby to nějak nevadilo, pane poručíku, udělal bych si malou přestávku.

Čechman kývne.

ČECHMAN:

Do večera to tady chci uzavřít. V zemi jsou ještě tři, ale pak už tu bude čisto. Kolik jich bylo dohromady?

VOJÁK:

Dvaapadesát...

JESENSKÝ:

Takže... zítra už chodit nemusím?

Čechman pokrčí rameny – zřejmě. Chystá se naskočit na džíp. Jesenský se rozhodne, teď nebo nikdy. Strhne si roušku.

JESENSKÝ:

Pane poručíku... A kdy mi napíšete to potvrzení?

Čechman se na něj tázavě podívá.

JESENSKÝ:

Že jsem splnil svoji povinnost... Jsem ochotnej i svědčit.

ČECHMAN:

Svědčit proti komu?

Jesenský nechápe.

ČECHMAN:

To všechno byli Němci, sám jste to potvrdil. Tohle bylo čistě hygienické opatření.

Jesenský to spolkne celkem rychle. O spravedlnost mu nejde.

JESENSKÝ:

Ale to nic nemění na tom, že já jsem udělal svý! Moje rodina... Už to trvá týdny, pochopte, takhle můžu za chvíli zavřít krám. Nemám už...

Čechman si ho zkoumavě prohlédne. Pak promluví věčně.

ČECHMAN:

Pokud vím, komise už rozhodla, pane Jesensky. Odňali vám domovské právo v obci. Jestli nepůjdete do odsunu, konfiskaci a stěhování se stejně nevyhnete. – Myslel jsem, že to víte.

Nasedne do džípu a odjíždí. Jesenský stanul pravdě tváří v tvář. Teď už není žádná sebebelhávající naděje. Voják ho volá, aby se šel podívat na dalšího mrtvého.

156. OBRAZ – ulice, Velký pátek, duben, den

Jesenský se vrací do města a vstříc mu běží malí kluci s řehačkami – zvony odletěly do Říma a děti místo nich dělají kravál. Jesenský je míjí skoro plaše, v jeho rozpoložení mu ten zvuk nepříjemně tepe do uší. Vnímá nápisy na budovách - názvy německých živností přemalované většinou bílou barvou a přepsané jmény nových majitelů. Vidí Venclovského a Zrzka u malého nákladáčku, který má na postranicích nápis „AUTODOPRAVA VENCLOVSKÝ“. Jako by se nikdy nic nestalo. Dovolili pár větším klukům, Jirkovým spolužákům, vlézt do kabiny auta, další puberťáci se s nimi vybavují. Ozve se plesknutí, a Jesenského pocáká voda z kaluže, do které dopadl míč. Uhne. Vidí, jak k němu od Venclovského běží parta kluků, ustoupí před nimi, popoběhne, aby jim šel z cesty, aby ho nedostihli. A oni přitom běželi jen pro ten míč.

157. OBRAZ – byt Jesenských, obývací, Bílá sobota, duben, večer

Jesenští se chystají do kostela, oblékají si sváteční šaty. Doris a Ilse si navzájem pomáhají, snaží se, aby jim to slušelo, vždyť se tu takhle ukážou možná naposledy. I Jesenská to ví a ještě je obě kontroluje, aby byly dokonalé. Ilsinu jizvu na lýtku skryjí neprůsvitné punčochy. Doris odmítne stuhu do vlasů.

DORIS:

Ne. Bílou teda v žádném případě...

Jesenský se také obléká, vestičku, sako vlastní výroby i zlaté hodinky do kapsičky. A pak se zahledí na dcery, na Ilse, která se za matkou a Doris kvůli noze opozdila, a oči mu změknu.

JESENSKÝ:

Ilse.

Ilse se zarazí. Takhle už jí neřekl skoro rok.

ILSE:

Tatínku...?

Chtěl by jí říct, jak ho to všechno mrzí. Ale nedokáže to. Usměje se a řekne trochu banálně, aby skryl dojetí v hlase.

JESENSKÝ:

Moc ti to sluší.

Ilse tuší, že mělo být vysloveno něco jiného. Nejistě se usměje. Jesenský ví, že neudělal dost.

158. OBRAZ – před chrámem, Bílá sobota, duben, noc

Už se setmělo, Češi i Němci se scházejí na noční vigilií. Nesou si s sebou svíčky a svíce na oslavu nové naděje a spásy světa.

159. OBRAZ – v chrámu, Bílá sobota, duben, noc

Chrám Nanebevzetí Panny Marie je setmělý, ale plný lidmi. Jsou tu skoro všichni, rodiče školních dětí, dokonce i někteří gardisté, i když ne Venclovský ani Zrzek. Vlevo sedí v lavicích opáskovaní Němci a vpravo Češi, nikdo to nemísí, dělí je ulička. Je tu i celá rodina Jesenských. Jesenský se zdvořile prodírá mezi lidmi. Ilse se rozhlíží, vyhlíží Hanse-Jochena a jeho rodinu, ale zahlédne místo nich Jirku. Zavolá na něj.

ILSE:

Jirko!

Jirka ji slyšel, ohlédl se, ale když se ona k němu prodírá mezi lidmi, on si pospíší do lavice. Ilse osloví aspoň jeho matku.

ILSE:

Paní Procházková... Mohla byste mu aspoň říct, že mě to mrzí? On bude vědět. - Prosím.

Procházková neurčitě kývne a pospíší si za manželem a synem do lavice vpravo. Ilse ji pozoruje, jak si sedá. Jirka před Ilse sice utekl, ale hned se matky ptá.

JIRKA:

Co říkala?

PROCHÁZKOVÁ:

Abys prej k nim už nechodil. Je mi to líto, Jiříku.

Pohládí ho, vyndává na lavici modlitební knížky. Jirka se za Ilse smutně otočí, zklamala ho. Ona s Jesenskou a Doris hledají místo v lavicích. Doris si není jistá.

DORIS:

Myslíš, že sem...?

Nejistá, zda si sednout vpravo mezi Čechy. Ilse osloví Češku v lavici.

ILSE:

Dovolíte... Děkuju.

Překvapená Češka si poodsedne a Ilse si sedne a tím rozhodne. Jesenská a Doris si přisedají. Doris se ohlíží.

DORIS:

Kde je tatínek?

I Ilse se rozhlédne, ale Jesenského nikdy nevidí. Najde pohledem Gahrovy, vidí je v levé části pro Němce, Hans-Jochen s nimi není. Kostel se plní lidmi. Ministranti - jedním je Honzík - mizí v sakristii.

Vše hřmotně přeruší varhany. Lidé povstávají, začíná mše. Český kněz vychází ze sakristie a míří temným kostelem ke svěcení ohně. Kamenem křeše jiskru a zapaluje plamen... Začíná svěcení. Všichni v setmělém chrámu drží dosud nezapálené svíce.

160. OBRAZ – před činžákem Gahrových, Bílá sobota, duben, noc

Hans-Jochen Jesenskému otevřel domovní dveře, velmi tiše sem z kostela doléhají varhany. Město je ponořeno do noční tmy, většina rodin šla na mši. Hans-Jochen zůstal stát mezi dveřmi. Jesenský zaváhá. Ale nakonec si dodá odvahy a osloví Hanse-Jochena německy.

JESENSKÝ:

Grüß Gott...

HANS-JOCHEN:

Co tu chcete?

Jesenský zaváhá.

JESENSKÝ:

Nejsi v kostele?

HANS-JOCHEN:

Přestal jsem tam chodit.

Jesenský kývne. Snaží se být vstřícný.

JESENSKÝ:

Asi jsi toho hodně zažil.

HANS-JOCHEN:

Přišel jste se zeptat, co jsem dělal za války?

Nehne se ze dveří a nechává Jesenského stát venku. Jesenský se zastydí. Ví, že nezačal dobře.

JESENSKÝ:

Ne. - Ty jsi chtěl odvést Ilse, vid'.

HANS-JOCHEN:

A vy jste jí to zakázal. Asi jste věděl, co děláte.

JESENSKÝ:

Ne. To ne.

Hans překvapeně vzhledne. Pro Jesenského je to těžký okamžik. Tím spíš, že to říká jemu.

JESENSKÝ:

Myslel jsem, že nás tím zachráním. Že se dočkám toho jejich odpuštění. Ale možná si ho vážně nezasloužím.

HANS-JOCHEN:

Já vás nesoudím, pane Jesenský. Tak dobře vás zase neznám.

JESENSKÝ:

Ale moje dcery nikomu neublížily. – Ty ses mi nikdy moc nelíbil, Hansi. Až moc máš rád dobrodružství a s tím se člověk jen těžko vypracuje. Aspoň takovej je můj názor.

Hans-Jochen mlčí. Co by měl taky na to říct.

JESENSKÝ:

Pustím Ilse s tebou, jestli pořád ještě bude chtít. A Doris taky.

HANS-JOCHEN:

Říkal jste přece, že mi nevěříte.

JESENSKÝ:

Ilse ti věří. Myslí si, že s tebou bude šťastná. A jestli nebude, tak bude šťastná s někým jiným. - Ale ne tady. Věděla to dřív než já, takže se o ni už nemusím bát.

HANS-JOCHEN:

A vy? Co vy a vaše žena?

JESENSKÝ:

Já tu mám svůj obchod a ten mi patří.

Hans-Jochen se usměje. V tu chvíli Jesenský vzhledne. Protože na obloze se šíří jemné rudé světlo, slyší jak v městečku vyjí a štěkají psi. Něco se děje, jen nevědí co.

161. OBRAZ - před Sikeschovou chalupou, Bílá sobota, duben, noc

Jedna chalupa hoří.

Vojáci i civilisté ve svátečních šatech, jak přiběhli z kostela, bojují s ohněm a nemají šanci na úspěch. Ilse a Doris se snaží prodrat blíž, slyší hlasy z davu, jeden docela zřetelně... V očích mají hrůzu.

MUŽ Z DAVU:

Tady ještě bydleli Němci...

JINÝ MUŽ:

A zůstali uvnitř? Zůstali tam?

Lidé už tvoří řetěz k nedaleké řece.

Ze stodoly, která už taky chytla, vlečou kluka, který má na obličejí plynovou masku! Strhnou mu ji, je to ten nedospělý blondák - Walter Sikesch. A křičí z popálených plic!

WALTER SIKESCH:

Byl tam i můj brácha! Chtěl domů a vy jste ho zakopali jako zvíře! Chcípněte, chcípněte všichni!

Snaží se jim vyrvat, skučí, a několik mužů má co dělat, aby ho udrželi na zemi.

KDOSI Z DAVU:

Zabijte ho taky! Vodstřelte toho grázla!

Ozve se pištění, které přehluší i oheň. To se v králíkárně škvaří ještě živí králíci. Nemohou ven, narážejí těly na pletivo. Vojáci do králíkárně střílí, aby to utišili. Kolem se honí malí kluci s klacíky s rozžhavenými hroty, kterými ve tmě máchají a opisují žhnoucí kruhy. V davu to zabouří výkřiky – jiskry přeskočily na další chalupu, a zatímco se tady propadají krovy, vedle se oheň zabydlel v podkroví. Vítr žene jiskry do davu a Jesenský s Hansem-Jochenem odsud táhnou Ilse, Doris a svoji ženu...

Opodál stojí Fery, Míra, Jirka a Honzík, ten v ministrantském úboru. Vyděšeně sledují zápas s plameny. Jirka hlesne skoro naříkavě.

JIRKA:

Ale vždyť to je Sikesch...

FERY:

Kurva, já vím!

Má v očích slzy vzteku. Vše se hroučí i jim. Na zkroušených tvářích chlapců se odrážejí plameny.

162. OBRAZ – údolí, Velikonoční pondělí, duben, ráno

Údolím zase projíždí vlak s dobytčími vagóny a halí krajinu do kouře. Jede pro další odsun.

163. OBRAZ – Hejnice, Velikonoční pondělí, duben, ráno

Velmi tiché, klidné sváteční ráno. Skupinky vojáků postávají před některými chalupami. Klepou na dveře německých domácností. Otevírají jim vyděšení, zaskočení Němci. Ale obejde se to bez násilí. Vojáci odvádějí ke skupince pubertálních německých kluků další. Pokynou, aby zůstali, hlídají je skloněné automaty, nervózní, ale ne agresivní mladičtí vojáci. Odehrává se to v klidu, tichu. Překvapeně na to koukají české děti, které v hloučcích vyrazily na pomlázku...

164. OBRAZ – byt Jesenských, kuchyň, Velikonoční pondělí, duben, den

Uprostřed stolu je ošatka s vajíčky, mazanec. Jesenská zadělává těsto na knedlíky, polévku z masa už má skoro hotovou a pečínku v troubě. Ilse jí pomáhá. Je tu klid a tiché ženské soustředění, když do bytu vpadne Doris a za okamžik už je v místnosti. Zadržela se cestou a vyhrkne.

DORIS:

Prej... prej to bude zítra... Zatýkají všechny mladý kluky...!

Jesenská i Ilse ustrnou v práci. Plaše si vymění pohled, obě vědí, co to pro rodinu znamená. Ilse se vzpomíná na první. Řekne matce tiše, snaží se, aby se jí hlas nechvěl.

ILSE:

Musím mluvit s Hansem.

Jesenská kývne. Snaží se nedat na sobě znát rozrušení. Dokonce se usměje.

JESENSKÁ:

Jen běžte obě. Počkáme na vás s obědem.

Ilse si utře ruce, sundá zástěru, jde se sestrou. Jesenská osamí. Ví, že rozloučení bude velmi těžké.

165. OBRAZ – před galanterií, Velikonoční pondělí, duben, den

Ilse si přes domácí květované šaty přehodila svetřík, Doris ji doprovází. Vyjdou z průjezdu do živé ulice, kudy zrovna táhne banda malých kluků na pomlázku. Pobíhají a předbíhají se, zvoní ve vchodech u známých rodin a nesou si v košících nebo síťovkách výslužku. Honí po ulici holky, které radostně piští. Všude je živo a křik. Mír. Na plotech nově visí volební plakáty politických stran, protože volby budou v květnu.

166. OBRAZ – v lese, Velikonoční pondělí, duben, den

Ale tady je klid a jsou tu sami. Les nad Hejnicemi se rozpučel zelení a nenápadně kvetou duby mezi pískovcovými balvany. Vzduch svěže drží vláhu, a přitom se mezi stromy mírně a teple dere slunce. Hans-Jochen mluví bezstarostně, klidně, německy.

HANS-JOCHEN:

U mě nebyli a Gerhard se prostě vyspí v lese...

Ilse se skloní pro bílý okvětní lístek a ohlíží se, hledá, odkud vítr přinesl sněhovou přeháňku z rozkvetlého ovocného stromu. Hans-Jochen to gesto pochopí jinak. Zeptá se něžně, starostlivě.

HANS-JOCHEN:

Nebolí tě to?

Ilse si na jizvu na noze ani nevzpomněla.

ILSE:

Ne, ani to necítím.

Pokusí se s ním srovnat krok a dohnat Doris a Gerharda, kteří jsou trošku napřed. Gerhard se k Doris přitočí, usměje se svádivě.

GERHARD:

Takže ty jdeš taky s náma?

Doris je trochu klackovitá, ještě v tom zdaleka neumí chodit, a tak houkne.

DORIS:

Jo. Já jdu s Ilse.

GERHARD:

O tu se postará Hans. Ale kdo se bude starat o tebe?

DORIS:

Já se o sebe umím postarat sama, víš!

Gerhard ji nečekaně chytí za ruku. Usměje se a šedé oči mu rozpustile svítí. Spíš se baví, než že by flirt myslel vážně. Stejně nečekaně ji políbí na klouby prstů. V tu chvíli přiletí šiška a praští ho do ramene. Hodila ji Ilse a hrozí mu, ať se klidí od její sestry. Gerhard zvedá ruce, že on nic, on muzikant, Doris ho nechá pár kroků vzadu, ale směje se zadýchaně a rozpačitě, jí se to líbilo. A zažila to asi poprvé.

Někde, snad docela daleko, se ozvou tupé oddělené rány, snad datel ťuká do stromu.

Ilse a Hans-Jochen mají Doris a Gerharda před sebou, Ilse zvažněla.

ILSE:

Nebude to nebezpečný?

HANS-JOCHEN:

Nebude. Vyrazíme dneska v noci a za svítání už budeme v Polsku. Než se zjistí, že někdo chybí, budem dávno pryč. A vás hledat vůbec nebudou, aspoň ne hned.

ILSE:

A na hranici? Co ty vojáci?

HANS-JOCHEN:

Zatím jsme vždycky prošli. Museli by znát naši cestu. Musel by nás někdo sledovat. Ilse, vážně se nemáš čeho bát.

I ona se chce uklidnit, ale v mysli jí hlodají pochybnosti. Přesvědčí aspoň jeho.

ILSE:

Já vím, Hansi.

Hans-Jochen se odmlčí. Upozorní ji.

HANS-JOCHEN:

Pozor... Na tyhle se nešlape.

Obejdou opatrně bílé sasanky. Les jako by jim nabízel všechnu svoji krásu. Takhle ho dnes vidí naposledy, možná se do rodného kraje nikdy nevrátí. Ilse zavolá na sestru vpředu.

ILSE:

Doris! Héj! Tak počkejte na nás!

Doris jí zamává v ústrety a na chvílku se zastaví. Gerhard se přitočí až příliš blízko k ní, až se po něm ona ožene. Ilse se usměje. Hans-Jochen poslouchá její bezstarostná slova, pozoruje její gesta, jak si čile odhrnuje neposedné vlasy z čela.

ILSE:

Vsaď se, že už teď je do něj zamilovaná.

On ji chytí za ruku. Osloví ji s naléhavostí.

HANS-JOCHEN:

Mrzí mě, co jsem ti říkal. Chci abys věděla...

Sleduje ho s rozšířenýma očima, zvažní, protože tuší, že tohle je vyznání.

HANS-JOCHEN:

Já se o tebe postarám. Ty se mnou budeš šťastná.

Odpoví mu, jak to cítí.

ILSE:

Ale to já přece vím, Hansili.

Schyluje se k polibku. Gerhard zamířil k nim a právě je dohnal dřív, než stihla Ilse dát Hansovi pusu.

GERHARD:

Tak v kolik vyrazíme?

HANS-JOCHEN:

V devět? Stačíte se doma rozloučit?

Ilse plaše kývne. Z chvíle rozloučení má strach. Ta bude těžká. Jdou známými místy, mezi pískovcovými balvany v bukovém lese, ve stráni... Před nimi Gerhard doprovází Doris. A Ilse vidí tu krásu, intenzivně ji vnímá.

ILSE:

Vážně se ti nebude stýskat?

Hans-Jochen ji jemně zastaví a otočí ji k sobě.

HANS-JOCHEN:

Rozhlídni se.

Ona se rozhlédne – na stromy, na opuštěný vojenský bunkr, na další tušený někde dole ve stráni... Na nebe mezi korunami stromů. On jí zavře oči svojí dlaní. Políbí ji na čelo.

HANS-JOCHEN:

Tak... To všechno zůstane tady...

Ona se usměje, jemný, důvěřivý úsměv, protože opravdu cítí, jak jí myslí víří vzpomínky. Otevře oči a les se nezměnil. Kousek dál ve stráni zahlédne stojící Doris. Nehybně stojící Doris. Jako by zírala dolů na ten bunkr nebo možná na něco ještě blíž. Ilse na ni zavolá.

ILSE:

Doris! – Doris, musíme se vrátit!

A všimne si, i Hans-Jochen uvidí, že k nim běží Gerhard s vyděšeným výrazem ve tváři a Doris se v tu chvíli otočí, úplně bílá v obličejí, ale než stihne něco říct, ozve se první výstřel.

A mine.

A pak je konečně uvidí, čtveřici kluků dole ve stráni, přišli od bunkru a možná je už chvíli sledovali a možná taky ne.

A teď k nim běží a v rukou drží něco černého.

A jsou to asi pistole.

A ozve se další výstřel.

A ten trefí Gerharda přímo do hlavy, je to jen povrchové škrábnutí, ale zpod kůže exploduje krev.

A Hans-Jochen chytí Ilse za ruku a táhne ji pryč, ale Doris tam stojí a ani se nehne a ti kluci volají.

MÍRA:

Stát! Ani hnout!

A ona se hne, jenže k Doris, a tehdy ji zasáhne kulka do krku.

A Ilse padne.

HANS-JOCHEN:

Ilse!!!

A kolem létají kulky a další z nich trefí Hanse-Jochena do plic zrovna ve chvíli, kdy ho Gerhard zachytí a táhne ho pryč, a než stihne Hans-Jochen cokoli udělat, je pozdě, je daleko a za ním se ozývá klučí křik!

FERY:

Chyťte je, vy volové! Dělej, Jirko!

A Jirka je vážně mezi nimi a vnímá ten zmatek a slyší kulky a má v ruce pistoli a snad ještě sám nevystřelil, vždyť tam na zemi v krvi leží Ilse.

FERY:

Tak sakra dělejte něco!

A sám trefí ze dvou metrů do hrudi Doris, která tam stála jako sloup, strachy neschopná pohybu.

A ještě i teď stojí, než ji dřív šok než bolest přinutí opřít se o strom.

A v předu se ozývá nadšený jásot.

MÍRA:

Já se trefil! Já ji trefil!

Protože to on asi zasáhl Ilse do krku! Jedinou kulkou, kterou měl.

FERY:

Chyťte ty Němčoury! Dělej! Tak slyšíš, Jirko?!

A Jirka poslušně natahuje ruku a míří na vzdalující se Němce, Gerharda a Hanse-Jochena, ale už se netrefí.

Ještě za nimi běží, všichni čtyři.

A Ilse a Doris tady nechali.

Dívky žijí.
Stále ještě dýchají.
Ilse s každým vydechnutím chlístne z krku trocha krve.
Větším množstvím se uvnitř dusí.
Doris klesne na kolena, nohy už ji neudrží, ale po čtyřech se plazí pryč.
Jedno kam, bez ohledu na sestru, prostě pryč.
I Ilse se snaží zvednout, ale daří se jí pohnout jen trochu, o pár centimetrů...
A mokré listí se jí lepí na šaty spolu s krví.
Snaží se promluvit, ale jen zachrčí.
Doris to slyšela.
A zcela nelogicky, ale podle citu, se těžce otočí a zase se plazí zpátky, po stopě vlastní krve,
ke své sestře, která jí chabě mává, aby šla pryč...
Ani jedna nechápou, co se to tady vlastně odehrálo.

V dálce je slyšet výstřely.

Ale jinak je les tichý, mírný, zelený a plný slunce, jinak se tu nehne vůbec nic.
Ilse se skulí po stráni dolů, je to jediný způsob, jak se může trochu pohnout.
Těžce se uhodí o pařez přímo do boku a zasténá.
Ale pokusí se z překážky vymanit a klouzat ještě níž, prostě jen pryč...
Doris to zkusí po ní. Není na tom tak zle.

Jenže to už zaslechnou hlasy. Klučičí hlasy plné naléhavosti. Volání.

HONZÍK (m.o.):

Kluci, počkejteeee! Já za to přece nemůžu! Musíme se tam vrátit!

JIRKA:

Voni nám utekli, voni nám utekli...!

MÍRA:

Drž hubu, ty vole, Fery je dostane! Ty vole, ty vole, drž hubu!

JIRKA:

Ale musíme se tam vrátit!!!

Už se objevili za terénní nerovností.

Doris sebere poslední síly, ví, že teď nebo nikdy. Zvedne se z kolen a opře se o pískovcový balvan, na nohy...

A rozběhne se dolů po stráni.

Utíká a zakopává a je od krve a kluci ji uvidí.

MÍRA:

Ty, vole! Střel ji! No, tak! Ty vole!!!

Ale Jirka se k tomu nemá, a tak mu Míra vezme pistoli a vystřelí na Doris.
Která beztak padá, ztrácí rovnováhu a narazí hlavou přímo na balvan v cestě.
Na pár vteřin je jí všechno jedno. Oni tam doběhnou.

HONZÍK:

Máš ji?

Míra si Doris prohlíží.

MÍRA:

Já nevím...

JIRKA:

Dej mi tu pistoli, dělej...

Míra mu ji dá.

MÍRA:

Hlavně, ty vole, střílej, když ti řeknu.

HONZÍK:

Kde je ta druhá? Kde je?

Míra se musí rozhlédnout, i zbylí dva, než spatří ve stráni druhé tělo.

HONZÍK:

Sakra, hejbe se?

MÍRA:

Asi jo? Ty vole, co je s tebou?

Drcne do Jirky. Ten jen popotáhne, má v očích slzy.

MÍRA:

Musíme ji dodělat, ty vole.

JIRKA:

A co říkal Fery?

HONZÍK:

Co????

JIRKA:

Co říkal?! Tohle jsou přece holky! To nemůžeme jenom tak zabít...!
To musíme... to musíme zeptat se Feryho.

Míra mu chce zase vzít pistoli, Jirka cukne.

JIRKA:

Ne, až von co řekne!

A tak tam stojí bezradní, bez Feryho nevědí.
Ilse ve stráni zas bojuje o každý centimetr.
Do Doris Míra jemně kopne, jestli je naživu.

Ona se probouzí, ale zneschopněná otřese mozku.
Míra jí pomůže se posadit a opřít se o kámen. Dokonce zpod ní vyndá klacíky, aby to měla pohodlnější.
Pak přejde k Ilse. Chytí ji za nohu a táhne, ale do kopce je to příliš těžké břemeno.

MÍRA:

Jirko! Kurva! Pod'te sem!

Jirka mu jde pomoci.
Táhnou Ilse blíž k Doris jako balík slámy.
Kůži jí rozdírají o klacky, šišky a drobné kamínky.
Sasanky v okolí jsou uválené a umazané krví.
Konečně ji dotáhnou k Doris. Posadí ji kus od ní, Ilse je při vědomí.
Celou tu dobu má jasnou mysl, říkají to její oči. Hledá jimi Jirku, chce něco říct...

ILSE:

Pro... p... sím...

Jirka to slyší, ale je už tak vyděšený, že neví, co udělat. Sedí tam všichni tři a hlídají svoje oběti. Doris sípe, jak jí pneumotorax stlačuje plíci, Ilse chrčí. Jirka brečí.
Občas se Honzík zvedne a špinavým posmrkaným kapesníkem Ilse setře krev z rány na krku, ale další pramínek kůži zase zmaže. Ona se ožene a sekne ho nehty ruky, kterou ovládá...

HONZÍK:

Auuu!

V tu chvíli Jirka vybuchne.

JIRKA:

Stejně je to všechno tvoje vina, čůzo!

A kopne do ní.

MÍRA:

Co blbneš?

Chytí ho Míra a táhne ho od ní.

HONZÍK:

Fery!

Vykřikne, protože ho vidí ve stráni.
Míra se taky usměje, na chvíli uvolněně, jako by Feryho příchod všechno vyřešil.

HONZÍK:

Máš je?

Fery je vyčerpaný, ale hlavně krajně rozrušený.

FERY:

Musíme je jít hledat. Musíme je chytit.

MÍRA:

Ty, vole, a trefil jsem ho?

To jediné ho zajímá.

HONZÍK:

A kam šli?

FERY:

Kurva, tak mě poslouchej!

MÍRA:

Myslíš, že to byli werwolfové?

Fery se na něj uštvane podívá. Přestává mu to myslet souvisle, myšlenky se mu vracejí k šílenému strachu.

FERY:

Nikdo nám to nebude vyčítat, rozumíš?! My jsme to neudělali! Nikdo jim to neuvěří!

Honzík už ztrácí poslední jistoty.

HONZÍK:

Ale říkal jsi přece, že je to správný...

Jirkovi už je všechno jedno.

MÍRA:

A co budeme dělat teď, Fery? Voni jsou ještě živý.

Fery si konečně všimne Doris a Ilse.

Podívá se na ně uštvane, už by to chtěl mít všechno za sebou.

MÍRA:

Asi je to bolí.

Fery k nim přistoupí a vystřelí do Doris, jednou, dvakrát, třikrát.

Přímo do hlavy, kterou už tak měla zkrvavenou.

Tak zblízka se jí lebka několikrát roztříští.

Ale dál už vystřelit nemůže, zbraň je prázdná.

Oboří se na Honzíka.

FERY:

Dělej!!!!

HONZÍK:

Já už nechci...

MÍRA:

Von ještě nikoho netrefil.

Obviňuje Jirku.

Fery ho tvrdě zvedne a přivede k Ilse, která pořád neztratila vědomí.

Ilse udělá chabý pokus nahmatat něco, cokoli, nějak se bránit. Nejde to. Může se jen dívat. Jirka na ni míří, ale vystřelit nemůže.

FERY:

No, tak, dělej! Dělej! Skonči to! Kurva! Střel ji!

Jirka vzlyká, celý se chvěje, ale není schopný ovládnout prst na spoušti a vystřelit.

Dřepne si na bobek a prostě se rozbřečí.

I Honzík brečí.

HONZÍK:

Feryyyyyy...

Ale to nepomáhá. A jak tak řve, už neartikulovaně, začne Míra svojí prázdnou pistolí bít Ilse do hlavy.

Trvá to ještě pár vteřin.

Praskají jí kosti pod jeho údery.

A Jirka se konečně vzpamatuje, brečí, ještě si utře rukávem oči a nos.

Ale už to nemůže vydržet, a tak odstrčí Míru a vystřelí.

Trefí Ilse do obličeje, těsně pod obočí.

A tím ji zabije.

Teď už tam stojí jen oni čtyři. V tichém jarním lese. Jsou z nich vrazi.

Pomalů se zatmí.

167. OBRAZ – černý podklad

Do černé naskočí první titulek a ostatní následují:

TĚLA ILSE A DORIS JESENSKÝCH BYLA PŘEVEZENA K PITVĚ DO FRÝDLANTU. MĚSTO HEJNICE ODMÍTLO HRADIT NÁKLADY S TÍM SPOJENÉ.

JIŘÍ PROCHÁZKA, MIROSLAV ŽIŽKA A FERDINAND KEJZAR BYLI ZADRŽENI JEŠTĚ TÉHOŽ DNE.

JAN ŽIŽKA SE PŘI ZATÝKÁNÍ ZASTŘELIL.

OSTATNÍ BYLI UMÍSTĚNI DO POLEPŠOVNY. PO DOSAŽENÍ ZLETILOSTI BYLI PROPUŠTĚNI A JEJICH VYŠETŘOVACÍ SPIS I TRESTNÍ REJSTRÍK BYLY SKARTOVÁNY.

JIŘÍ PROCHÁZKA ZEMŘEL V ROCE 1962 VE VĚKU 29-TI LET NA DILATAČNÍ KARDIOMYOPATII, NEBOŤ TRANSPLANTACE SRDCE - JEDINÁ LÉČBA, KTERÁ HO MOHLA ZACHRÁNIT – BYLA POPRVÉ PROVEDENA AŽ O PĚT LET POZDĚJI V JIŽNÍ AFRICE.

FERDINAND KEJZAR A MIROSLAV ŽIŽKA VEDLI DLOUHÝ A BEZÚHONNÝ ŽIVOT.

168. OBRAZ – černý podklad

Do černé se vylne titulek:

VĚNOVÁNO ILSE A DORIS JESENSKY

† 22. dubna 1946.